

a *Et malachim:* qui continet duos ultimos reguz. **b** *un
hiero* vocat suū: quia de hebreo veraciter translatis in lati-
nū. **b** *El interptē:* id est verū translatorē. Interps enī
est qui fideliter ea quæ audīt vel videt exponit. **c** *El pa-
raphrastē:* id scilicet locutorē. Sic exponit quidā. Sed verū
potest dici parapbz.

Potest illi p[ro]p[ter]a p[re]dictis
stes qui interpretatio[n]is
veritatis omnino non se-
quis: tamen veritati posse
possit innitit: ita quod a le-
tientia non declinat: licet
a verbis exponatur. Et
dicit a para q[uod] est iuxta
et phrasestis q[uod] est locu-
tor. Unde Hieronimus in
originali sua Naum di-
cit: Hoc iuxta septuaginta
paraphrastes dicitur
mus: ne aliquam tribuan-
tium sardanapalo occa-
sionem reprehendendi.
Aliiter accipitur super illud Isa. xxvii. a.
Quis dabit me spinam et vespem. Ibi dicitur
Glossa. Paraphrastes: id est metaphysicos: et
ita equivoicum est.
d Coniectorem: id
est yaticinatores.

Lege ergo primus samuel est
mala chima meus. Deus in quo
meus. Quicquid enim crebit
vertendo et emendando sol-
licitius et didicimus et tenemus
nostrum est. Et cum intellexeris
q[uod] ante nesciebas: vel inter-
ptem me estimato si gratias es-
t[em] vel paraphrastem si ingratus
esses mihi omnino conscientia non
sim mutasse me quippias de
hebraica veritate. Certe si in
credulus es/ lege grecos co-
dices et latinos/ et profer cum his
opusculis que nup[er] emenda-
uimus: et vobisque discrepa-
re inter se videris/ interroga
quilibet hebreorum cui magis
accordare debeas fidem:
et si nostra firmauerit puto

Sed et vos tecum. Quia propter peccatum: ubi moneta paula et custos: dabo ut orient per eos. **Adyrrho. Hyrrhū** in rībi: vnguentū: myrra: turpetha: arboz: vñ-

nardi vnguentū ē:nard⁹ nardi arbor vel gumi. g Caput.
Caput christi diuinitas eius est. Unde. i. Lor. x. a. Omnes
viri caput christus: Caput vero mulieris vir: caput vero chri-
sti de⁹. Caput g vngit qui eū verū deū adorat ⁊ credit. Pe-
des vero vngit qui eū verū hominē credit. Arriani caput nō
vngunt qui christū purā creaturā esse assertūt. Manichei pe-
des nō vngunt qui christū corpus phantasticum habere fin-
gunt. Christū in sepulchro querit qui eū resurrexisse non cre-
dit. Tales sūt seducei qui resurrectionē mortuorum negant.

b In sepulchro. Q.d. qui nō creditis christū adhuc mo-
te dēmī: sed creditis resurēxisse: et in hoc maiores estis ma-
gdalena: que querebat ymū cū mortuis. **i** Rabido: id est
insano. **k** Circūeunt ciuitatē: id ē ecclesiā ad decipiēdū
et deuorandū: sicut aduersarius noster diabol⁹ qui circūit q̄
rens quē deuoret. **j** Pet. v.c. Et ita circūire ciuitates accipit
vñ. 58. hic in malo: In Ps̄ vo rbi dicit: Famē patientē ut canes: et
circūbunt ciuitatē: accipitur in bono: id est iudei in fine con-
uersari ad deum: sicut famelici canes fidem avide deglutient/
et circūbūt de ciuitate in ciuitatem querentes doctores q̄ eos
instruant in fide ecclesię et cōfirmēt. **i** Ego scīeš hūllita-
tē. Q.d. vos orate p̄ me: ego aut̄ s̄ eos nō loquar: s̄ digitō
cōpēscā labia mea. **e** Explicit expo. plogi sancti hieronymi.

**Reuerendissimi in christo patris et dñi/dñi Hu
gonis rc. Cardinalis Postilla super primū libriu
Regum incipit. Expositio Ca. I.**

Etit vir ynius rē. Sicut dictū ē in itroitu liber
uite script⁹ est chronice: id est fin successionē tēpōz
qz q̄libet rex gesta sua scripto cōmēdauit. Et vt di-
cū Blo. prīmū librū scripsit samuel vsq; ad mortē
sua: deinde dauid: deinde salomon: et sic de alijs. Hieremias
bo oēs q̄tuoꝝ libros Regū cōpēcat in ynu: qd inde p̄z: qz idē

est finis huius libri et Hieremie. Et cum sint tres ordines librorum veteri testameti: scilicet lex; prophetarum; agiographa: liber Regum in secundo ordine tertius ordinatur. Et recte post Iudicium sequitur liber Regum: quod iudicium secundum regnum eternum: et quod bene se iudicat in hac vita: ad regnum perueniet eternum. Unde i. Cor. viii. 6.

Let meus enim vnguis caput que neq;
b q̄ saluatorem queritis in se
pulchro quibus iam ad pa-
trem christus ascendit: ut co-
tra latrantes canes q̄ aduer-
sum me rābido ore desequi-
unt: et circuēunt ciuitatē atq;
in eo se doctos arbitrant: si
alijs detrahant orationū ve-
strarū clypeos opponatis.
Ego sciens humilitatē meā:
illius semper sentētię recorda-
bor: Dixi custodiā vias me-
as: ut non delinquam in lin-
guā mea. Posui ori meo cu-
stodiā: cum cōsisteret pec-
cator aduersu me. Obmutui
et humiliat⁹ sū: et silui a bonis.

Explícit plogus.
Incipit liber samuelis pri-
mus. Ca. I.

mit vi-

C9.

Tuit vi
vn^o de rama
thām sopt

ne asit samuelis p̄mittit auctor cōmēdatione p̄pis et⁹ dicēs:
Fuit vir vn^o. Alio nō setu tñ:z a virore p̄tutu. Un^o mō vni-
tate psone tñ:z religiōis singularitate z mētis p̄statia. Un^o ḡ
nō mobilis nō vagabud⁹ z p̄stas z stabillis. S̄ ois sapiēs et
ois vn^o sapiēs: stul⁹ ho nō est vn^o z multiplex z variabilis.
Un^o Eccl. xxvij.b. H̄o sāc⁹ in sapia manet sicut sol: Nā stul-
tus sicut luna mutat⁹. De hac vnitate intelligif illud. i. Cor.
ix.d. Ō es q̄ in stadio currūt: ō es quidē currūt: sed vn^o accipit
brauiū: Sic de⁹ vn^o fides vna/baptism⁹ vn^o. Un^o etiā sana/
baſ post motū aque Job. v.a. n^o De ramathaim so.
Duplici b̄ exponit s̄im Hiero. Ramathaim vna dictio est:
z est nomen ciuitatis que sita erat

Mystice. **m**uit vir **v**c. **I**ste vir christ? e q d vir a **M**ystice
Vtrute. **Z**ach. vij. d. **E**cce vir ories nomē ei?. **H**iere. xxxi. d.
Mouū faciet dñs sup terrā: **f**emīa circūdabit virū. **Vn**: vni-
tate psonae: **t** yn?. i. imutabilis. **E**sa. liij. a. **A**p̄phēdet septē mu-
lieres virū vnu. **H**ic fuit de ramathaim sophim que d: excel-
sa speculatio: id ē de supna hielin. **E**t dicis helchana. i. posse
sio dei: qd bñ puenit xpo: ybi dīc: **D**ñs possedit. **M**orauerb.
Ahoraliter. **H**elchana ē plar? q: debet eē vir ai htrute. i. for-
tis et strenu. **O**portet em cū pugnare. p plurib? i. p se et sub-
ditis: et h plures callidos et fortes. i. malignos spūs et h mūdū
et h carnē. **E**ph. vij. b. **I**nduite vos armaturā dei: qsl milites
christi: vt possitis stare aduersus carnē et sanguinē: supple tñ: sed aduerso
pncipes et pñates. **D**ebet etiā eē vn?: vt vnu tñ appetat et nō
plura. i. spūalia n̄ tpalia. **P**o. **Vnā** petij a dño/bac reqrrā: scz
vitā eternā sibi et subdit. **L**uc. x. g. **M**artba martba sollicita
es re. **I**te d: esse **m** De ramathaim so. Ramathaim i-
terptat excelsa duo. Et duplex celistudo reqrit in plato. l. vi-
te et scie. Sophim interptat specula vel scopulus: qd intelli-
gunt alia duo que similiter in plato requirunt: Per scopulū
constans patientia in aduersis. **T**at sicue sca-

ZDOffice

18181818

2Dozaliter

que sita erat i excelso loco: q dicit sophim. Unde ramathaim sophim dicit: id est ciuitas speculatiois: quia de illo loco multa loca circuadiacentia poterat speculari. Uel aliter: vt rama tha in sint duæ dictiones. Ramatha ciuitas: que in Matth. xxvij. g. dicitur arimathia: a Josepho vero dicit ramath. In ppositio: Sophim ho nomen est mons: in q sita erat ramatha.

a De mōte ephraim. Istud est nomē regonis in qua erat mōs sophim. Et determinat et locus et regio: in qua erat ciuitas helchan. Uel ponit ramathaim sophim pro interpretatione sua: que est excelsa duo. q. d. de duabus tribubus excelsis sunt: quia de leui fīm patrē:

descendit autē de leui nō per aaron: sed p chore: Uli nō fuit sacerdos. Unde Raban. Helchana leuita fuit de stirpe chore: mat ei' de tribu iuda. b Ephratus: ab ephrata uxore caleph: que fuit ò tribu iuda: vt dicit Raban: et ita nō fuit soror moysi: qd tamē quidā dicit. Uel ab ephrata ciuitate: que postea dicta est bethleem. Uel ab ephraim ut nōnulli aiunt: quia fuit de ramatha ciuitate ephraim: que sita est in monte sophim: qui mons est in tribu ephraim: et sic ponit ephratus: p ephrata: sicut supra Judic. xij. b. Numqd ephratus es tu: iste tres expositiones ponūt in Glo. Et nota ab q ephraim dicit ephrata: ab ephrata ephratus: ab euphrate fluvio euphratus.

c Duas uxores. Sed nū qd peccauit in B: qz naturaliter una uxoris viuis viri est. Preterea lamech culpāt Gen. iiij. d. qz duas habuit uxores: adulteriū faciens contra legē nature et decretum dei. Solutio. Ex dispensatione spiritu sancti habuit duas: et ideo nō peccauit: lamech vero ex libidine et sine dispensatione: et ideo peccauit. f Et nomen secunde. Scđm grāmaticā debuit dicere: alteri de duabus. Sed p hoc qd dicit: secunde: innuit q licet anna et phenenna essent pares in nomine uxori: tamen phenenna secunda erat in amore viri. g Annē autem non erant liberi: Ita voluit domin⁹: quia quanto partus magis fuit desideratus: tanto gratior habitus fuit. h Statutis diebus: scilicet in pascha: in pentecoste: in scenophegia. Unde Deut. xvij. c. Tribus vicibus p annū apparebit osme masculinū tuū in cōspectu dñi dei tui in loco quē elegit: scilicet in solennitate acymoz: in solennitate hebdomadarii: in solennitate tabernaculorū. k Et adoraret. Glo. Lanz leuita. l In silo. Glo. Ciuitas in tribu ephraim: ubi fuit arca testamenti et tabernaculum dñi: a tempore ioseph ad tempus samuelis. Itē Glo. Silo est i nonagesimo miliario neapoleos in regione abrahena. m Sacerdotes domini. Sacerdotes dñi dicunt: non quia essent boni: sed quia ad officium faciendum electi erant. n Et immolauit: nō vt sacerdos sed vt leuita: quia nō fuit sacerdos: sed qz leuita erat. o Deditqz phenenne. Glo. Quia post oblatas victimas cū uxoribus et filiis et filiabus leuita vescebat p Partes: id est nouas vestes: quas leuita distribuebat uxoribus et liberis i die⁹ festis: Sic exponit Glo. Hiero. Uel possunt dici partes sacrificiorū: scilicet que contingebat offerentes: qz vt sanctas leuita distribuebant uxorib⁹ et liberis: qz Partem vñā: quia nō habebat filios vel filias quibus amplius daret: Lamē in hebreo habet: dedit annē partem duplēcē: id est vnam equipollente duabus. Tristis.

Mystice. possebat me in initio viarū suarum anteqz quicqz a principio faceret. c Hieroboā: misericors. d Heliu: deus me⁹. e Suph: effundēs: qua christ⁹ ex deo patre natus: misericordia ad nos veniens effudit sanguinē suū pro nobis in cruce. Cant. i. a. Oleum effusū nomē tuū. Hic habuit duas uxores: annā scilicet et phenennā: id est synagogā et gen-

tilitatem: id est ecclesiā degentibus. Phenēna est synagogā que pmo deo filios genuit per legem: s̄ postea per infidelitatem facta est infēcunda. Anna pmo sterilis est ecclesia de gentibus: que olim sterilis a prole spirituali: tandem per grantam spirituales filios genuit deo. Helchana dedit phenēna: id est

synagogue et filijs p̄f: id ē bona temporalia: lux illud: dedit illis regiones gentiū: et labores ipsorum possederunt. Annē autē: id est ecclēsia de gentiū: dedit partem vñaz: id est naturale ingenium.

* Tristis. Ut sicut scopus non mouetur ad iecū nec repertur: ita nec plor. Unde Thren. a.

b. Posuit me quasi su-

gnū ad sagittā. Unde Eccl. iij. b. dicit: Ecce dedi faciem mā valentiorē faciebus eorū: et vt adamantē: et vt silicē dedi faciem tuam. In specula notaf vigilāntia circūspēctionis: quia glātus vigilanter et circūspēcte debet sibi et subditis prudere necessaria: et prēcauere nocua. Unde Abacuck. iiij. a. Sup custodiā mē stabo: et figā gradū mē super munitionē: et contemplabor ut videā quid dicetur mihi: et quid respondeas ad arguentē me. Esa. xxi. c. Super speculā domini ego sū stans iugiter per dies: et super custodiā mē ego sum stans tons noctibus. Item debet esse a De monte ephraim: vel scilicet fructificet sibi et subditis in eternū: nō in temporaliis: sic enim esset de valle ephraim: vnde sunt sere omnes plati bōdē. Spirituālē fructū non multū curāt: temporaliē vero totamētis sollicitudine querunt. Item debet esse: b Helchana: id est possessio dei: vt totus a deo possideatur: intellectū possideat veritas deus: voluntā possideat bonitas de mēmorā possideat eternitas deus. Beatus Her. dicit: O veritas bōitas: eternitas: ad te suspirat mea misera trinitas: ratio memoria et voluntas. Item debet esse filius c Hieroboā: qui interpretat̄ misericordias: vt scilicet dominū in misericordia imitetur. Unde Matth. v. g. Estote perfecti sicut pater vester celestis est perfectus: in misericordia scilicet: Ibi enim agitur de misericordia et operibus misericordie. Item debet habere e Duas uxores: scilicet vitā actiū et p̄ceptiū: q debent esse uxores nō cōcupine: vt vero sponsō pleni bonorum operū faciant: non adultero: id mūdo p inānē gloriā: vel dialibolo p superbiā. Superbi enim p̄petit cōcupiūne diaboli vel carnis: p malā cōcupiēntiā. b Et ascēdebat. Tota vita iustorū est ascensus: ecōuerso tota vita impioz desensus est. Esa. xxix. a. Vt q descendunt in egyptū ad auxiliū: in equis sperantes. f Statutis diebus: id est in pascha: pentecoste et scenophegia. In pascha ascendimus: cum recolimus dominicā passionē. In pentecoste: cū cogitamus de die iudicii: quia tunc erit fixio tabernaculorū. l In silo: qd interpres auillius: diuinus: translatus. P̄platus enim debet esse auillus a carne: diuinus a mundo: translatus ad celestia. Unde. i. Joh. iiij. c. Hos scūmus fratres quoniā translati sum⁹ de morte ad vitam. m Elenit ergo dies zē. Dies immolatiōnis venit: quando necessitas bene operandi incūbit: nūc oportet helchanam: id ē p̄platu dare partes uxoribus: id est actiue et contemplatiue. Partes actiue quas debet helchana dare: sunt nouem: scilicet septē opera misericordie: et p̄edicatio et martyriū. Nec enim omnia dare tenetur p̄platus. Unde Joh. x. b. Bonus pastor aiam suam dat p ouibus suis. Istud ē dultimo. De alijs octo dī Eccl. xij. a. Da p̄tes septē necnō et octo. Septē p̄tes septē opa misericordie. Octava ē p̄dicatio: de qz ibidē dī. Vt p̄te panē sup trāscēntes aqz: et post multa opora inuenies illū. Annē ho: id est contemplatiōnē vñā p̄datū: scilicet quiles: ad vacandū deo.

* Diligebat.

a **Tristis:** ipse helchana: qz annā diligebat: et sō cōpatiebat ei tristis ppter sterilitatē suā; ppē qd nō nūlā partē habebat. b **Affligebat.** Glo. sicut agar sarā. c **Emula:** id ē inuida, inuidēbat em̄ phenēna annē qz plus diligebat a viro: sic agar sarē: et ioseph frātres eius. d **Angebāt:** imp̄rope/rans ei opprobriū ste/rilitat. e **Et exp̄o**

braret. Glo. Malor̄ ē em̄ solatiū vitā bono rū carpe. f **Dorro** illa: id est annā tū p/pter sterilitatē tū p/pter improperiū phe/nennē. g **Et no ca** piebat cibū. Cōtra: Intra statim dī: Sur/repit ānā postq̄ come derat in silo. Solutio. Vulgariter dīctū est: Nō capiebat cibū: id ē par comedebat: fīm q̄ solet dici: vos nibil comeditis: id est parū comedit. Sile i Ps. Nō est q̄ faciat bonū: id est rarus ē qui faciat bonū. Uel: non capie bat cibū: cū leticia: si/ut debet fieri in diebō festis. Et ē sensus: Nō capiebat cibū: id ē nō placebat ei cap̄ cibū. Uel nō capiebat cibū quo posset cibari: id ē sustentari diu. Deb̄gi dicunt q̄ ipa nō come dit: Et talē habet lit terā: Surrexit autē an na postq̄ comedū est. g **Heli sacerdote.** Glo. Hic maximus sa cerdos erat: etiaq̄ post sansonē populū israel rexit annis quadragin ta: sed iuxta septuaginta: viginti. h **Ante postes.** Glo. Ut ingredientibus et egrediētib⁹ templū/verbū dei instraret. Sacerdotes em̄ ha bēt scientiā claves: Lucl. xi. g. i **Anna amaro animo.** Hec ē efficax oratio q̄ cū amaritudine animi fit. Greg⁹. Tērāciter orare est amaros in cōpunctiō gemit⁹ nō verba cōpo sita resonare. k **Ozquit.** Glo. Qui deridet ab amico: ait iob: sic ego: rogarib⁹ dñm: et ipse exaudiet eū. m **Flens.** Hec sūt duo brachia: sc̄z oratio & lachryme: qbus iacob luctat⁹ est cum dño. Unde Osee. xii. a. Directus est iacob cū angelo: et inualuit ad angelū & pfortatus est: fleuit & roganit eū: et in be thel inuenit eū. m **Et recordatus** tē. Mihil oblitiscitur deus nūbil ignorat: quō q̄ recordat. Solutio. Dō oblit⁹ dicit esse alicul⁹: cū eū tribulationi exponit nec liberat rogantē: cum autē liberat: tunc dicit recordari. n **Serū virilem:** Ecce opus virile. Debet em̄ opus dei esse virile: vt nō fiat ne gligēter. Hiere. xlviij. b. Maledictus qui opus dei negligenter facit. Littera nostra habet fraudulent. Malach. j. d. Ma ledicitus dolosus qui habet masculū in grege suo: et offert de bile dño. o **Et nouacula nō ascendet:** sicut in sancone Judic. xiiij. q. d. naçarē erit. fīl⁹ annē opus est p̄ēplatiue: nouacula adulatio: caput intērio. Nouacula caput ascēdit: qñ q̄s adulatiōe seductus in ope suo humanā laudē intēdit. P. 140. Oleū p̄tōr nō impinget caput meū. p **Obseruaret:** expectas q̄ aliquid eēt dictura. q **In corde suo.** Glo. Quia deus nō voce tm̄ inuenit sed corde. Uli Desideriū cordis ei⁹

tribuisti ei: vel petitiōis ei⁹. r **Estimauit** tē. Ita dūites hūlū mūdi ebrios & insanos putat dolētes de peccatis & pgn̄tētes & religiosos. Uli t̄ iudei irridebat discipulos dicētes: qz inusto pleni sūt: Act. ii. b. Sed bñ mūdeſ ibi: Nō sic vos pu tatis hi sūt ebrii: cū sūt hora diel tertia. Dies ē grā. Duodeci horę diei/duodeci esse cr̄ gr̄. Prim⁹ ē suip/sius p̄sideratio. Secōs vite p̄teritē abomiatio. Terti⁹ peccator̄ cōfes sio: hēc hora erat. Uli tūc loq̄banū varijs lin guis. Job. xij. a. Derī def̄ iusti simplicitas/lā pas p̄empta apud co gitationes diuini/pata ad tempus statutū.

C **Lemulentā:** id ē temeto lenta: id est vi no. Uli Glo. Lemulen ta a temeto/qd antiqui dicebāt, vñū. t **Di**

Gere. i. dormiēdo ex coque tē. v **Heb̄cīp̄:** supple suz ebria. Mota hūlē rāsionē mūlier̄ / i p̄fusionē mūtop religio loz: q̄ p̄tuelias nec etiā correctionē sustinet: fz duri⁹ respōdet: Quib⁹ d̄ Ro. xij. d. Nō vos metip̄sos defendantes charissimi: fz date locū tr̄. x **Ins̄elix:** fīm legē. i. steriliſ. y **Nō** bibi. f. bodie. z **Sed** effudi: p̄ deuota oīo, nē. z **De filiab⁹ be** lial. Glo. id ē absq̄ iu go. Et notādum dicit Glo. q̄ ebriosi fili⁹ bel al vocant. a **Locuta** sū. q. d. nō ē b̄ ex ebrie tate qd facio vt putas: fz ex doloris anxietate.

b **Tūc heli ait ei:** intelligēs eā: ppter sterilitatē sic dolere. c **Hab̄tū:** heb̄z̄ habet: Habit. Uli anna ex sacerdotali p̄missiōe secura abiit. d **Bratā:** inotuit: vt sc̄z ores p̄ me. e **Multusq̄.** Glo. Alia trāslatio habet: Facies nō cōcidit ampl⁹: q̄ certissime credit se exauditā. f **Abutati.** Glo. q̄ i incepito & i voto firmis p̄seuerauit: Sic nos p̄seuerare de bēm: si a dño exaudiri volum⁹. g **Et surrexerūt:** helcha na scilicet & v̄ores. h **Ramatha.**

i **Tristis** tē. quia cōdūserat eam dñs. i. nō dū aduenit mystice: t̄ps miserēdi: vt spūali ple. i. grā fēcūdare. Phenēna annā despiciat: sic synagoga eccliam de gētib⁹: Sed annē flenti datus ē fūl⁹: sic ecclia de gētib⁹ nat⁹ ē christ⁹. e **Multusq̄** illius nō sūt ampl⁹ tē. q̄ ecclia a fide & dilectione christi nunq̄ recessit in diuersa declinās: sicut heretici.

* **Diligebat** an. Cōplatiua diligēda ē: qz pulchra: Moraliter: qz tuta: qz q̄era: qz iocūda: Lur̄ p̄tes sūt q̄ttuo: cōsideratio etnoz cū cōsiderio: gaudiū i spūscō: sc̄pture meditatio: mēta lis oīo. Silt actiua diligēda ē: qz vnl̄ ē & fēcūda. Uli t̄ xps d lia nat⁹ ē nō d̄ rachel. Martha christi i hospitio suscepit: nō maria. b **Affligebat** q̄z eā tē. i. aciua exp̄robrat p̄ēplati ua: qz qnto magl̄ laborib⁹ actiue itēdū: itēto magl̄ miseriaſ & defect⁹ seclī intelligim⁹: & opaactiue magl̄ nēcāria iuenum⁹: & tūc fruct⁹ actiue exp̄robrat sterilitatē p̄ēplatiue. Hoc ē qd martha cōq̄ris de maria Lucl. x. g. Berū. Felix dom⁹ i qua martha p̄querit de maria.

dices filii isti: Qui est misit me ad vos. Solus ergo deus ve
re est: q; solus de nihilo non est. Solus vere est: q; solus im
mutabilis est. O see. xi. c. Ego sum deus et non homo. Ut sic
nō est ali⁹ extra te. i. null⁹ est extra te: Quia sicut de⁹ est in
oibus: ita omnia sūt in deo suo modo. Deus est in omnibus

essentialiter/potentia
liter/potentialiter. Om/

nia sunt in deo ut cau
satum in causa efficiē

te/conservatē/ordinan
te. Vñ Ro. xi. d. Ex

q; oia/p quē omnia. I. q;

omnia. a Non est
fortis sicut de⁹ nr⁹:

q; de⁹ ex se et p se et se
ipso fortis est: oia alia

ab illo: non solū fortis
tudine⁹ etiā esse ha
bit. Job. ix. b. Si for
titudine⁹ gr̄is: robustissi
mus est. b Molite
multipli. Scđa ps

en. 32. f. est: vbi inuehis p in
Cos. 13. a. micos. i. in phenemā
Job. 16. b. et filios ei⁹: q; gloriātes

B de secunditate matris
sue: iproperabat steri
litate ipsi āne: q; re
darguer anna vīsa ini
sericōdei q; facta

et secum dicit: Politice o vos filii phenenē: et tu ipsa phe
nenē multiplicare loqui sublimia. i. multiplicare sublimes
locutiones: q; vt dicit Salomon Proverb. x. c. In multilo
q; nō deerit p̄t̄m. c Gloriantes: de secunditate matris
vestrē et sterilitate mea. Malū em̄ non tm̄ de successu suo
sed et de malo proximi gaudent. d Recedant vetera
anti⁹ opprobria: q; sublata est cawla ipropera. i. sterilitas:
ideo cessare debet opprobriū. e Quia deus sc̄t̄z. i.
de⁹ qui sc̄t̄ oia: cui⁹ oculis nuda et apta sūt oia: Heb. iii. d.
Qui scrutat corda et renes. i. cogitationes et desideria: Qui vi
dit afflictionē cordis mei: et supbīa cordis vīl: Ipse inq; dñs
est: et ideo oia q̄cūg voluit fecit: Primo dās phenenē secu
ditatē: et sterilitatē mibi: Hūc aut̄ et mibi p̄cessit filiū. Enī iā
nō debet talia cogitare: Quia f Et ipsi p̄parant co
gitationes: oēs et omniū: tā bone q̄ male. Dñs em̄ nouit co
gitationes hominū q̄si vanē sūt. g Arc⁹ fortū supat⁹
est. i. fortitudo phenenē et filioz ei⁹. Et loquunt anna meta
phorice: ponēs arcū p fortitudine: q; soli fortes vītū arcū
bus. Al arc⁹ a q̄mittit sagittę alio vulneratē est fecidi
tas phenenē: et q̄ iproperia iaciebant̄ annā. h Infirmitu
accicti sūt robore. i. ānat fautores sui. i Saturati pri
us. Repleti alia līa. i. pbenenē et filiū sui. k Pro pa
rib⁹ se loca. i. mēdicauerūt. q. d. secunditas phenenē p̄
nib⁹ reputata est: cōpaciōe samuelis. l Et famelici sa
turati sūt. i. anna q̄ prius famelica erat: noles comedere p̄
dolore sterilitat̄: saturata est modo: comedere p̄ bibēs p̄ gau
dio filiū. m Donec sterilis. q. d. saturati sunt gaudio se
cunditatē phenenē et sterilitatē meę. Et tā diu duravit ista sa
turitas: donec sterilis. i. ego: Et de se q̄sī de alia ad vitandū
arrogatiā/loquit: n P̄petit plurimos. In hebreo et in
Septuagita habet Saba: qd̄ interptat septē. Dicunt enim he
brei: q̄ nato samuele mortu⁹ est p̄mogenitus phenenē: Et
postea singulis filiis annē nascēb⁹: singuli filiū phenenē.
mortui sunt. S; phenenē septē filios habuit: anna vō q̄n
q̄ tm̄: Ideo hebrei duos filios samuelis annumerāt filiūs an
nē: et ita sūt septē: Quib⁹ natūl mortui sunt septē filiū phenenē
Vñ Hiere. xv. b. Infirmitata est q̄ peperit septē filios: defe
cit aia ei⁹: et occidit ei⁹ sol. p Infirmitata est. Hebrei ba
bet: Secta est. i. separata/a filiis. i. Si aut̄ tu dic q̄ filiū phenenē
ne non moriebant̄: nascentibus filiis annē: tunc expone:

o Que multos habebat. i. phenenē: Infirmitata est. i.
q̄sī nō habebat filios reputata est a viro: q; helchanal p̄ dili
gebat samuelē: q̄sī oēs filios phenenē. Esa. liiij. a. Letare ste
rilis q̄ nō paris: decanta landē et hymnū: q̄ nō pariebas: q; multi filiū deserterē magi⁹ q̄sī ei⁹ que habebat virū. q̄ Dñs

morti. Quasi aliq̄s
greret: Usū hoc q̄ ste
rilis peperit: et q̄ plu
rimos habebat filios/

infirmitata ē: Ecce/ Do
min⁹: cui omnia possi
bilia sūt: Mortificat

.i. secundā sterile facit circa p̄lin.

et sine filiis. r Et
viuiscat. i. sterile se
cundat: et dat ei filios.

s Deducit ad i
feros. Metaphoris
ce loq̄: Et est sensus:

Dñs deducit phenē
nā ad inferos. i. ad sū
mā afflictionē. i. ad h

vt videret stragē filio
rū suoz: et emulā suā
quā p̄l⁹ despiciebat

quasi sterile/ in filiis io
cundari. Inuidia sicut
li/non inuenere tyra
ni Maius tormentum.

t Et redu
cit: ab inferis annam. s. dans ei liberos. Qz autem nomine
inferni intelligatur grauis afflito: habemus Eccl. vlt. a.

vbi dicitur in persona afflitorum: Confitebor tibi domine
rex: q; liberasti me. Et i. a. De altitudine ventris inferi. i. de
graui et p̄fida tribulatiōe. Idē i officio mortuoz. v Do

min⁹ pauperē facit: phenenā filiū. x Et ditat: an
nā. Et repert idē aliq̄s vobis. y Humiliat: phenenā su
perbā. z Subleuat: annā humiliē. Jaco. iii. b. De su
perbis resistit: humiliib⁹ aut̄ dar gratiā. a De puluere
ege. Ad līaz / d phenenā quā humiliavit dñs exponit: et de
anna quā exaltauit: Ut generaliter d̄ supbo et humili: Dy
stice vō de christo. b De stercore. i. de imūdo p̄ceptū
semine. c Cū p̄cipib⁹. Ad līaz: qnō exaltant viles
et abiecti in sede p̄cipū. Eccl. x. b. Sedes ducū supboz de
struxit dñs: et sedere fecit mites p̄ eis. Et anna ad līaz solū
glorię tenuit: i samuele filio suo: qui p̄pheta et dāvid regem
inunxit. d Dñi em̄. q. d. ita facit dñs: q; potest. Et reue
ra pōt: Dñi em̄ sūt cardines terre: q̄tuo: mūdi p̄tes. i. tot
mūd. Dñ. Dñ est terra et plenitudo ei⁹ tē. e Pedes. i. Ps. 23.
gressus. f Seruabit. i. diriger ne offendant in via. Dñ. Ps. 16.
Dirige gressus meos in semitis tuis: vt nō moueant vesti
gia mea. g In tenebris. i. in despectiōe: ita vt nec aude
ant apparere p̄ rubore. h Cōticescēt. i. p̄fusi tacebūt.
Dñ. Iniquitas oppilabit os sūt. Vñ i tenebris. i. inferni: vbi
erit flet⁹ et stridor dentū: Matth. xxij. b. Conticescent. i. ab
arrogantia sua cessabit. Vñ Sāp. v. b. dicit in psona dāna/
tor: Quid p̄fuit nobis supbia et diuinitas lacrātia qd̄ cōtu
lit nobis: Crās iēt omnia illa q̄si vībra. l Dñi. Ita fa
cit dñs: ideo dñm formidabūt tē. k Et sup iplos. q. d.
formidare debet ei⁹ aduersarij. Et. i. q̄ super iplos tonabit:
Sicut legi⁹ Josue. x. c. Mortui sunt multo plures lapidib⁹
grādinis de celo: q̄sī p̄cussēt gladio filiū isti⁹. l Dñs
iudicabit. Tertia pars est: vbi p̄pheta et de regno christi.
m Fines terre. q. d. nō solū formidādus est dñs q̄ tonabit:
tā etiā q̄ iudicabit fines terre. i. nō solū mediterraneas re
giones: s; etiā fines terre. i. illas q̄ sūt i finib⁹ terre. n Pu
er aut̄. i. samuel. Et videt p̄ h. q̄ post tertiam ablactatione ad
ducit fuit in silo: S; forte anticipatio est. o In aspectu
dñi. i. i tabernaculo dñi: sub heli. p Dñoro filiū tē. k Ite
incipit scđa pars būl⁹ lib. i. Blo. De fūis beli refert Jose

49. dīsc. 1.
circā p̄lin.

Horati⁹ li. 1.
Eplarū. epi. 2.
L

Job. 14. a.

Ps. 23.

Ps. 16.

Ps. 106.

R

Libri primi

Regum

Propria. 81.

phus: **H**eli sacerdoti erant duo filii: ophni et phinees: circa
hoies iuriosi: et circa divinitatem ipsorum nullius iniqtati peccabat
et, a **H**eschi^otēs do. neque os ignorantia vel negligē-
tia vel preceptu. **Propria. 82.** Heschi^otēs neque itinererunt opera domini: in te-
nebris abulāt. **b** **S**icut sa. **H**ec est familia domini episcopi: **D**abit

Propria. 81. tia ver preceptu. **Des.** Ne
nebris abulat. **b** **De**
em mod trideter: quod ad se
trahut ola quod part: ar/
chidiaconos / archi/
psbyteros/familios. Et
tria trahunt de calda
ria sacerdotum: alime/
ta/pecunia*ī* idumeta.
c **I**n lebetē: vas
minus. **d** **C**aldariā:
vas maior: vt in abba/
tis. **e** **I**n ollā: gene
am. **f** **I**n cacabum:
quod vas fuscile de lu/
to. **E**ccl. tiq. a. Quid
comunicabit cacabus
ad ollā: quod emis se colli/
serit prefiget. **g** **T**ol
lebat sacerdos. i.
puer auctoritate sacer/
dos. **b** **A**niuerso
istli. i. oibo quod veniebat
imolare i silo. **i** **I**m
molanti. i. sacrificium
offerent ad imoladum.
k **C**lt coquā sq. i.
vt lautio preparare.
l **D**rum: dno: iux/
ta more. **D**os erat
i excoriatiō si alii a/
dipē parare: quod promo ac/
cedebat dno sup alta/
re: sic precepit dominus Le/

50. dif. c. de his
pcto,

phus: Nei sacerdoti erant duo filii: ophni et phinees: circa
hoies iuriosi: et circa diuinitatē ipū: nullius iniqtati pcebāt
et, a **M**esciētes do. neq; of. ignorantia vñ negligē-
tia vñ p̄cipi. p̄s. Mescierūt neq; iellererūt, opa dñi: in te-
nebris abulat. b **P**uer sa. Hec ē familia dñi cpi: Habet
enī mō tridētē: q; ad se
trahūt oia q; pñt: ar/
chidiaconos / archi/
p̄bysteros / famulos. Et
tria trahunt de calda/
ria sacerdotū: alimē/
ta / pecuniā / idumēta.
c **I**n lebetē: vas
mīn. d **C**aldariā: vas
mar: vt in abba/
tis. e **I**n ollā: ene/
am. f **I**n cacabū: q; est vas fīcile de lu/
to. Eccl. xiiij. a. Quid
cōmunicabit cacabus
ad ollā: q; enī se colli/
serit p̄frigēt. g **T**ol/
lebat sacerdos. i.
puer auctoritate sacer/
dos. h **A**niuerso
isrlī. i. oib; q; veniebat
imolare i silo. i **I**m/
molanti. i. sacrificiū
offerēti ad imolādū.
k **E**t coquā sa. i.
vt lauri prepararē.
l **H**ymnū: dñs: lux
ta more. Dōs erat
i excoriatōe aialii a/
dipē p̄pare: q; p̄mo ac/
cedebat dñs sup alta/
re: sic p̄cepit dñs Le/
uit. iij. Postea cru/
das carnes offerebat
ad altare: et oblatas co/
qbāt cōmuniti ipi offe/
rētes: tā sibi q; sacer/
doti. S; isti sacerdo/
tes ante q; adoleretur
adeps: dñs auferebat
pres suas crudas ab/
offerētib;: et lauti fa/
ciebant pari: Et p̄t h
qntū poterat eop p̄u/
er trahere de prib; of/
ferētiū cū fuscinula ra/
piebat. m **H**odie
i. iuxta more hodiernū. i. q; est hodie. Ut ita lege: Incēdat
hodie iuxta more. q. d. nō erit dānū i mora: q; totū cōplebitur
hodie. Et sic ponit hodie ad pbandū q; vebeāt expectare.
Et nota qnq; vittia gule. Prep rope / laute / nūmis / ardēter / stu/
diose: Que qnq; habes b. Prep rope / rbi d: Anq;. Laute:
ibi: Da mibi crudā. Nūmis: ibi: O qd leuabit fuscinula. Ar/
dēter: ibi: Desiderat aia tua. Studiose: ibi: Collebat sacer/
dos. n **E**t tolle: postea. o **P**ueroy. i. filioy heli.
p **Q**uia detrahebat: p hoc q; sic faciebat. q **A**ñ facie
dñs. i. biplacito dñi. r **E**phot. i. supbuerali: nō tñ sa/
cerdotali. i. p̄ofiscali: s; p̄phetico: qd min⁹ erat: et minorib;
sacerdotib; pcessū. Un. xiiij. d. d: q; doech trucidauit se/
ptuagitaq; viros vestitos ephot lineo. s **S**tatus di/
eb⁹. i. pascha / p̄tecoste / sc̄nophegia: vt imolare ipse hel/
chana: q; mulieres fin legē nō poterāt imoare. Et si alicu/
bi iuenit dictū mulierē imolare: exponendū est. i. ad imolan/
dū sacrificiū offerre. t **E**t vxori ei. i. annē. v **D**ro/
senore. Et b̄patet / or p̄f b̄ obtulerūt anna / helchana sa

muelē dño : ut multiplicaret eis plē: sic s. dicens ē. r. ^{pe}
perit tres filios tū. Nō simul : s. successive. r. ^{pe}
nūfical^r est. Joseph^r dīc eū anno duodecimo p̄p̄hiasc.
3. ^{pe} Heli aut^r. Raba. Heli ieripat extrane^r: A deo em ali
en^r est q̄ subditos nō corrigit. a. Que obseruabā.

v senōre qd cōmodasti dñō.
Et abierūt i locū suū. Uli-
tauit ḡ dñs annā: t p̄cepit: t
p̄p̄tit tres filios: t duas filias.
Et magnificat⁹ est puer sa-
nuel apud dñm. H̄eli aut̄
erat senex valde: t audiuit
oia q̄ faciebat filij sui vniuer-
so israeli: t quō dormiebant
cū mulierib⁹ q̄ obseruabant
ad ostū tabernaculi: t dixit
eis: Quare facit res huius-
b cemēi: q̄s ego audio r̄s pes
sumas ab oī pplo: Nolite fi-
lij mei: Nō em ē bona fama
quā ego audio: vt trāsgredi
faciat pp̄lm dñi. Si pecca-
uerityr i virū: placari ei p̄t
de⁹: Si aut̄ i dñi peccauerit
c vir: q̄s drabit p̄ eo: Et nō au-
dierūt vocē p̄ris sui: qr v̄olu-
it dñs occidere eos. P̄uer
aut̄ samuel proficiebat atq̄
crescebat: t plācebat tā deo
q̄ hōib⁹. Venit aut̄ vir dñi
ad heli: t ait ad eū: H̄ec dic
dñs: Nūqd nō apte reuelat⁹
sū domui p̄ris tūi cū ēsset in
egypto i domo pharaonis:
Et elēgi eū ex oib⁹ tribubus
isrl̄ mibi i sacerdotē: vt ascē-
deret ad altare meū: t adole-
ret mibi incensū: t portaret
ephōt corā me: Et dedi do-
mui p̄ristū ōia d̄ sacrificijs
filior̄ isrl̄. Quare calce abie-

Unus dicit q[uod] sequens ponit p[ro]p[ter] a[n]c[es]t[ri]e. **E**t c[on]siderat: M[od]o au-
dierunt: q[uod] p[re]tor[es] erant. **E**t q[uod] p[re]tor[es]: i[ps]o voluit de[re] occide-
re illos. **e** Proficiebat: animi virtute. **f** Crescebat
corpis quantitate. **U**nus proficiebat merito opini: t[em]p[or]e crecebatur
augmento virtutis. **g** **E**t placebat tam deo: p[ro]mota scie-
tiā. **h** **O**ne hoib[us]: p[ro]bonā famā. **E**t ita habebat balsamū
fame: t[em]p[or]e oleū scietie. **E**t q[uod] proficiens christina: q[uod] iungit oī chri-
stianū. **S**ic dicit de christo Lucel. q. f. Puer autem crecebatur et
proficiebat. **i** **E**ius dei. i. angelū dei: sicut hebreos. **T**u quid
hebrei autumāt hūc virū fuisse phinees: quē enī dicunt esse
belia. Alij dicunt phinees esse angelū ico: patris. **k** **P**ropterea
tui. i. aaron. Q[uod] factū est ut dicit Hiero. i. egypto: cui dicunt
est ei: Tadeū occurrunt fratri tui: Exo. liii. g. **l** **C**ū esset. i.
filij isrl. **U**nus esset: Alia l[ittera]. s. aaron. **m** **E**legi: Nu. xvi.
q[ua]ntum floritionē vigeat. **n** **E**t adoleret: ex officio. **o** Ephor
. i. suphumerale. **p** **O**la de sacri. i. ius papicidiota. q. i.
grinat ad sacerdotes. **E**t nota: aaron habuit quatuor filios: na-
deab: abiu: eleazar: z: iacobamar. **D**uo primi mortui fuerunt i re-

sero: **L**eui*l*.*t.a.* Eleazar successit aaron: cui phinees filius ei⁹: Et sic filii eleazar si fuerunt sacerdotes: vsq; ad heli: q; fu it de iithamar q; postea ad se trastulit sacerdotium: Et postea habuerunt filii iithamar sacerdotium: vsq; ad ipsi salomonis: q; abiecto abia thar: trastulit sacerdotium ad sadoch: qui erat de eleazar. **iij. Regi. q.**

f. **a** **E**t comedere

ret pri. **Blo.** Nō cō
tēn pte pcessa vob iu
re sacerdotij. **b** **Pri**
mūias. i. potiora.
Simile **E**xo. **xxv. a.**
Dic pplo vt afferat
mibi pmitias. i. q; cuq;
optima ad op⁹ taber
naculi. **U**l pmitias. i.
anq; adoleref adeps
vno. **U**n dictū est: q;
accipiebat carnē cru
dā. **c** **H**oppterea
ait dñs. **N**ota illud
pptera nō respicit il
lud qd seq̄ ipm īme
diate. **N**ō em q; heli
honorauerat filios su
os pl q; dñm. **p** i h
locut⁹ est vt dom⁹ ei⁹
ministraret ei i sepi
tū: **S**z respicat vltra
illud. **s** qd seq̄: Abst
hoc a me. **E**t est
sensus: honorasti fili
os tuos pl q; me: p/
pterea aut dñs: Abst
ha me: vt dom⁹ p̄is
tui ministraret mibi i se
piternū: qd loquēs lo
cū sū. **S**le. **Ro. vi.**

d Gras ago deo meo

qm̄ cū fui eēt p̄cti: li

beri fuit iusticie. **M**ō

agit apls grās q; ser

ui fuit p̄cti: **S**z cū ser

ui esset p̄cti: faci fuit li

beri iusticie. **S**z quo

pmittit dñs loquēs lo

cut⁹ sū: t postea subiū

git: abst hoc a me: nū

qd mutauit dñs ppo

situ: aut volutatē: Ab

st h: cū sit imutabil.

Sz dicim⁹ qd dñs locut⁹ est vt dom⁹ heli ei ministraret in se
piternū sub cōditioē. **s** si p̄sisteret i bono. **d** **U**sq; i sepi
ternū: **N**ō qd vmbra eterna sit: **S**z vītas: Ita exponit **Blo.**
Ul alit: In sepiternū. i. sine termio p̄us p̄fro: **S**z mō p̄figā.
e **H**onorificauerit me. **Blo.** sicut samuel. **f** **E**rūt ig
nobiles. i. abiecti. q; ignobiles. **g** **B**rachū. i. dignita
tē: r̄ robur sacerdotij: p q; debebat ei arm⁹ dexter. **h** **S**a
tris tui. **a**aron: v̄l iithamar: de q; fuit heli. **i** **S**ener. Se
ptuaginta hñ: sacerdos magn⁹. **k** **E**t videbis: i posteri.
l **E**mulū. **Blo.** Emul⁹ dom⁹ heli fuit sadoch sacerdos: q;
abiecto abia thar: a salomone sacerdotium suscepit. **V**nde. **iij.**
Regl. q. e. Proiect salomon abiathar: ne eēt sacerdos dñi:
vt ipleret v̄bū dñi qd locut⁹ est sup domū heli. **m** **A**b al
tari meo: Quia etiā abiecto abia thar: adhuc minores sa
cerdotes fuerūt de iithamar: **S**z nō summ⁹ sacerdos. **n** **E**t
ps magna zc. **U**l doc iplerū est i. primo: qn. **s**. filij ei⁹ occu
buerūt i bello. **j. iij. c.** **E**l ipletū est h: qn̄ saul iussit occidi sa
cerdotes nobe: q; erat de stirpe ei⁹. **j. xxij. d.** Sic dīc **I**n̄lin.
o **S**ignū. **Blo.** mutādi sacerdotij. **W**ors ei filiop signifi

cat mortē nō hois: **S**acerdotē fidelē
s. sadoch. **q** **E**t aiām. **Blo.** Nō h̄z de aīam: **S**z tropice
de aīam h̄z: sicut man⁹ t pedes: t cetera corporis mēbra.
r **E**lt oref, p eo. Etia vt ipse oref, p alijs: quasi sacerdos:
sicut sit modo. **Expositio Capituli. III.**

Eler aūt sa

p **T**ēc. s. **P**re

ciosus. i. ra

rus: Cōsequēs p aīu

cedēte: q; oē rap p̄cio

sū. **S**ile. **E**sa. **xij. c.**

Preciosor erit vir au

ro: t hō mundo ob

riō. i. rarioz. **H**ic ap

plaudit sibi q; dicunt

nō debere frēqnt p̄di

cationē fieri: inducē

tes illud. **H**eb. **vi. b.**

Terra sup se veniētē

sepe bibēs iibrē: t ge

nerans herbā optimā

illis a qb̄ colit acci

pit b̄ndictionē a dño.

z **I**bi **Blo.** **H**iero. dīc:

Predicatio si rara est

nī sufficit: si assidua: vī

lescit: Sed tā **Blo.** q;

textus: **z** illlos est.

t **N**on erat vīsio

ma. **Blo.** Prop̄ pec

cata em pp̄li t plato

rū: nō apparebat dñs

p vīstonē v̄ p angelis

cas rīfīsōnes: sicut pa

trib⁹ apparuit.

v **C**aligauerant.

Blo. p̄e nimia cratē.

y **A**nc̄ ex. **L**ucer

na ardebat i tēplo to

ta nocte: t mane exti

guebat. **H**āc nō po

terat videre heli. **p** p̄t

vīsus debilitatē: do

nec exti guere. **i.** v̄s q;

mane. i. de nocte nihil

poterat videre: etiā ad

lumē: ita exti erat.

Forte de die videbat

p̄p. **U**l sic: **x** **N**ec

poterat zc. id ē nec

an̄ nec p̄ posat aliqd

videre. **S**le. **M**att*h*. **j. d.** Joseph nō cognouit vītozē: donec
pepit filii suū. i. nec an̄ nec post cognouit eā. **U**n **H**iero. **z**
heluidū: tale ponit exēplū: **H**eluidū nō penituit: donec mor
tu⁹ est. i. nec an̄ nec post. **U**l sic: **H**eli nō poterat videre lu
cīnā donec exti guere. **ipse. s. heli. i. anq; morere. i. dū viue**
bat. Nec poterat videre: **In libro de hebræi ḡstionib⁹ di**
cit Hiero⁹ q; l̄fra debz eē lucerna: **E**t sic distiguit l̄raz: **N**ō
poterat videre. i. vīsu amiserat. **E**t postea ic̄p̄t alia clauula:
Lucerna anq; exti guere. **z** **S**amuel aūt dor. i. an̄ lu
cē. q. d. an̄ diē facta ē reuelatio samueli. **H**ūic expositiō cō
sentit hebr⁹: q; sic distiguit: **N**ō potuit videre. **E**t subiūgit:
Lucerna vīni nōdū exti guebat. **a** **In tēplo dñi. i. i tha**
lamo siue cubili iutta tēplū: v̄bi sol⁹ cū heli sacerdote dormi
ebat. **b** **E**cce ego. **D**ōpta obediēta. **c** **A**dīcīt. i.
itez vocauit. **d** **H**ecdū sciebat. **Blo.** Quia p. p̄phetiq;
spīritū nō erat ei reuelat⁹ sermo diuin⁹. i. nōdū habebat p̄sue
tudinē audiēdī dñm: Sciebat iū tāq; simplex riust⁹: **S**z nōdū
vt pp̄ba. **e** **T**ertio. **S**cm Josephū: h̄ trina vocatio sa
muel siguit tres dignitates ipsius futuras. Fuit em̄ pp̄ba t

Libri primi Regum

Propriato 98. Iudex: obtulit ut sacerdos: eo quod puulus ecter iccabetho) nepos heli: Non aut fuit sacerdos: quod non fuit aaronita: ut dictuo est. Sic etiamoyse vice sacerdoto aliqui obtulit: non tun fuit sacerdo dos. Un Pres. Moyses et aaron in sacerdotibo eio: et samuel

et. **A** In loco suo

.i. in lecto suo. b Et

venit dominus: in subie-

cta creatura. c Se-

cudo. Immo tertio

vocauerat ecum iam.

Vere est: ideo leta sic debet

legi: Vocauerat scdo

.i. bis: quod dixit samuel

samuel: sicut vocau-

rat paro. d facio. i.

i breui facia e Cler-

bu. i. re. verbi f Lin-

nient. i. obstupescit

habitu administratie. habitu. di-

cit: Raba. Conniatio-

dei est sup heli est sup do-

munu eio: quod. s. p. prec*to* fi-

lioz heli puabat sacer-

dotio domu dominus:

Un aures audientium tinni-

ent stupore vebementi.

g Predixi. s. p. vi-

ru dei. h Judica-

tur. i. puniturus.

Non corripuit:

autocritate pontificis

neque seueritate press:o

potius lenitate muris:

qd valde timendum est

flatl. k Juraum .i.

firmis statui. l As-

es in eter. i. vng.

m Apudcep. s. heli

non samuel: ut dic hie-

roo. n Timebat

in. vi. he. quod ipsum

erat. Nec peccauit in

hoc samuel: quod ha-

bebat madatu sup B:

vt. s. ei indicaret siue

diceret. o Hec fa-

ciat zec. glo. Pro-

verbii erat b aposto lu-

deos. Et est sensus: Si

abscoderl mibi malum

qd locum est tibi dominus

de me: veniet sup ca-

put tuum. p Hoc ce-

cidit zec. glo. quod ni-

hil ex his quod locum est

dominus irrum fuit.

q Herbis eio. i. dominus

qui dicit ea quod samue-

le: Sic exponit glo.

predicta. Un eio. i. samu-

elis: Et ad idez redit.

Ecc*e*. xxi. d. Verba

lustoz statbera prede-

rabum. Un sic: Ex oibo

erbis eio non cecidit in

terra. i. non loquabz de

terrenis: sed tm de ce-

lestibo. Hoc est z quod a

q sp d terrenis loquu-

tur. He qbo Elsa. xxix.

La.

III

a. De terra loqrl: et d humo andies eloqu tuum: et erit quod pby thodis vox tua. b dan vsc bersabee. Ista sit timor

iudee. Et p hos timoros vnuersitate plebis coprehedet: ve-

dicit Hier omno. c El appareret: samuel. s. Et ibi dico

addidit: d

reuelat sue. d his

sa. q. d. iterum appa-

runt dominus samuel i silo.

Un vt appareret. i. no-

su fierer: ver In si-

lo. Quid hoc. s. quod.

q reuelat fuerat do-

minus samuel in silo:

Reuelat in qua iuxta

verbum dominus.

Expo. Ca. III.

f T factum est

zec. L em po

bur libra. ver agit de captione ore.

M Zapidl adiuto-

ri: que postea info-

codi libro. ver. c. po-

suit samuel in signu-

quod pu auxiliarz est dominus.

Ista die glo. ver.

Un tunc puno dicit et

lapsi adiutoria. ver

qd bu amigpano

z. 5 Aphec. loe

qdz est punes ad re-

rael ciuitate: quia Jeh-

sephus vocat aphec-

lonitis ciuitatem.

g Quattum milia

yiron: de israel.

h Afferamz c. q.

d. s accidit puper hab

arca non erat nobilis:

afferamz ergo z.

i Sup cherubin.

Labula em era sup

arcum quia pregebant

cherubin alis: ver ap-

pareb at p angelum ver

z loquebam: Ita dicit

glo. Et ideo dominus

re sup cherubin. ver

pos. Qui sedes super poce-

cherubin z. ver ideo

dicere sedere sup cheru-

bin: quod glia dominus

ibi apparet.

v Clociferat: pre

gaudio. e Genu-

deus: et duo filii heli

cu eo. Dhinees em ta-

fungebat officio pilo-

z accepit ab heli ma-

datum ne rediret ad ei

sine arca.

f Egy- ptum: i. egyptos.

g In deserto. Ido-

videt salum: Immo in

egypto. Rusto: Om

plaga. s. sumata prece-

si sur egyptum in de-

terto: i transitu maris ru-

bi: ver oes submersi

sunt: Exo. xliij. s.

Q T factum est Ca. III.

i diebo illis puenet

philistijm in pugna.

Contra viā: q̄ ducebat ad castra. b Spectās. lauscul
tās: p̄ em̄ cec̄ erat: nō cecutīs: vt dicit hebrei. c Pro
arca dñi: nō p̄ filiis. In h̄bon⁹ fuit heli. d Tl̄bi. i. c.
ub⁹ v̄bis: Metonymia. e Tl̄lulauit. i. dolēs clama
uit. f At ille. s. puer. Forte mādauit ei heli q̄ veniret ad
eū. g Et videre nō poterat: q̄ cec̄ erat fm̄ hebreos.
Si cecutīs: tūc expo
ne: Viderē nō poterat.
i. vix poterat. b Et
dixit: puer. s. **C**ū
q̄ ille noiasset ar.
Mota heli reprobus
erat: t̄ m̄ audito q̄ ar
ca dñi capta esset: p̄
dolore mortu⁹ est dū
nonacita ⁊ octo ānis
vitifer: q̄ p̄ dragita
tenuit p̄ncipatū: vt di
ci: Joleph⁹. S̄ mo
do multi audiūt capta
bierusalem ⁊ fidē sub
versā: t̄ nō mouent
p̄ dolore. k **Fra**
ctis cer. i. fracta cer
vīce. Et q̄i queret ali
q̄s: q̄e non tenuit se
m̄tūn caderet: Sub
cūm. x. **T**ēpēt iuḡ casū: Sener
p̄cō uſita em̄ erat. l **Quā**
x. Jē p̄ dragita ānis. Sed
filio heli. contra. l. Paral. d:
i. s. legat. Vigin. Hoc ibi soluer.
m **E**licinaqz. Jā
era septim⁹ mēsis: vt
de Josph⁹. n **S**o
cer. i. heli. o **Tl̄r**
suus. i. phinees.

p **I**ncurauit se:
Moraliter. p̄ dolore. **A**morali
ter: Ista mulier audi
to q̄ vir suus ⁊ sacer
mortui sūt: festinavit
ad partū: Sic aliq̄ au
ditā morte pāremū vī
etā alio: festinat ad
partū boni opis: r̄ v̄o
cātop⁹ sūt iccaboth. i.
iglozū: q̄ ex ip̄o ope
glorī suā h̄ nō grūt.
Multi vocāt op⁹ sūt
iccaboth. i. gliaz. De
qb⁹ Job. viii. c. Qui
a semetipso loq̄ glo
riā propria q̄rit.
q **Q**ue nō r̄ndit
eis. Sic t̄ nos debe
mus facere cū lauda
mū de bono ope q̄o
fecim⁹: debem⁹ taciti
pterē nō r̄ndere: vt
multi q̄ comedūt ma
nū suas. i. laudāt ope
sua. Job. xxxi. c. Si
ocular⁹ sūt manū meā
cū. r **I**ccaboth. i.
iglozū. s **T**rl̄slata
ta est gl̄ia. t̄c. Hoc
est Dant. xi. d. Au
feret ayob regnū dei.
t **E**t p̄ sacerō t̄ p

v. suo: sup̄levocauit eū iglorī. l. p̄t mortē saceri ⁊ vītī
sui. Al sic: Pro sacerō t̄c. Repete: Irruerāt i eā dolores su
biti. v **T**rl̄slata t̄c. Mimi⁹ dolor cā est repetitionis.

Philistīm aut̄ tule. t̄c. v **In** Expo La. V.
a cōtū. Inclū. videf̄ tria textū: t̄ Glo. marginal.

Dic em̄ Inclū. q̄ a cōtū loc⁹ est: i q̄ posuit. j. vñ. sa
muel lapidē adiutorij.

Et ita fm̄ Inclū. idē
loc⁹ est a cōtū ⁊ lapis
adiutorij: Quō ḡrule
runt philistīm arcā s

lapide adiutorij i aco
tū: Sol. Expone il
lud: i q̄ posuerit. i. iuē
quē posuerit. x **D**a
gō: idoli sui. y **G**ut
dagō: q̄si tropēs.

z **A**cotij alta die:
Al a cōtū. i. cives aco
ti. vñtūq̄ em̄ dr̄: t̄ aco
ti ⁊ a cōtū: Sic dard
nus ⁊ bardani⁹.

a **D**agon iacētē
i. caput dagon.

b **D**uo palmē ma
nuū e. Intranlitiae.

c **T**rūc⁹ sol⁹. Con 103. 77.

tr̄. s. dicitū est: Inue
verūt dagō iacētē sup

faciē suā. Rñsio: Sy
necdochice dicitū ē illō
q̄ caput iuenerit facēs

super faciē suām.

d **N**ō calcāt t̄c.
ob reuerētā dei sui.

e **E**t pcussit: vred
ne ⁊ putredie. f **A**
cōtū. i. cives aco.

g **E**bulliert: sic aq̄
scaturēs. b **C**ōfu
sio morti: q̄ mures
comedebāt fruges: et
extales corrodēbāt. 1. 6. 8.

h **M**oralit: Fluui Moraliter.
us egyp̄i ebulliuit ro
nsa: Exo. viii. b. Hic
ho agri ebulliuit mu
res. Per murē signif
cat igluuies: Per ra
nā/loq̄citas. Fluui⁹ g
egypti. i. abūdātia i se
culo/paris ranas. i. loq̄
citatē: Et agrī. i. latitu
do spalis/parit mures
i. igluuie. Diuites et
z loq̄ces sūt ⁊ edaces.

i. diues epulo pu
niebas i ligua: Luel.
xvi. f. **S**atrapas
i. p̄ncipes. k **B**e
thei. Glo. sacerdotes
z diuini. l **C**ircū
ducāt. Glo. vt si q̄
cūc̄ cat/pcussio com
tet: sciam⁹ plaq̄ esse
a deo: ex volūtate dei.

m **C**ōsilio tiḡ actū est:
vt plaga cōmuniſ eēt:
qm̄ culpa communis
erat. n **E**xtales.

Extra sicut iteriora membra: inde extales: ubi fiebat plaga: Ita dicitur Iohannes. Et dicitur Josephus: huius accidisse ex crudeli passione dissertatio: ita ut putrefacta egereret testina. Expositio Capituli VI.

Etit autem arca regis. a. Quod debet reddire ei. b. Curabimur:

Quia per satisfacti-

onem tollitur indignatio.

c. **D**an. ei. i. afflictio sue flagellum.

d. **F**urta numerorum puerorum. Quelibet metropolis fecit unum anum et unum murem: per se et similis et castris primis ad ea. c. **Q**uinque annos aureos. Josephus dicit: Quis hominum simulacula au-

A

Moraliter.

S. S. C. Quinque anni sunt quinq

sensus: quinque mures: quinq

passiones annexae eis. Bustui gastrimaria-

gia: tactui libido sue luxuria: visu curiositas: olfactui suavitatis odoris: auditui nouoru-

m vanitas. f. **S**a-

trapis. i. pncipib.

g. **D**anii. i. flagel-

lum. h. **Q**uare ag-

grauat. Hoc dicitur:

quod differebant facere simili suum. i. **E**gy-

ptus. i. Egyptum.

k. **L**ucius datus. eos.

Exo. xij. e. l. **I**sa-

cite plaustri nouum

vnum. m. **D**ystice:

Plaustri est crucifixum.

Plaustri enim vehicu-

lum est firmorum. Unde

Gen. xlv. e. dixit pha-

raeo ad ioseph. i. p. ad

filiu: Precepe fratribus

tuis. i. aplis: ut tollat

plaustra de terra egypti

ad subversionem per-

uulorum suorum et iugum: Sic leuam evehiculum infirmorum: quod non

punit graue onus penitentie ferre: crux christi.

Arca est sacra scriptura. Arca enim inter nos et forsan deaurata erat: Et sacra scriptura in

lira et spirituali intelligentia sapientia habet. Ita in arca erat manu tabule virga: Et in sacra scriptura est manu. i. consolatio firmorum: Tabule. i. eruditio spiritorum: Virga. i. correctio iniquorum.

j. Thessal. v. c. Rogamus vos fratres: corripite iniquos: consola-

mini pusillanimos: suscipite infirmos: patientes estote ad oculos.

Vaccus iustitiae plaustri sunt predicatorum adiuncti crucifixo. Unum

Cant. vii. c. Come capitulum tui sic purpura regis iusta canali-

bus. Come: ornamenti est capitulum: Sic doctores ecclesie: orna-

mentum sunt capitulum ecclesie. i. christi. Purpura regis est christi pas-

sio: Linales predicatorum. Quid igit alius est purpura regis iusta canali-

bus: vacca iustitiae plaustri: Et tales debet esse do-

ctores. Taliter erat paulus. i. Cor. ii. a. Non iudicauimus nos scire ali-

qd iter vos: nisi iesum christum et hunc crucifixum. Sed ne dicentes

aliquis: Sic iusta est paulus crucifixo ore tamen: Dicitur Gal. v. d.

Stigmata iesu iugis in corpore meo porto. Quia firma sit hec co-

stutio: patet Ro. vii. g. Lertus sum quod neq; mos: neq; angeli

neq; creatura aliqui poterit nos separare a charitate dei: quod est in

christo iesu domino nostro. Ita vaccus iustitiae plaustro traxerunt pla-

strum: Sic doctores et predicatorum non soli debet cruci alligari

per amorem: sed illi trahere predicationem. Ita vaccus fortis sunt et se-

clude: Sic et isti fortis debet esse in opere: et secundum in predictione: alii non possunt trahere plaustrum. Ita vaccus duus sunt: ppter geminam charitatem: quod debet huius doctores et predicatorum. Unde Luc. x. a. Disit dominus. lxx. q. discipulos binos et binos a facie sua.

Ita vaccus non dum fuerat iugum ipso posuit: Sic et isti nulli iugum pati

possunt esse ipso posuit: sed tamen in

gum christi: de quo

Matth. xi. d. Iugum

meum suave est et onus

meum leue. Ad hunc iugum

trahit nos dominus iudeus:

Tollite iugum meum super

vos: et discite a meiq;

miti suu et humilis corde.

o. **I**habat autem in di-

re. Illo obliquando re-

deuindendo a via regia:

In qua recta iterum pa-

catorum non strafatur. Unde

Ezech. i. b. Pedes co-

rum pedes recti. Unde se-

quis: Non reverenter

cum iceret: sed vnde

quod a facie sua gradi-

batur. An facie sua dicitur

et non reverenter: quod abo-

nocepto nulla prava

intentione auerterit. Hoc

est quod dicitur lucas x. e.

Nemo mittere manu

suam ad aratum et respi-

cies retro apte regi

non debet. p. **P**ervia

q. **D**ucenti bethsames:

Quae interpretat domi-

solis: et sicut celestem

hierusalē: ad quam rōde-

re et alios ducere de-

bēt doctores et predi-

catores. Et nota quod di-

cit: q. **I**tinere

vno gradiebant:

in qua vnitatis concorda

insinuat: quod debet ba-

bere doctores et predi-

catores i. predicto

cādo: quod omnis pugna

vnanimiter progrebatur

et invenit. q. **I**tinere

vno gradiebant:

in qua vnitatis concorda

insinuat: quod debet ba-

bere doctores et predi-

catores i. predicto

cādo: quod omnis pugna

vnanimiter progrebatur

et invenit. q. **I**tinere

vno gradiebant:

in qua vnitatis concorda

insinuat: quod debet ba-

bere doctores et predi-

catores i. predicto

cādo: quod omnis pugna

vnanimiter progrebatur

et invenit. q. **I**tinere

vno gradiebant:

in qua vnitatis concorda

insinuat: quod debet ba-

bere doctores et predi-

catores i. predicto

cādo: quod omnis pugna

vnanimiter progrebatur

et invenit. q. **I**tinere

vno gradiebant:

in qua vnitatis concorda

insinuat: quod debet ba-

bere doctores et predi-

catores i. predicto

cādo: quod omnis pugna

vnanimiter progrebatur

et invenit. q. **I**tinere

vno gradiebant:

in qua vnitatis concorda

insinuat: quod debet ba-

bere doctores et predi-

catores i. predicto

cādo: quod omnis pugna

vnanimiter progrebatur

et invenit. q. **I**tinere

vno gradiebant:

in qua vnitatis concorda

insinuat: quod debet ba-

bere doctores et predi-

catores i. predicto

cādo: quod omnis pugna

vnanimiter progrebatur

et invenit. q. **I**tinere

vno gradiebant:

in qua vnitatis concorda

insinuat: quod debet ba-

bere doctores et predi-

catores i. predicto

cādo: quod omnis pugna

vnanimiter progrebatur

et invenit. q. **I**tinere

vno gradiebant:

in qua vnitatis concorda

insinuat: quod debet ba-

bere doctores et predi-

catores i. predicto

cādo: quod omnis pugna

vnanimiter progrebatur

et invenit. q. **I**tinere

vno gradiebant:

in qua vnitatis concorda

insinuat: quod debet ba-

bere doctores et predi-

catores i. predicto

cādo: quod omnis pugna

vnanimiter progrebatur

et invenit. q. **I**tinere

vno gradiebant:

in qua vnitatis concorda

insinuat: quod debet ba-

bere doctores et predi-

catores i. predicto

cādo: quod omnis pugna

vnanimiter progrebatur

et invenit. q. **I**tinere

vno gradiebant:

in qua vnitatis concorda

insinuat: quod debet ba-

bere doctores et predi-

catores i. predicto

cādo: quod omnis pugna

vnanimiter progrebatur

et invenit. q. **I**tinere

vno gradiebant:

in qua vnitatis concorda

insinuat: quod debet ba-

bere doctores et predi-

catores i. predicto

cādo: quod omnis pugna

vnanimiter progrebatur

et invenit. q. **I**tinere

vno gradiebant:

Bethsames ciuitas est sacerdotali i tribu beniamini; q[uod] vsq[ue] ho
die monstrat de eleutheropoli p[ro]p[ter]e ib[us] nichopoli; i decio mili
ario 5 oriente. Alio bethsames est i tribu neptali; i q[uod] pmalest
cultores antiqui. a Eleuantes oculos. Qui deprimit
oculos i terrenis: no p[otest] videre arcā. Multe enim diuina scia
negat p[ro]p[ter] cupidita,
tē. S[an]ct[us] J[ohannes] a[postolus]. In malis
voluntate aias no introibit
sapietia. Illi q[uod] eleuāt
oculos videt arcā. i. q[uod]
p[ro]p[ter] eterna studia sciē
tia p[ro]cipiunt. b **V**ac
casos iposuerunt.
Glo. leuit[er] vel sacer
dotes: q[uod] alii no lice
bat. c **S**up lapi
de grande: que he
bri putat fuisse arā e
dificata ab abraā: q[uod] in
multo loco fecit altaria.

B Accaron: ciui
tas fuit. e **H**i sunt
aut[em] anni aurei. No
tabilis sunt duae opinio
nes. Quidam enim dicunt
q[uod] philistijm no dede
runt nisi quinq[ue] annos et
quinq[ue] murel. Et h[ab]it
abus modis intelligit.
Quidam dicunt quinq[ue] ci
uitates philistijm esse
tm: i. deo misse tm
quinq[ue] mures aureos: et
quinq[ue] annos. S[an]ct[us] b[onifacius]
est: quia. i. xvij. b.
d[icitur] sicelech fuisse ciui
tas philistinorū. Un
melius vide q[uod] dicit
Isidor[us]. s. quinq[ue] fuisse
metropoles tm: et q[uod]
libet obtulerunt anni au
reos et mure[bus]: p[ro]p[ter] e[st] il
litas suis: vt dicunt p[ro]p
ter. Et tm h[ab]legit Ira:
Hi sunt anni aurei cc.

f **A**cot[er] vnū: supple reddidit: et sic de alijs. g **E**t mu
res aureos: supple siliter reddiderunt. h **S**ed m[od]i nū ex
vib[us] philistijm q[uod] p[ro]uiciar[unt]. i. fm numer[us] quinq[ue] me
tropolun. q. d. quinq[ue] mures reddiderunt fm numer[us] quinq[ue] me
tropolun philistijm. i **A**b vrb[us] murata tē. q. d. tam
vrib[us] murata q[uod] villule: dederunt ad facie[bus] mures et annos.
k **E**t vlsq[ue] ad abel magnū. i. vlsq[ue] ad illū grande lapide/
sup que posita fuit arca. Aliq[ue] tm dicunt abel esse ciuitate[bus] que
tunc dicebant bethsames: s[ed] postea dicta est abel: et iterpretat
luc[er]o: p[ro]p[ter] fluctu[bus] bethsama[tar] q[uod] secut[us] est. Et additū est: mag
nū: ad differentiā alteri abel: q[uod] i. h. Regl. xx. f. d[icitur] abela: vbi
sapiens m[od]i claimauit ad ioab: Qui interrogat[ur] iterrogat[ur] abela.
Et fm hoc legit. l **S**up que posuerunt arcā. i. iuxta
que. Alia opinio dicit: et hec est Isidor[us]: q[uod] quinq[ue] metropoles
ciuitates dederunt quinq[ue] annos et quinq[ue] mures: ita q[uod] q[ui]libet
annū et mure[bus]: Reliq[ue] aut[em] tā ciuitates q[uod] ville: dederunt mures
tm: Et fm hoc sic legit littera: Hi sunt anni tē. Hoc planū ē:
q[uod] copiatur quinq[ue] metropoles: q[uod] sole dederunt annos: Et mu
res supple reddiderunt pb ilistijm: sed m[od]i numer[us] vrbium phil
istijm: tā maior q[uod] minor: Ita. s. q[uod] q[ui]libet ciuitas: et q[ui]libet
villa dedit vnū mure[bus]: Et hoc est q[uod] sequit[ur]: Ab vrb[us] murata
tē. m **H**ec erat. i. q[uod] arca fuit. n **V**lsq[ue] i die illū. t.
assidue. Hiero[dius] dicit: Vlsq[ue] i die illā: q[uod] s[ed] translata est ab illo lo
co. o **D**e viri. Glo. Qui cū n[on] esset leuit[er] ausi sunt videre
arcā. p **E**lo q[uod] vidisset arcā dñi: nudā. s. q[uod] no licebat

nisi soli pontifici: vt dicunt hebrei: Et sic habes i Glo. mar
ginali. S[an]ct[us] Numer[us]. iiiij. a. legi[bus] q[uod] aaron filii ei i motione
castro intrabat tabernaculū et inuoluebat arcā: et omnia
vasa sanctuarij: Et postea intrabat filii caath[erina] et portabat ea
humoris suis: Ergo licebat filii aaron videre arcā nudā: no
ergo tm sumo pontifi
ci. Sol. Reuera nulli
licebat videre arcā nu
dā nisi sumo pontifici
pter q[uod] i motione ca
stro: q[uod] tunc erat ne
cessere. S[an]ct[us] i[acobus] q[uod] re
no fuerunt mortui ph[il
istijm] q[uod] viderunt arcā
nudā: Sol. Quia no
peccauerunt videndo:
q[uod] no erat eis phibi
tū videre. Quidā di
cunt q[uod] septuaginta vi
ri q[uod] mortui sunt: depo
suerunt arcā cū no eent
sacerdotes: et ideo mor
tui sunt. Glo. dicit q[uod]
ideo pcussi sunt: eo q[uod]
indigni essent: vel q[uod]
no custodissent arcā.

q **E**nerunt g. **C**a. VII.
viri cariathiar[um] et redu
xerunt arcā dñi: et itule
runt eā i domū amminadab in
gabaa. Eleazar[us] aut[em] filius ei
scificauerunt: vt custodiret ar
cā dñi. Et factū est ex q[uod] die
mālit arca dñi i cariathiar[um]
multiplicati sunt dies (Erat q[uod]
pe iā annū vicesim⁹) Et q[uod]
uit ois dom⁹ isrl[ael] p[ro]st dñm.
Aut aut[em] samuel ad vniuersitā
domū isrl[ael] dices: Si in toto
cordevio reuertim[ur] ad dñm:
auferte deos alienos de me
dio vīm: baali et astaroth: et

l. arce dñi: sive sanctuarij. **E**xpositio Capituli VII.

r **E**nerunt g i cariathiar[um]. Glo. ciuitas ē saltuū/
vina de vib[us] gabaonitaz: pertinens ad tribū iude[us].
De hac fuit vrias p[ro]pheta: que iterfecit ioachim in
hierusalē: sicut scribit Hieremias. xxxvi. g. Iste vrias argue
bat ioachim super peccatis suis: et cōminatus est ei valde io
achim: propter q[uod] vrias fugit in egyptū: et misit post eū ioa
chim et reduxit in hierusalē: et ibi eū morte turpissima iterfecit:
In historia: d[icitur] ioachim. iiiij. Reg. ca. xxxvij. 3 **S**cifica
uerunt. i. sacerdotē instituerunt in custodiā arce. a **A**p[osto]l
tiplicati sunt. i. multis diebus fuit ibi. s. viginti annis v[er]o
q[uod] ad octauum annum regni saulis: quo ipse tulit eam in ca
stra: vt dicit infra. xiiij. c. Unde sequit[ur]: b **E**rat quip
pe iā annus vicesimus: quādo. s. saul transtulu eā in ca
stra de cariathiar[um]: Et ita patet q[uod] multis diebus fuit ibi.
Quidā aliter legunt: inchoantes hic versum: Erat quippe
annus vicesimus: et quiete tē. q. d. viginti annis fuerunt in
quiete iudei: toto. s. tempore samuelis. Et nota q[uod] dicit Hie
ronymus: q[uod] s. samuel primo tulit arcā de cariathiar[um] i mas
phat: Postea ipse et saul in galgala: Postea saul i nobe: Et
postea d[icitur] nobe i gabaa: Postea dauid i domū obeth edō. ii.
Regl. vi. b. Postea i sion: eodē capitulo: Postea salomon
in templum. iiij. Regl. viij. a. c **P**ost dominum: id est
sequentes dominū. d **A**uferte deos alienos. Simu
R 4

Libri primi Regum La

VIII

le Gen. xxxv. a. dixit Iacob: Abi cito deos alienos qui in me dico vni sunt. a. Et effudens te. Ut sic aq effusa non redit: sic nec ipsi rediret ad idolatriam. In hac aq gesta erat maledicta: sic legis Numeri. v. b. de iudicio celorum: Quia si bibebat idolatra: labia ei inseparabilis sibi iuncte adhuc erabat. Qui

B
dā dicitur Samuelē qdā / dā idolum in puluerē re-degisse: et mixtū aquae bedisse populo ad bibē- dū: et in barbis eoz iu dicasse q̄ rei erāt: et qui nō: Sicut qndā fecit mōses Exo. xxii. e.

b. Judicavitqz i. iudicio dei docuit.

c. In masphat. Glo. Civitas est i tribu iuda iuxta caria thiam. d. Et posuit eū. Glo. in signū vi- ctoře. e. Int̄ mas phat zc. Glo. Alia editio habet: Int̄ mas phat nouā et veterē: et vocauit nomen eius abene ēter vel abongē- ner. i. lapis adiutorij.

f. Hucusqz au- xiliū. i. hucusqz fuga viimus hostes auxilio dñi. g. Dan. i. flagellū. h. Be- thel zc. Iste tres ciuitates famose erant. Bethel. pp̄t sōniū ia- cob: Gen. xxvii. d. Galgala. pp̄t secundā circūlōne: Josue. v. c. Masphat. pp̄t fre- quētā: Judic. xx. a. Ad has tres ciuitates ascēdebat samuel ad iudicādū pp̄lm i trib⁹ hebdomadā lib⁹ fest⁹: Alijs vno dieb⁹. pp̄ls ascēdebat ad eū in rama tha. i. Galgala. Glo. Civitas est vbi Josue. v. c. pp̄lm se- cundo circūlōne: et pascha celebrauit: et defi- ciētē manna. pp̄ls isrl̄ v̄lus est panib⁹ triti- ceis: Ubi et lapides sūt translati de alueo iordanis: Ubi taber- naculū testimonij diu- fuit. Nec cecidit i sor- tē iude: et vsc̄s hodie ondī loc⁹ i scđo a hie- richo miliario/hoib⁹ illi⁹ regionis venerā- dus. Sz iurta bethel qdā aliā galgalā suspi- cat. k. Et ibi iudi- ca. alijs. i. tri- bus fest⁹ hebdomada lib⁹. l. Et edifica uit zc. Hic Glo. obij- at et solvit dicens:

Ez. 46. 3.

B

prēpare corda vestra dñi: et seruite illi soli: et eruet vos dñi manu philistijm. Abstulerit ḡ filij isrl̄ baalum et astaroth: et fuierūt dñi soli. Dixit aut̄ samuel: Cōgregate vniuersi- ū isrl̄ masphat: ut ore pvo- bis dñm. Et auenerūt i mas- phat: Hauerūtqz aquā et ēf- fuderūt i sp̄ctu dñi: et ieu- nauerūt i die illa atqz direx̄t: b. Tibi peccatum dñe. Iudi- cauitqz samuel filios isrl̄ in masphat. Et audierūt philisti- jm q̄ ḡgregati esset filij isrl̄ i masphat: et ascēderūt satra- pe philistinoz ad isrl̄. Qd cū audissēt filij isrl̄ timuerūt a facie philistinoz: Dixerūtqz ad samuelē: Ne cesses p no- bis clamare ad dñm deū no- strū: ut saluet nos de manu philistinoz. Tulit aut̄ samu- el agnū lactētē vñū: et obtu- lit illū holocaustū iteḡr do- mino. Et clamauit samuel ad dñm. p isrl̄: et exaudiuit eū dñs. Factū est aut̄ cū samu- el offerret holocaustū philis- teos inire prēlūz h̄ isrl̄. In- tonuit aut̄ dñs fragore mag- no i die illa sup philistijm: et exterruit eos: et celi sūt a fi- liis isrl̄. Egressiqz viri isrl̄ de masphat psecuti sūt philisteos: et percusserūt eos vsc̄ ad locū q̄ erat subter bethchar. Tulit aut̄ samuel lapidem et vñū p̄soluit eū inf masphat et inf sen: et vocauit nomēlo- ci illi⁹/lapis adiutorij: Dixit qz: Hucusqz auxiliar⁹ ē nob̄ dñs. Et humiliati sūt philisti- im: nec apposuerūt vltra ut veniret i minimos isrl̄. Facta est itaqz man⁹ dñi sup philis- teos cūcl dieb⁹ samuelis: et reddite sūt vrbes q̄s tulerāt philistijm ab isrl̄ isrl̄: ab ac- charon vsc̄ geth et terminos eius. Liberauitqz isrl̄ de ma- nu philistinoz: eratqz Pax i- ter isrl̄ et amorrē. Judica-

Lex p̄cepit Deut. xij. a. nō edificari altare nisi vbl dñs elegi- set: Sz ne iunolaret dijō: p̄struxit altare: si quo nō rep̄b̄dit.

T Actū ē aūt zc. Quarta p̄s bui⁹ Expo. Ca. VIII.

lībelū: vbi agit de p̄motiōe saulū in regē. Cu erit sa-

uel senuisset: p̄fecerat duos filios suos iudices i vñ: bat q̄z samuel isrl̄ cūcl die- bus vite sue: et ibat p singu- los annos circūlēs bethel et ḡ galgalā et masphat: et iudi- cabat israelē i supra dictū lo- cis: Reuertebasqz in rama- tha: Ibi em̄ erat dom⁹ ei⁹: et ibi iudicabat israelē: Edifi- cāuit etiā ibi altare dñi.

l. Actū ēst Ca. VIII.

m. Faut cū senuisset samu- el: posuit filios suos iu- dices sup isrl̄. Fuitqz nomē

filij ei⁹ p̄mogeniti iohel: et no- mē scđi abia iudicū i bersa- bee.

n. Et non amb̄. Glo. q̄ p munera op̄ b̄medat iusticiam ad epulas p̄tiosas p̄ uila declinat. o. Puererūt illi⁹. Lō- tra legem facientes:

Deut. xv. d. Nō ac- piās personā i iudicio nec munera: q̄ mune- ra exceçat oculos sapi- entū: mutatqz h̄ba u- stoz. p. Ecce tu se- q. d. cratē defecisti: et dñs rebo p̄ gesse nō potes.

q. Sermō q̄ regem postulauerūt nō q̄s

lios respuebat. r. Au- diui. In illi⁹ v̄l audi-

s. Nō em̄ te ab- Quivos sp̄nit me sper- nit. Sile. Bal. v. a.

Nō est mēriti hoib⁹: sed deo: Et Exo. II.

t. Edurieol: Exo. xij. v. Munc̄ s- audi. i. cocede cōg- habeat regē. r. Ius- regis. Glo. Eracio- nē et dñationē zc.

y. Et ponet i cur- su. i. faciet aurigas su- os: sive q̄drigarios si- ue sedarios. z. In- bunos. Glo. i. iudi- ces. Mota/tribunū et cēturio sūt noīa digni- tati: Mūerāt aut̄ int̄ angarias et exactiōes et fuitutes: q̄ digni- tis platio/h̄būli fuitio angaria ē: Et etiā oīs platio terrena seruitur est i se: Ubi et papavo- cat se seruit seruor.

a. Aratores. i. bu- bulcos.

Altre i berbē: alre- in bersabee: v̄l dīc Jo- seph⁹ / Diero / Ra- ba. Ips⁹ aūt seq̄tes auariciā puererūt in

dicia. Qd nō suffici- p̄p̄ls postulante regē a samuele: sic habebā et ceterē nationes. Et

velet nolle samuel q̄ mitrētē dñs obtine- rūt saulē i regē. Quā

quō fac̄t̄ fuerūt repre- terminali i b̄ capitulo. A

m. Cum senuisset zc. Glo. q̄z ḡtate et cu- ris grauat̄ solēnat̄ lebrare nō poterā.

n. Et non amb̄. Glo. q̄ p munera op̄ b̄medat iusticiam ad epulas p̄tiosas p̄ uila declinat. o. Puererūt illi⁹. Lō- tra legem facientes:

Deut. xv. d. Nō ac- piās personā i iudicio nec munera: q̄ mune- ra exceçat oculos sapi- entū: mutatqz h̄ba u- stoz. p. Ecce tu se- q. d. cratē defecisti: et dñs rebo p̄ gesse nō potes.

q. Sermō q̄ regem postulauerūt nō q̄s

lios respuebat. r. Au- diui. In illi⁹ v̄l audi-

s. Nō em̄ te ab- Quivos sp̄nit me sper- nit. Sile. Bal. v. a.

Nō est mēriti hoib⁹: sed deo: Et Exo. II.

t. Edurieol: Exo. xij. v. Munc̄ s- audi. i. cocede cōg- habeat regē. r. Ius- regis. Glo. Eracio- nē et dñationē zc.

y. Et ponet i cur- su. i. faciet aurigas su- os: sive q̄drigarios si- ue sedarios. z. In- bunos. Glo. i. iudi- ces. Mota/tribunū et cēturio sūt noīa digni- tati: Mūerāt aut̄ int̄ angarias et exactiōes et fuitutes: q̄ digni- tis platio/h̄būli fuitio angaria ē: Et etiā oīs platio terrena seruitur est i se: Ubi et papavo- cat se seruit seruor.

a. Aratores. i. bu- bulcos.

l. Et ponet i cur- su. i. faciet aurigas su- os: sive q̄drigarios si- ue sedarios. z. In- bunos. Glo. i. iudi- ces. Mota/tribunū et cēturio sūt noīa digni- tati: Mūerāt aut̄ int̄ angarias et exactiōes et fuitutes: q̄ digni- tis platio/h̄būli fuitio angaria ē: Et etiā oīs platio terrena seruitur est i se: Ubi et papavo- cat se seruit seruor.

l. Et ponet i cur- su. i. faciet aurigas su- os: sive q̄drigarios si- ue sedarios. z. In- bunos. Glo. i. iudi- ces. Mota/tribunū et cēturio sūt noīa digni- tati: Mūerāt aut̄ int̄ angarias et exactiōes et fuitutes: q̄ digni- tis platio/h̄būli fuitio angaria ē: Et etiā oīs platio terrena seruitur est i se: Ubi et papavo- cat se seruit seruor.

l. Et ponet i cur- su. i. faciet aurigas su- os: sive q̄drigarios si- ue sedarios. z. In- bunos. Glo. i. iudi- ces. Mota/tribunū et cēturio sūt noīa digni- tati: Mūerāt aut̄ int̄ angarias et exactiōes et fuitutes: q̄ digni- tis platio/h̄būli fuitio angaria ē: Et etiā oīs platio terrena seruitur est i se: Ubi et papavo- cat se seruit seruor.

l. Et ponet i cur- su. i. faciet aurigas su- os: sive q̄drigarios si- ue sedarios. z. In- bunos. Glo. i. iudi- ces. Mota/tribunū et cēturio sūt noīa digni- tati: Mūerāt aut̄ int̄ angarias et exactiōes et fuitutes: q̄ digni- tis platio/h̄būli fuitio angaria ē: Et etiā oīs platio terrena seruitur est i se: Ubi et papavo- cat se seruit seruor.

l. Et ponet i cur- su. i. faciet aurigas su- os: sive q̄drigarios si- ue sedarios. z. In- bunos. Glo. i. iudi- ces. Mota/tribunū et cēturio sūt noīa digni- tati: Mūerāt aut̄ int̄ angarias et exactiōes et fuitutes: q̄ digni- tis platio/h̄būli fuitio angaria ē: Et etiā oīs platio terrena seruitur est i se: Ubi et papavo- cat se seruit seruor.

l. Et ponet i cur- su. i. faciet aurigas su- os: sive q̄drigarios si- ue sedarios. z. In- bunos. Glo. i. iudi- ces. Mota/tribunū et cēturio sūt noīa digni- tati: Mūerāt aut̄ int̄ angarias et exactiōes et fuitutes: q̄ digni- tis platio/h̄būli fuitio angaria ē: Et etiā oīs platio terrena seruitur est i se: Ubi et papavo- cat se seruit seruor.

l. Et ponet i cur- su. i. faciet aurigas su- os: sive q̄drigarios si- ue sedarios. z. In- bunos. Glo. i. iudi- ces. Mota/tribunū et cēturio sūt noīa digni- tati: Mūerāt aut̄ int̄ angarias et exactiōes et fuitutes: q̄ digni- tis platio/h̄būli fuitio angaria ē: Et etiā oīs platio terrena seruitur est i se: Ubi et papavo- cat se seruit seruor.

l. Et ponet i cur- su. i. faciet aurigas su- os: sive q̄drigarios si- ue sedarios. z. In- bunos. Glo. i. iudi- ces. Mota/tribunū et cēturio sūt noīa digni- tati: Mūerāt aut̄ int̄ angarias et exactiōes et fuitutes: q̄ digni- tis platio/h̄būli fuitio angaria ē: Et etiā oīs platio terrena seruitur est i se: Ubi et papavo- cat se seruit seruor.

l. Et ponet i cur- su. i. faciet aurigas su- os: sive q̄drigarios si- ue sedarios. z. In- bunos. Glo. i. iudi- ces. Mota/tribunū et cēturio sūt noīa digni- tati: Mūerāt aut̄ int̄ angarias et exactiōes et fuitutes: q̄ digni- tis platio/h̄būli fuitio angaria ē: Et etiā oīs platio terrena seruitur est i se: Ubi et papavo- cat se seruit seruor.

l. Et ponet i cur- su. i. faciet aurigas su- os: sive q̄drigarios si- ue sedarios. z. In- bunos. Glo. i. iudi- ces. Mota/tribunū et cēturio sūt noīa digni- tati: Mūerāt aut̄ int̄ angarias et exactiōes et fuitutes: q̄ digni- tis platio/h̄būli fuitio angaria ē: Et etiā oīs platio terrena seruitur est i se: Ubi et papavo- cat se seruit seruor.

l. Et ponet i cur- su. i. faciet aurigas su- os: sive q̄drigarios si- ue sedarios. z. In- bunos. Glo. i. iudi- ces. Mota/tribunū et cēturio sūt noīa digni- tati: Mūerāt aut̄ int̄ angarias et exactiōes et fuitutes: q̄ digni- tis platio/h̄būli fuitio angaria ē: Et etiā oīs platio terrena seruitur est i se: Ubi et papavo- cat se seruit seruor.

l. Et ponet i cur- su. i. faciet aurigas su- os: sive q̄drigarios si- ue sedarios. z. In- bunos. Glo. i. iudi- ces. Mota/tribunū et cēturio sūt noīa digni- tati: Mūerāt aut̄ int̄ angarias et exactiōes et fuitutes: q̄ digni- tis platio/h̄būli fuitio angaria ē: Et etiā oīs platio terrena seruitur est i se: Ubi et papavo- cat se seruit seruor.

l. Et ponet i cur- su. i. faciet aurigas su- os: sive q̄drigarios si- ue sedarios. z. In- bunos. Glo. i. iudi- ces. Mota/tribunū et cēturio sūt noīa digni- tati: Mūerāt aut̄ int̄ angarias et exactiōes et fuitutes: q̄ digni- tis platio/h̄būli fuitio angaria ē: Et etiā oīs platio terrena seruitur est i se: Ubi et papavo- cat se seruit seruor.

l. Et ponet i cur- su. i. faciet aurigas su- os: sive q̄drigarios si- ue sedarios. z. In- bunos. Glo. i. iudi- ces. Mota/tribunū et cēturio sūt noīa digni- tati: Mūerāt aut̄ int̄ angarias et exactiōes et fuitutes: q̄ digni- tis platio/h̄būli fuitio angaria ē: Et etiā oīs platio terrena seruitur est i se: Ubi et papavo- cat se seruit seruor.

l. Et ponet i cur- su. i. faciet aurigas su- os: sive q̄drigarios si- ue sedarios. z. In- bunos. Glo. i. iudi- ces. Mota/tribunū et cēturio sūt noīa digni- tati: Mūerāt aut̄ int̄ angarias et exactiōes et fuitutes: q̄ digni- tis platio/h̄būli fuitio angaria ē: Et etiā oīs platio terrena seruitur est i se: Ubi et papavo- cat se seruit seruor.

l. Et ponet i cur- su. i. faciet aurigas su- os: sive q̄drigarios si- ue sedarios. z. In- bunos. Glo. i. iudi- ces. Mota/tribunū et cēturio sūt noīa digni- tati: Mūerāt aut̄ int̄ angarias et exactiōes et fuitutes: q̄ digni- tis platio/h̄būli fuitio angaria ē: Et etiā oīs platio terrena seruitur est i se: Ubi et papavo- cat se seruit seruor.

l. Et ponet i cur- su. i. faciet aurigas su- os: sive q̄drigarios si- ue sedarios. z. In- bunos. Glo. i. iudi- ces. Mota/tribunū et cēturio sūt noīa digni- tati: Mūerāt aut̄ int̄ angarias et exactiōes et fuitutes: q̄ digni- tis platio/h̄būli fuitio angaria ē: Et etiā oīs platio terrena seruitur est i se: Ubi et papavo- cat se seruit seruor.

l. Et ponet i cur- su. i. faciet aurigas su- os: sive q̄drigarios si- ue sedarios. z. In- bunos. Glo. i. iudi- ces. Mota/tribunū et cēturio sūt noīa digni- tati: Mūerāt aut̄ int̄ angarias et exactiōes et fuitutes: q̄ digni- tis platio/h̄būli fuitio angaria ē: Et etiā oīs platio terrena seruitur est i se: Ubi et papavo- cat se seruit seruor.

l. Et ponet i cur- su. i. faciet aurigas su- os: sive q̄drigarios si- ue sedarios. z. In- bunos. Glo. i. iudi- ces. Mota/tribunū et cēturio sūt noīa digni- tati: Mūerāt aut̄ int̄ angarias et exactiōes et fuitutes: q̄ digni- tis platio/h̄būli fuitio angaria ē: Et etiā oīs platio terrena seruitur est i se: Ubi et papavo- cat se seruit seruor.

l. Et ponet i cur- su. i. faciet aurigas su- os: sive q̄drigarios si- ue sedarios. z. In- bunos. Glo. i. iudi- ces. Mota/tribunū et cēturio sūt noīa digni- tati: Mūerāt aut̄ int̄ angarias et exactiōes et fuitutes: q̄ digni- tis platio/h̄būli fuitio angaria ē: Et etiā oīs platio terrena seruitur est i se: Ubi et papavo- cat se seruit seruor.

l. Et ponet i cur- su. i. faciet aurigas su- os: sive q̄drigarios si- ue sedarios. z. In- bunos. Glo. i. iudi- ces. Mota/tribunū et cēturio sūt noīa digni- tati: Mūerāt aut̄ int̄ angarias et exactiōes et fuitutes: q̄ digni- tis platio/h̄būli fuitio angaria ē: Et etiā oīs platio terrena seruitur est i se: Ubi et papavo- cat se seruit seruor.

l. Et ponet i cur- su. i. faciet aurigas su- os: sive q̄drigarios si- ue sedarios. z. In- bunos. Glo. i. iudi- ces. Mota/tribunū et cēturio sūt noīa digni- tati: Mūerāt aut̄ int̄ angarias et exactiōes et fuitutes: q̄ digni- tis platio/h̄būli fuitio angaria ē: Et etiā oīs platio terrena seruitur est i se: Ubi et papavo- cat se seruit seruor.

l. Et ponet i cur- su. i. faciet aurigas su- os: sive q̄drigarios si- ue sedarios. z. In- bunos. Glo. i. iudi- ces. Mota/tribunū et cēturio sūt noīa digni- tati: Mūerāt aut̄ int̄ angarias et exactiōes et fuitutes: q̄ digni- tis platio/h̄būli fuitio angaria ē: Et etiā oīs platio terrena seruitur est i se: Ubi et papavo- cat se seruit seruor.

l. Et ponet i cur- su. i. faciet aurigas su- os: sive q̄drigarios si- ue sedarios. z. In- bunos. Glo. i. iudi- ces. Mota/tribunū et cēturio sūt noīa digni- tati: Mūerāt aut̄ int̄ angarias et exactiōes et fuitutes: q̄ digni- tis platio/h̄būli fuitio angaria ē: Et etiā oīs platio terrena seruitur est i se: Ubi et papavo- cat se seruit seruor.

l. Et ponet i cur- su. i. faciet aurigas su- os: sive q̄drigarios si- ue sedarios. z. In- bunos. Glo. i. iudi- ces. Mota/tribunū et cēturio sūt noīa digni- tati: Mūerāt aut̄ int̄ angarias et exactiōes et fuitutes: q̄ digni- tis platio/h̄būli fuitio angaria ē: Et etiā oīs platio terrena seruitur est i se: Ubi et papavo- cat se seruit seruor.

l. Et ponet i cur- su. i. faciet aurigas su- os: sive q̄drigarios si- ue sedarios. z. In- bunos. Glo. i. iudi- ces. Mota/tribunū et cēturio sūt noīa digni- tati: Mūerāt aut̄ int̄ angarias et exactiōes et fuitutes: q̄ digni- tis platio/h̄būli fuitio angaria ē: Et etiā oīs platio terrena seruitur est i se: Ubi et papavo- cat se seruit seruor.

l. Et ponet i cur- su. i. faciet aurigas su- os: sive q̄drigarios si- ue sedarios. z. In- bunos. Glo. i. iudi- ces. Mota/tribunū et cēturio sūt noīa digni- tati: Mūerāt aut̄ int̄ angarias et exactiōes et fuitutes: q̄ digni- tis platio/h̄būli fuitio angaria ē: Et etiā oīs platio terrena seruitur est i se: Ubi et papavo- cat se seruit seruor.

l. Et ponet i cur- su. i. faciet aurigas su- os: sive q̄drigarios si- ue sedarios. z. In- bunos. Glo. i. iudi- ces. Mota/tribunū et cēturio sūt noīa digni- tati: Mūerāt aut̄ int̄ angarias et exactiōes et fuitutes: q̄ digni- tis platio/h̄būli fuitio angaria ē: Et etiā oīs platio terrena seruitur est i se: Ubi et papavo- cat se seruit seruor.

l. Et ponet i cur- su. i. faciet aurigas su- os: sive q̄drigarios si- ue sedarios. z. In- bunos. Glo. i. iudi- ces. Mota/tribunū et cēturio sūt noīa digni- tati: Mūerāt aut̄ int̄ angarias et exactiōes et fuitutes: q̄ digni- tis platio/h̄būli fuitio angaria ē: Et etiā oīs platio terrena seruitur est i se: Ubi et papavo- cat se seruit seruor.

l. Et ponet i cur- su. i. faciet aurigas su- os: sive q̄drigarios si- ue sedarios. z. In- bunos. Glo. i. iudi- ces. Mota/tribunū et cēturio sūt noīa digni- tati: Mūerāt aut̄ int̄ angarias et exactiōes et fuitutes: q̄ digni- tis platio/h̄būli fuitio angaria ē: Et etiā oīs platio terrena seruitur est i se: Ubi et papavo- cat se seruit seruor.

l. Et ponet i cur- su. i. faciet aurigas su- os: sive q̄drigarios si- ue sedarios. z. In- bunos. Glo. i. iudi- ces. Mota/tribunū et cēturio sūt noīa digni- tati: Mūerāt aut̄ int̄ angarias et exactiōes et fuitutes: q̄ digni- tis platio/h̄būli fuitio angaria ē: Et etiā oīs platio terrena seruitur est i se: Ubi et papavo- cat se seruit seruor.

l. Et ponet i cur- su. i. faciet aurigas su- os: sive q̄drigarios si- ue sedarios. z. In- bunos.

a Anguetarias. l. cōficiētes vnguēta. b Socarias
i. coqarias. c Aineaz red. q̄ redeute anno vineq; p/
serit. d Addecimabit. i. iux decimā terragū sibi tol/
let. Quidā dicūt q̄ hoc est ius regis: t ppter h̄ faceret rex si/
ne p̄cō. Sz audiāt ius regis qd̄ describitur Deut. xvij. d.
sic: Lū fuerit p̄stitut⁹

rex: nō multiplicabit
sibi eōs: non reducet
pp̄lm i. egyp̄tū eq̄tar⁹
nūero subleuar⁹: si ha/
bebit vrozes pl̄mas:
neq̄ argēti et auri ūmē
sa pōdera: Describer
sibi deuteronomiū le/
gis: legetq; il. ū oib⁹
dieb⁹ v̄tq; sue: vt di/
cat timere deū: nec ele/
uet cor el i supbiā sup/
frēs suos: neq̄ declinet
i p̄te dexterā neq̄ in/
sinistrā. e Eunu/
chis. i. custodib⁹ tba/
lami regi yl puellaz.

f Clamabil: op/
presi ab eo. g In/
die illa: qn̄ erit rex
sup̄pos. h Non
exaudier: vt liberet.
i Neq̄q; l. audie/
mus te. k Et au/
diuit si. i. p̄cessu eis
habere regē. l Au/
di vocē eoz. Iraz
dit hoc dñs: Nō em/
er aio: s̄ q̄ extoas/
one dedit ei regem.
M̄ Osee. xij. c. Da/
bo tibi regē in furore
meo: t auſterā idigna/
tione mea. m Esa

dat r̄c. Glo. donec idicet dñs qd̄ faciam⁹. **Epro. La. IX.**
Rat vir r̄c. In h̄ capitulo agit de electioē t vinci/
one saulis: Et p̄mo oñdīt el̄ generatio. Scđo q̄liter
elec⁹: t vbi iunct⁹. o Et hi filij aphia. Corre/
ctores libri n̄ habēt: Et hi: Sz sic: Filij bechor: filij sareth:
filij aphia: viri iemini. Ita dicit Andreas: q̄ exponit biblā
ad Iaz. Aphia. Glo. Binomi⁹ fuit: Erat aut̄ familia p̄tinēs
ad tribū beniamin. q Adelio: illo: ad officiū regi: qz
forl t magn⁹ t pulcher fuit. r Ab humero t sursum
eminebat sup̄ omnē pp̄lm. l. saul. M̄ora. M̄ystice
W̄tice. Saul i qbusdā significat christū: in qbusdā significat iudai/
cū pp̄lm. Saul em p̄mo hūlis fuit t bon⁹: t postea sup̄b⁹ et
mal⁹ effect⁹ est: Sic pp̄ls iudicat p̄mo bon⁹ t hūlis fuit: sed
postea sup̄b⁹ t mal⁹ factus est. Itē saul iterptat petatio: Et
iudei reiecto christo/barrabā petierit. Itē saul iquātū bon⁹
t electus/christū significat: De q̄ dr. Esa. xliij. a. Ecce puer
me⁹ q̄ elegi. Itē christ⁹ t gratia t opib⁹: q̄ p̄ hūex designā
tur sup̄ oēs fuit. Lant. ii. a. Sicut mal⁹ ier ligna siluaz: sic
dilect⁹ me⁹ iter filios. Saul missus est a p̄te ad grēdū asinas:
Et christ⁹ missus est a p̄te ad grēdū t saluādū aias. Saul se
cū duxit puez: Et christ⁹ secū choz apl̄ci. Ide Zobiq. v.
Per tobia q̄ iuit ad querēdū pecuniā/christus significat: qui
venit i mundū ad grēdū eccl̄az. Per canē q̄ secur⁹ est tobia
siḡt apli: q̄ securi sūt christū. Saul dū q̄reret asinas p̄is/i
regē iungit: Et christ⁹ dū q̄reret oues p̄is q̄ pierāt: sup̄ cun/
tri pp̄lm i regē p̄stituit. Un̄ Ps. Ego aut̄ p̄stitut⁹ sū rex ab
eo: sup̄ sion mōtē sc̄m el⁹: p̄dicās p̄ceptū el⁹. Idic nota q̄tu/
or. Per h̄ qd̄ dic̄: Sup̄ sion: notaf q̄ p̄lat⁹ p̄stituit i eccl̄ia vt
speculator t custos. Esa. xxi. b. Vade t pone speculatores:
t qd̄cōs viderit ānūcier. Ita dixit dñs ad Esaia. i. p̄ ad fi/
liū. Un̄ Ezech. iij. d. Fili bois/speculatorē dedi te domul

r̄: t audies de ore meo ſbū: t annūcias eis et me. Per h̄
ho qd̄ dñc. Mōtē: oñdīt q̄ ſic christ⁹: ita p̄lat⁹ dñ eminerevi
ta: t ſciētia t patiētia t pietate. Esa. xl. b. Sup̄ mōtē excelsū
aſcēde tu q̄ euāgēlicas ſiō. Per h̄ qd̄ dic̄: Sc̄m: iñuſ q̄ p̄la
r̄ dñ eē mūd̄i p̄ſciētia. Esa. i. e. Lauamī: mūdi eſtore/aſter/
te mali cogitationū
v̄rap. Et alibi: Wū. t Esa. 52. b.

damini q̄ fertis vala
dñi. Per h̄ vo qd̄ dic̄
P̄redicāl p̄ceptū el⁹:
notaf officiū p̄relati:
Mō em ad comedēn/
dūl dominādū v̄l eq̄:
tandū p̄ſtituit p̄lat⁹:
h̄ ad p̄dicādū verbū
dei. Esa. lxj. a. Sp̄s
dñi sup̄ me/co q̄ vntē
rit me: ad annūciādū
māsuet/misit me. Im
mo q̄ p̄lat⁹ eligit/de
bet ſcr̄e q̄ mūtis rāq̄. t. 10. d.

A

Ratvir de Ca. IX.
beniamī noīe cis: fili
us abiel: filij ſeor: filij
bechor: filij ſareth: et hi filij
aphia: filij viri iemini fortis
robore. Et erat ei fili⁹ voca/
p bulo ſaul: elect⁹ et bon⁹: et n̄
a erat vir de filijs iſrl̄ melior: il
lo. Ab humero et ſursū cmi/
s nebat ſug omnē pp̄lm. P̄dē
tierat aut̄ asinē cis p̄is ſaul:
et dixit cis ad ſaul filiū ſuū:
Tolle tecū vnū de puerl: et
pſurgēs vade et q̄re asinas.
Qui cū trāſiſſent per montē
ephrai et p terrā ſalisa: et nō
iueniſſet: trāſiſſet etiā p terrā
ſalim: et n̄ erat: s̄ et p terrā ic
mini: et minie reppererit. Cū
aut̄yēſſet i terrā ſup̄b⁹ t n̄ iue/
niſſet: dixit ſaul ad puez ſuū
q̄ erat cū eo: Veni et reuerta/
r̄ mur/ne forte dimiſit p̄ me/

multa alia: Et q̄s idone⁹ aut sufficiēt ad hec oia: Ero. iij. c.
dixit moyses: Dñe/q̄s ego ſuū v̄t vadā r̄c. Ille remias q̄j. i. b.
claimauit: A a a dñe de r̄c. Et christ⁹ Job. vi. b. fugit ne fie/
ret rex. Et mare pollicē ſibi abſcidit: ne fieret ephs. Et nos In plogo ſug
tota die currim⁹ romā t alibi: t perimus vi p̄lati ſiamus. Marcum.

Moraliter: Per ſaul q̄ iuſſu p̄is q̄res asinas p̄ditas: p̄ Moraliter.
uenit ad regnū: ſignificat p̄lati: q̄ iuſſu dei p̄is q̄rere debent
aiaſ p̄ditas: Et p̄ custodiā aiaſ acqrere ſibi regnū nō terre/
nū: ſi eternū. De q̄ Matth. vi. b. d: Adueniat regnū tuū.
Scđo h̄ ſic p̄ſeq̄re Iaz: p̄ Erat ſaul elect⁹ t bonus:
Et talis debet eſſe q̄ eligit ad custodiā aiaſ. Bon⁹ i ſe: ele/
ctus ex aiaſ. Lant. v. c. Dilectus meus candidus t rubi/
cūdus: electus e milibus. Et h̄ eſt q̄d̄ ſequit hic: q̄ Et nō
erat vir de filijs iſrl̄ melior: illo. O: igen. dic̄: Ille eli/
gēd̄ eſt i p̄latū: de q̄ p̄ſtat q̄ iter alios optim⁹ eſt. Saul iter/
ptat petito: Sic p̄lat⁹ peti debet: t nō ſe iigerere. Heb. v. a.
Mec q̄ſb̄ ſibi ſumit honore: ſi q̄ vocat a deo tanq̄ aaron. i.
montan⁹. r Ab humero r̄c. Per humerū itelligit pati/
entia: Per ſursū itelligit charitas/q̄ oī ſtute excellētior eſt:
vt dñ. i. Cor. xij. d. Manent tria hec: fides/ſpes/charitas:
mator aſi hoz eſt charitas. In his duob⁹ debet p̄lat⁹ ſup/
alios ſemīnere. ſi patiētia t charitate. In patiētia: vt ma/
la alioz q̄nūmīter porter. In charitate: vt bona ſua alioz li/
benſ ſcommunicet. s Perierat aut̄ i. p̄dite erat. Ille d̄ fi/
lio p̄digo Luc. xv. f. Perierat t iuēt̄ e. t Salim: Ciui/
tas melchisēdech: De q̄ Job. iij. c. d. Erat aut̄ iohānes ba/
ptiçans in ennon iuxta ſalim: qz aq̄ multe erat illic: t veniebat
r̄c. v Et per terrā iemini. Glo. i. beniamin. x In
terrā ſup̄b⁹: qui fuit proauus ſamuelis. y Ne forte di/
miserit r̄c. a curis ſuis: propter maiozem ſollicitudinem
de absentia noſtri.

Libri primi

a **A**ir nobilis: nobilitate animi. b **D**e via nra. i. de
causa vię, pp̄t quā venim⁹. i. de asinab⁹. c **Q**uid ferem⁹
zc. Hiero. Putavit saul q̄ asinas nō idicaret nisi precio.
d **I**n fistarijs. Glo. sacculis vyl perl. e **E**t sportula.
Metonymia est. i. argentū i sportula. Est aut sportula par/
ua pera i q̄ portat ex.

B
i.q.i.c.indices.
tig stipendiū. Bñ dicit
Blo. qz auditores ſobi
dei p̄dicatorib⁹ necel-
ſaria vīte debet pui-
dere. Un Gal. vi.b.
Lōmūcet aut̄ is q̄ ca-
theſicat ſybo ei q̄ ſe ca-
theſicat i oib⁹ bonis.
Joseph⁹ dicit q̄ ſaul
errabat purās pphe-
tā acceptuꝝ munera.
g Statherl. Iliero.
dicit ſup Ezech. q̄ ſta-
ther idē ē qđ ſic⁹. Si
cluſus aut̄ vigiti obolos
bz: vt d̄r Exo. xxx.b.
Leuit. xxvij.c. Mu-
meri.iiij.g. Et Ezech.
xlv. d. Quarta pars
igis ſtatheris ſunt qn
q̄ oboli. h Olim
in iſrlſiclo. Ut ait
Beda: non histori-
ographi: sed Eſdrę
ſyba ſunt uſq; ibi: Et
dirit ſaul r̄c. i Ad
vidētē. Blo. Vidēs
d̄r pp̄ba: qz p̄ ſp̄m p̄-
notice futura. k In
ciuitatē: ramathaſ.
l Cluū ciui. Blo.
Cluūs ascensus mon-
tis flexuosus.
m Clidens: id est
pp̄ba. n Quia ſa-
crificiū ē bo. Vie-
ronym⁹ dicit i libro de
hebraic̄ ḡſtionebus:
ſacrificiū in hoc loco

Crice: p̄ s̄lititudinē illi⁹ q̄
discoopit aurē suā vt
meli⁹ audiat. Sile j.

xx.c. dixit ionathas ad dauid: Si pseuerauerit malicia priis
mei: reuelabo aurē tuā. i. indicabo tibi. q. **A**n vñā diē. i.
vñā die antecēdē veniret saul. i. pridie ei dixerat. Sile Job. xii.
a. **V**n sex dies pasche / venit iesus bethaniā. i. sexta die an pas-
cha. r. **E**t vnges eu. Glo. Saul vncr⁹ / christū signifi-
cat: qrz i p̄e chrl⁹ appellat⁹ est. **U**n: Quare nō timuisti mit-
tere manū i christū dñi. i. ii. Regl. j. c. s. **A**it ei. i. samue-
li. t. **E**n excelsū: Quia ibi siebat prandii siue imolatio.
Vn ei ealificationē tēpli: imolabāt filij isti⁹ i excelsis: **H**ec dis-

Regum

plicebat dñs. Vñ.ij. Reg. ij.a.8r. Attñ ppis imolabat in
excelsis: Modū em̄ edificatiū fuit tēplū noi dñi vñsc i diēl
lū. Postq; aut̄ tēplū fuit edificatiū displicuit dñs. Vñ ibide
8r. Diluxit salomon dñm: ambulās in pcepti dñi p̄missit:
excepto q i excelsis imolabat. vñ cor. iii. 8r.

q auriculā samuel̄. àn vnā diē
q̄ veniret saul̄ dicens: Hac
ipsa q̄ nūc hora ē cras mittā
virū ad te de fra bēlamun: et
r vngēl̄ eū ducē sup pplm me
um isrl̄: Et saluabit pplm me
um d̄ manu philistioꝝ: qr̄ re
spexi pplm meū: Tēit ei cla
mor eoꝝ ad me. Cūq̄ aspe
xisset samuel saulē: dñs ait
ad eū: Ecce vir quē dixerāti
bi: iste dñabit poplo meo.
Accessit aut̄ saul ad samue
lē i medio portę: r̄ ait: Indi
ca oro mihi: vbi dom⁹ sit vi
dēnt̄: Et r̄ndit samuel saul̄
dices: Ego sū vidēs. Ascen
t de aī me i excelsū: vt come
das necū hodie: r̄ dimittā
te mane: r̄ oia q̄ sūt in corde
tuo idicabo tibi. Et de aī
nis q̄s pdidisti nuduisterti⁹
ne sollic̄ sis: qr̄ inuēt̄ sūt.
Et cūl̄ erūt optima q̄s isrl̄:
nōn ē tibi r̄ domui pris tui:
R̄ndēs aut̄ saul ait: Nūqd
nō fili⁹ iēmini ego sū dē mu
nima tribu israel: r̄ cognatio
mea nouissima iter oēs fami
lias de tribu beniamī: Qua
re ḡ locut⁹ es mihi sermonē
istū: Assumēs itaq̄ samuel
saulē r̄ pueꝝ ei⁹: introduxit
eos i triclinū: r̄ dedit eis lo
cū in capite eoꝝ q̄ fuerāt iū
tati. Erat enī q̄sl̄ triginta vi
ri. Dixitq̄ samuel coco: Da
ptē quā dedi tibi: r̄ p̄cep̄i
vt reponeres seorsū ap̄d te.
Leuauit aut̄ coc⁹ armū: r̄ po
suit ante saul. Dixitq̄ samu
el: Ecce quod remansit po
ne ante te et comedē: quia
dē industria seruatū est tibi/
qñ pplm vocau. Et come

structa fuit pp̄t yroꝝ leuitę: vt legit̄ *Judic.* xx. d. Un̄ subu-
git: c *De minia tribu iſl.* Tel forte b̄ dicit ex h̄būlita-
te/ vt *Paul*. i. *Corl.* xv. b. Ego sū minim⁹ aplor: q̄ nō sum
dign⁹ vocari apls. d *In triclinium.* Blo. Tricliniū ex-
naculū a tribus discumbentī ordinū sessionibus. e *Ue-*
uauit: de loco vbi eum posuerat. f *De industria*
Blo. i. de pudentia. H̄b̄c datur intelligi q̄ iā comedet̄ sic
nō plene: q̄z reuelat̄ dño q̄ veniret̄ saul̄ cōiuīus dilat̄ et.
Sed s̄. eo. videt̄ ſr̄iū vbi d̄: Nec eī comestur⁹ ast pp̄lī

donec ille veniat. Ad h̄ pōt dīci: q̄ iā trāssierat hora prādiū: et sedebat ad mēsas: et samuel p̄uidēs i spū q̄ saul ventur̄ erat: reseruauerat ei locū i capite mense: et p̄te hostiū s. dextrū ar mū: q̄st p̄te regalē. Et q̄n audiuit q̄ saul venisset: occurrit ei i ciuitate: et adduxit eñ secū i excelsū ad prādiū. a Et del̄ cēderūt t̄c. Hic di
cit Glo. Descēderūt de excelsō: vt i aliq̄ se cretiori loco loq̄ret ō regno: et vngret eñ. S̄z p̄stat q̄ ipse nō fu it ibivit: q̄ fālū dīc Glo. Sol. Dīo des cēdity secret̄ loq̄ret de regno: et postea vnit: etiñ non ibi.

b Strauitqz. i strati fec̄ fieri. c Sauli
datui casus. d Et dormiuit: saul. f.

e In solariū. i. vo cauit saule: q̄ dormi uit in solario. S̄z quia dicit: In solariū nō in solario: aliter expo nit et meli: Vocavit saul i solariū. i. i qndā p̄te solarij. i. i suploē p̄te dom̄: vt ibi secre n̄ loq̄ret. f Dic puerō. i. socio saulū. Hoc dixit dū adhuc essent i ciuitatē. g

Lu aut̄ subsi. hoc dixit ei extra ciuitatē. i Expositio Ca. X.

j Lēticulā. Blo. Lēticula est vas scilicet q̄drā gulū: i latere h̄ns foramē: Per q̄ fragilitas regni designatur.

k Super hereditatem suam. l. sup isti. m Et hoc tibi

signū. Forte saul dubitauit de h̄: p̄p̄t sui h̄abilitatē: et regni nouitatē: ideo samuel dedit ei signū certitudinis: Mos ē iudeor̄ est q̄rere signa. j. C. orl. i. d. Iudei signa petunt. Matth. xij. c. et. xvij. a. Generatio mala et adultera signū q̄. n. Cūqz abierit. i. recesseris. o Sepulchrū rachel. Nota rachel i partu bēiamini mortua fuit: et sepulta i via q̄ dicit bethleem: vt legit Gen. xxxv. c. S̄z bethleem in sorte iudee erat. Un. Mich. v. a. Et tu bethleem ep̄brata parvul̄ es i milib̄ iuda. Ergo sepulchrū rachel fuit i finibus iuda: Quid est ergo q̄ h̄ dicit: sepulchrū rachel in finib̄ bēiamini: Idē obijcit Matth. ii. c. vbi d̄: Rachel plorās filili os suos: q̄r̄ videt q̄ deberet dici: Lia plorās filios suos: q̄ pueri occisi fuit de iuda: q̄ fuit fili⁹ lie. Sol. Ad p̄mū dicim⁹: q̄ sois iudee et sois bēiamini p̄termis̄ erat et p̄iuncte. Un. licet sepulchrū rachel esset in terra iuda: tñ p̄pe erat et iuxta fines bēiamini. Un. sic exponit B̄ q̄d h̄ d̄: Juxta sepulchrū rachel. i. p̄pe: ita tñ q̄ in finib̄ bēiamini. Ad scđm dicim⁹: q̄ rachel p̄pe bethleem sepulta fuit: ideo q̄si patrona verbis erat: et ideo plorare filios suos d̄. o Salientes. Blo. causa delectatiōis et exercitiōis. p Magnas soueas. Ide b̄c̄s habet: Ad acharas soueas. Et p̄t ee nomē loci: sicut clarauit. q Pater tu⁹ asinus. i. curi p̄ asinus. r Thabor: hic ē nomē hois/nō mōti. s Ad deū: cā oronis. t On bethel: vbi iacob erexit lapidē in titulū. v In collē dñi. Blo. Lollis dei est: vbi p̄phētē habitabat. Ra-

ba. dicit collē dñi vocari locū illū ob aliquā bñficiū ibi a deo collatū. x Statio ph̄i. Statio p̄p̄e d̄r nauī. s. loc⁹ vbi naues stāt i hyeme. S̄z h̄ statio philistinor̄ d̄r loc⁹ quidā vbi qndā philistei merati fūt castra. Ut vt ali⁹ dicūt: custodia mītar̄ a philisteis ibi relata i signū dictionis suz: Et hoc dicūt hebrei. S̄z h̄ hoc est qd̄ s. viij. d. dictū est: Nō appoluerūt ultra philistinū vt venirent in terminos isti. Et cōstat q̄ iste loc⁹ de isti est. Ad h̄ dicūt: q̄ ph̄ listei nō fuerū expulsi ab oib̄ p̄sidis isti: h̄ n̄ ab vrbib⁹. Un ibi dictū est: Reddite sūt v̄bes q̄s tulerant philistinū ab isti isti: ab accaron v̄los geth et terminos suos. Ut adhuc poterāt ibi esse milites philistinū.

B

y Gregē. i. cuneū. z Ah eos psalte riū t̄c. S̄z a q̄ regē h̄ec dictio psalteriū: Dicim⁹ q̄ supplēdū ē ibi: et videb̄ aū eos psalteriū t̄c. Sile Deut. xxij. b. Et sugeret mel de petra: oleūq; de saxe durissimo: bu tyn de armēto: et lac de ouib̄: cū adipe agnōr et arietū filiorum basan: et hircos cum medulla tritici supplēdū ē comedēret. Hir ci enī nō sugūt: h̄ co medunt. a Prophetātes. Mota sa muel p̄m̄ inuenit et in stituit p̄uēt religioso rū: iugiter psallētū dñi. Et dicebat cōue p̄ eoz cuneū: q̄si coe ne: a coeo cois: qd̄ est p̄uenio p̄uenis: qz siml̄ p̄ueniebāt: et siml̄ manebāt: et dicebāt iugis dñi laudare: et forte aliqui ex eis aliquando p̄phētabant. b Prophetabis. Blo. Iudei tradūt eū p̄phētasse de futuro seculo: de gog et magog: de p̄gnis iustor̄ et p̄gnis malor̄. c Un ergo t̄c. Blo. Quasi his signis nosse poter̄ q̄ de⁹ te fore rege voluit: ideo in oib̄ regaliter age: qz de⁹ tecū est. e Manus tua: Potētia norat. i. potētē et regalit facies i oib̄. Ut sic: d Fac quecūqz t̄c. i. fac qd̄ placet tibi. Sile. j. xv. b. vbi dicit dasid ad nabāl: Qd̄cūqz inuenierit manus tua da mihi. i. qd̄ placuerit tibi. f Quia dñs tecū est. Ita fuit a principio dū humilis se habuit saul: fuit dñs cū eo: qñ icepit supbire: dumisit eū. Un. j. xv. d. Cū parvul̄ esses in oculi tuis: caput i isti fac̄ es. g Descēdes aū me. i. qñ ncce habeb̄ p̄sulere dñm sup aliq̄ negocio: tūc venies ad locū istū: evocabis me: et ego veniā. Et ita istruxit eū: me sine p̄phēta aut sine sacerdote aliqd̄ magnū attēptaret. Ut sic: Descēdes mō aū me: qz ego sc̄qr̄ te: vt ibi iungas corā pplo. b Ut of. ob. Blo. Subaudis: in p̄secratiōe regni tui: sic i p̄secratiōe sacerdotiū/ septē dieb̄ offerebāt victimē: vt legit Exo. xxix. Et h̄m hanc Blo. septē dieb̄ / delmīat h̄ v̄bū offerat: Et est sensus: Ut offeras septē diebus oblationē t̄c. Un qui dā septē dieb̄ referunt ad hoc verbū: Expectabis: Et est sensus: Septē dieb̄ expectab̄ met̄. S̄z plenū explicabis d̄ h̄. j. xij. i Quid sa. Blo. subaudis: in p̄secratiōe regni tui: Se-

Libri primi Regum

Lq.

XI

ptē itaq; dies nō ad expectādū s; ad imolādū statuti sūt. Et
hec glo. videſ esse ſedaz expositiōne p̄dictā. S; dicendū:
Mō ad expectandū ſupplem̄. a Cor aliud: qz alti⁹ r au-
daci⁹ cor habuit. b Cune⁹. Cune⁹ p̄pē ē boim p̄serū abu-
lātiū: s; h̄ accipif. p collegio pphaz / vt dictū ē. c Sup-
eū. Ecce qd̄ dī Joh.
ij.a. Spūs vbi vult
spirat. S; qd̄ ſit spūs
iſſe q̄ iſſit in pphaz:
vtrū. l. habit⁹ v̄l act⁹/
q̄ſto eſt r opinio.
d Quę nā res ac.
j.ii.b. Per hoc videſ q̄ ſaul
erat ignobilis. Rñſio:
Prophetare bonorū
eſt nō nobilis. Uſi h̄
dī ſi. pph̄ ignobilitatē:
ſ; qz nō credebāt rātē
bonitatis eē ipm̄ ſaul /
vt eēt pphaz. e H̄
i.19.d. i. nūqđ. f Et q̄s
p̄r ei⁹. Triplex īſra-
hic. Quidā habet: Et
cis eſt p̄z ei⁹. Et ē ſen-
ſus: Nūqđ ſaul ē inter
pphas: r cis ē p̄z ei⁹/
q. d. hoc mīrū ē cū nō
ſit de genere pphaz.
Itē alq̄ hñt: Et q̄s p̄z
ei⁹. Et exponit dupli-
cit. Pr̄o ſic: Dixerit
adiuicē: Quę nā res
accidit filio cis: Et
rñdit alf ad alterū: ad
illū. l. q̄ q̄ſierat: Quę
nā res eē. dicens: Et
q̄s ē p̄z ei⁹: q. d. nō eſt
d̄ genere pphaz r tñ
pphetat: r ideo mīrū
eſt. Ul̄ ſic: Et q̄s pat̄
ei⁹. Rñdēs: Quare
dicitl q̄ nā res accidit
filio cis: q̄re eſt nō p̄
pharet iple: nōne p̄z
bon⁹ eſt: r hic ē. q. d.
r q̄s p̄z ei⁹: bon⁹ ē. Ul̄
ſic: Un̄ q̄ſierat: Quę
nā reſ accidit filio cis:
Et alter rñdit: Quid
ad rē de cis: dummo
dñs dederit ei ſpiritu
pphetie: qz spūs vbi
vult spirat: Sic legit
Andreas. Alia lſa h̄
Et q̄s p̄z eoz: Et hāc
ponit Hiero⁹. r Raban⁹.
Et exponit duplicit: ſim diuersas
glosas. Primo ſic: Quesierat vn̄ v̄l plures: in h̄ nō eſt vis:
Quę nā res accidit filio cis: r nūqđ ſaul iter pphaz: Et rñ-
dit alter: Et q̄s eſt p̄z eoz: ſupple pphaz nū ſol⁹ de⁹. q. d.
q̄d̄ vocat̄ ſu filiū cis aur ſauſe: Mō eñ a p̄e ſuo h̄ vt pro-
phetet: ſed a deo/q̄ eſt p̄z pphaz: r dat donū ppheti⁹ q̄b⁹
vult. Ul̄ ſic: Quis ē p̄z eoz. l. pphaz: ſupple nū iſte. q. d.
Quis ē maiore iſto i dignitate i ſapientia: Ergo nō tñ p̄t eē
ſit pphaz: ſi mḡ r p̄z pphaz p̄t dici. g H̄ ſi ſaul i-
ter pphetas: Qd̄ forte de ſolo ſaule dicebat: r de qlibet
repete ſublimato. h Ad excelsū: Un̄ d̄ſcederat cune⁹
pphaz quę habuit obuiū. i H̄ patru⁹. l. ner. k Mō
indicauit ei. glo. Ne videreſ glari: v̄l ne iuidiā genera-
ret ſibi. l Conocauit. i. p̄cepit ex pte dñi vt puenirē.
m Meq̄ ſupple faciem⁹ q̄d̄ dicit nobis samuel: Ul̄ neq̄
ſi audiem⁹ te. ſic direxit ſi viu⁹ d. n Cōz dñs ſu-

ple et faciem sortes. Cuiusmodi aut sortes fuerint non iuuenit scriptum. **O** Sup cognationem methri. Josephus dicitur magister: et sic habet emendatus codices: ut dicunt archieps cantuarientibus de hebraicis questionibus. Et dicitur hebrei: non esse populum nomine: sed appellatur iuuuenit. Et dicitur mattheus: qd certissime sciunt ad signum iacere sagittas: Sic legit de gavio baonitro, qd cum fiducia certissime faciebat ad fidem tuum ut pilum percuteret.

Proclus ad salutem. Cum dicitur Samuel tempore prout sortes sunt coram filio suu. Ut forte non fecerit: sed ipse dominus: sicut agitur in Proverbio. Secundum prophetas mititur in signum: qd dno regnabit. **A**proposito est iuuuenit. Scilicet enim saul ex exercitu: latroni si noles suscipe pro patru. **R**eges deo sunt dominus. Et rex videtur quod domino placuit quod habebet regem. **C**orinthus xij. c. Dedit regem in ira mea. **S**ol. Iudei postulando regem peccauerunt: ut divis ex ira noluit eos regnare et retrahere ab hac instatia: sed permisit eos habere regem: Et b. dicitur in Corinthus: Dedit eis regem in ira mea. qd permisit habere. Sed qd saul esset rex eorum. sed non fuit b. dicitur ut dictum est: Et in die respexit eos dominus misericordia: qd dedit eis regem qui posset eos liberare de manibz inimicorum. **E**nim sic dominus permisit dimicare iudeos uxores populi malorum iuuuenit: ut non volunt et iussit ut in dimicione dare libellum repudiat: sic permisit iudeos regem: et tunc ex quo noluerunt carere regem: volunt.

Ca. XI. **T**factum est quasi post messem: ascenderat dominus qd saul esset rex eorum. **S**ed cuius populus: maior pars postea non omnibus placuit: ut patet in eo. **L**ege regni: sed rex a populo extigerat: et quod populus regi dare debet: sic s. viii. dictum est. **V**erum coram domino: et in tabernaculo. **X**Extigerat: ad senatum in saule: ut esset rex. **Y**Et filii vero deliciae: sine iugio. Et habebat: qd non sicut populus clamauit sed. **T**iuuat rex: sed maior pars regi dicitur est. **Z**Quidam: sic fit nouo regi. **A**ndissimulabat se auctor. **B**ut quod b. Quia si statim vidicaret i eos: ascriberet se rociati et ipsatentie: si si vidicaret: ascriberet pusillanimitatem: et ideo prudenter dissimulauit.

Expo. Ca. XI. **T**factum est et ceterum. In h. capitulo agit de prima militia saulis post iunctionem sua. Accidit enim ut eo tempore naas ammonites obsecrarent labores galaad: Obsessi vero miserunt naasios ad saulem: qui congregatis trecentis milibus virop: invaserunt exercitum in tres partes. Et ingressus in castra naas: viderunt maritina iuxta: sic enim saul placuisse grandi: Et sic liberata

sunt labores: Et reuersus est populus cum saule et samuele in galgala: et inunctus est secundo in regem. Et significat mystice pugna ista bellum hereticorum et ecclesie dei. Haec enim interpretatur serpens: et significat diabolum: Ammonius plus in erroris. Huius sunt heretici qui peruerbi Gaudio in spiritu luctu expectant eternum. Iacobus interpretatur sensus;

Galaad aceruus testi-

monij. Huius sunt viri sen-

ati et habentes testimo-

nium scripturarum: quod que-

ntur ad eum: et dextros

oculos eis eruat: simi-

stros dimittat. ut vi-

sus sancte fidei in eis ex-

tinxuat: Ubi vero manu-

dam sapientie sancti reli-

qui. Sed saul. i. christi

populus suus ad se mittit et

nuncios orationis. liberat

duces exercitum: quem di-

uisit in tres partes. i. in

aplos et martyres et co-

fessores. **a** Haec

amo. s. rex amotazar.

b Iacobus: civitas eius.

Galaad vero regio est i-

sue patria. **c** Ocu-

los dextre. volebat

eis eruere postquam simi-

stros. ut essent inutiles

in bello: quod sinistri oculi

diplio regum in pu-

gnia: et sic faciebat na-

as oibus quod capiebat

in bello. **d** Quare ovi-

no non exceperat eos:

Forte propter maiorum op-

probritum. Licer enim ibi

maior datus esset: hic in

maior opere roburum. vel for-

te in bellum parceret ei: quod

nolebat eos penitus ex-

cecare. **d** Tene-

runt ergo. Dicit iosephus

quod hunc cecidit eis

naas: defacili quod sper-

nens eos et auxilia eoru-

m. **e** In gabaath:

cauitatem saul.

f Saul. i. ad saulem:

quod ad ipsum missi erant

nuncij. vel in gabaath

saul. i. qd erat ipso saul.

f Hec audi. po-

quod saul non erat presens

hic. **g** Et leuauit:

ad dominum: Tel alte clau-

mavit: ad litteram.

g Sequantur boues:

non videt bouem: quia

hoc esset inconueniens

ut rex esset bubulus: si casu accidit: ut cum rediret saul de agro

boues procederet eum in via. **h** Si iosephus vult apte quod saul redi-

bat tunc ab agrili ope. **i** Non enim propter regnum domini bar officium suum.

Hoc est religiosos: quod quoniam fuit episcopus dimittitur regulam suam. **j** **k** **l** **m** **n** **o** **p** **q** **r** **s** **t** **u** **v** **w** **x** **y** **z** **aa** **bb** **cc** **dd** **ee** **ff** **gg** **hh** **ii** **jj** **kk** **ll** **mm** **nn** **oo** **pp** **qq** **rr** **ss** **tt** **uu** **vv** **ww** **xx** **yy** **zz** **aa** **bb** **cc** **dd** **ee** **ff** **gg** **hh** **ii** **jj** **kk** **ll** **mm** **nn** **oo** **pp** **qq** **rr** **ss** **tt** **uu** **vv** **ww** **xx** **yy** **zz** **aa** **bb** **cc** **dd** **ee** **ff** **gg** **hh** **ii** **jj** **kk** **ll** **mm** **nn** **oo** **pp** **qq** **rr** **ss** **tt** **uu** **vv** **ww** **xx** **yy** **zz** **aa** **bb** **cc** **dd** **ee** **ff** **gg** **hh** **ii** **jj** **kk** **ll** **mm** **nn** **oo** **pp** **qq** **rr** **ss** **tt** **uu** **vv** **ww** **xx** **yy** **zz** **aa** **bb** **cc** **dd** **ee** **ff** **gg** **hh** **ii** **jj** **kk** **ll** **mm** **nn** **oo** **pp** **qq** **rr** **ss** **tt** **uu** **vv** **ww** **xx** **yy** **zz** **aa** **bb** **cc** **dd** **ee** **ff** **gg** **hh** **ii** **jj** **kk** **ll** **mm** **nn** **oo** **pp** **qq** **rr** **ss** **tt** **uu** **vv** **ww** **xx** **yy** **zz** **aa** **bb** **cc** **dd** **ee** **ff** **gg** **hh** **ii** **jj** **kk** **ll** **mm** **nn** **oo** **pp** **qq** **rr** **ss** **tt** **uu** **vv** **ww** **xx** **yy** **zz** **aa** **bb** **cc** **dd** **ee** **ff** **gg** **hh** **ii** **jj** **kk** **ll** **mm** **nn** **oo** **pp** **qq** **rr** **ss** **tt** **uu** **vv** **ww** **xx** **yy** **zz** **aa** **bb** **cc** **dd** **ee** **ff** **gg** **hh** **ii** **jj** **kk** **ll** **mm** **nn** **oo** **pp** **qq** **rr** **ss** **tt** **uu** **vv** **ww** **xx** **yy** **zz** **aa** **bb** **cc** **dd** **ee** **ff** **gg** **hh** **ii** **jj** **kk** **ll** **mm** **nn** **oo** **pp** **qq** **rr** **ss** **tt** **uu** **vv** **ww** **xx** **yy** **zz** **aa** **bb** **cc** **dd** **ee** **ff** **gg** **hh** **ii** **jj** **kk** **ll** **mm** **nn** **oo** **pp** **qq** **rr** **ss** **tt** **uu** **vv** **ww** **xx** **yy** **zz** **aa** **bb** **cc** **dd** **ee** **ff** **gg** **hh** **ii** **jj** **kk** **ll** **mm** **nn** **oo** **pp** **qq** **rr** **ss** **tt** **uu** **vv** **ww** **xx** **yy** **zz** **aa** **bb** **cc** **dd** **ee** **ff** **gg** **hh** **ii** **jj** **kk** **ll** **mm** **nn** **oo** **pp** **qq** **rr** **ss** **tt** **uu** **vv** **ww** **xx** **yy** **zz** **aa** **bb** **cc** **dd** **ee** **ff** **gg** **hh** **ii** **jj** **kk** **ll** **mm** **nn** **oo** **pp** **qq** **rr** **ss** **tt** **uu** **vv** **ww** **xx** **yy** **zz** **aa** **bb** **cc** **dd** **ee** **ff** **gg** **hh** **ii** **jj** **kk** **ll** **mm** **nn** **oo** **pp** **qq** **rr** **ss** **tt** **uu** **vv** **ww** **xx** **yy** **zz** **aa** **bb** **cc** **dd** **ee** **ff** **gg** **hh** **ii** **jj** **kk** **ll** **mm** **nn** **oo** **pp** **qq** **rr** **ss** **tt** **uu** **vv** **ww** **xx** **yy** **zz** **aa** **bb** **cc** **dd** **ee** **ff** **gg** **hh** **ii** **jj** **kk** **ll** **mm** **nn** **oo** **pp** **qq** **rr** **ss** **tt** **uu** **vv** **ww** **xx** **yy** **zz** **aa** **bb** **cc** **dd** **ee** **ff** **gg** **hh** **ii** **jj** **kk** **ll** **mm** **nn** **oo** **pp** **qq** **rr** **ss** **tt** **uu** **vv** **ww** **xx** **yy** **zz** **aa** **bb** **cc** **dd** **ee** **ff** **gg** **hh** **ii** **jj** **kk** **ll** **mm** **nn** **oo** **pp** **qq** **rr** **ss** **tt** **uu** **vv** **ww** **xx** **yy** **zz** **aa** **bb** **cc** **dd** **ee** **ff** **gg** **hh** **ii** **jj** **kk** **ll** **mm** **nn** **oo** **pp** **qq** **rr** **ss** **tt** **uu** **vv** **ww** **xx** **yy** **zz** **aa** **bb** **cc** **dd** **ee** **ff** **gg** **hh** **ii** **jj** **kk** **ll** **mm** **nn** **oo** **pp** **qq** **rr** **ss** **tt** **uu** **vv** **ww** **xx** **yy** **zz** **aa** **bb** **cc** **dd** **ee** **ff** **gg** **hh** **ii** **jj** **kk** **ll** **mm** **nn** **oo** **pp** **qq** **rr** **ss** **tt** **uu** **vv** **ww** **xx** **yy** **zz** **aa** **bb** **cc** **dd** **ee** **ff** **gg** **hh** **ii** **jj** **kk** **ll** **mm** **nn** **oo** **pp** **qq** **rr** **ss** **tt** **uu** **vv** **ww** **xx** **yy** **zz** **aa** **bb** **cc** **dd** **ee** **ff** **gg** **hh** **ii** **jj** **kk** **ll** **mm** **nn** **oo** **pp** **qq** **rr** **ss** **tt** **uu** **vv** **ww** **xx** **yy** **zz** **aa** **bb** **cc** **dd** **ee** **ff** **gg** **hh** **ii** **jj** **kk** **ll** **mm** **nn** **oo** **pp** **qq** **rr** **ss** **tt** **uu** **vv** **ww** **xx** **yy** **zz** **aa** **bb** **cc** **dd** **ee** **ff** **gg** **hh** **ii** **jj** **kk** **ll** **mm** **nn** **oo** **pp** **qq** **rr** **ss** **tt** **uu** **vv** **ww** **xx** **yy** **zz** **aa** **bb** **cc** **dd** **ee** **ff** **gg** **hh** **ii** **jj** **kk** **ll** **mm** **nn** **oo** **pp** **qq** **rr** **ss** **tt** **uu** **vv** **ww** **xx** **yy** **zz** **aa** **bb** **cc** **dd** **ee** **ff** **gg** **hh** **ii** **jj** **kk** **ll** **mm** **nn** **oo** **pp** **qq** **rr** **ss** **tt** **uu** **vv** **ww** **xx** **yy** **zz** **aa** **bb** **cc** **dd** **ee** **ff** **gg** **hh** **ii** **jj** **kk** **ll** **mm** **nn** **oo** **pp** **qq** **rr** **ss** **tt** **uu** **vv** **ww** **xx** **yy** **zz** **aa** **bb** **cc** **dd** **ee** **ff** **gg** **hh** **ii** **jj** **kk** **ll** **mm** **nn** **oo** **pp** **qq** **rr** **ss** **tt** **uu** **vv** **ww** **xx** **yy** **zz** **aa** **bb** **cc** **dd** **ee** **ff** **gg** **hh** **ii** **jj** **kk** **ll** **mm** **nn** **oo** **pp** **qq** **rr** **ss** **tt** **uu** **vv** **ww** **xx** **yy** **zz** **aa** **bb** **cc** **dd** **ee** **ff** **gg** **hh** **ii** **jj** **kk** **ll** **mm** **nn** **oo** **pp** **qq** **rr** **ss** **tt** **uu** **vv** **ww** **xx** **yy** **zz** **aa** **bb** **cc** **dd** **ee** **ff** **gg** **hh** **ii** **jj** **kk** **ll** **mm** **nn** **oo** **pp** **qq** **rr** **ss** **tt** **uu** **vv** **ww** **xx** **yy** **zz** **aa** **bb** **cc** **dd** **ee** **ff** **gg** **hh** **ii** **jj** **kk** **ll** **mm** **nn** **oo** **pp** **qq** **rr** **ss** **tt** **uu** **vv** **ww** **xx** **yy** **zz** **aa** **bb** **cc** **dd** **ee** **ff** **gg** **hh** **ii** **jj** **kk** **ll</b**

Libri primi

Regum

plus tenebant ei: et tū ablecerūt eū: postulādo regē. Tū interrogatiū possest iegi: sic / Testis tē. q.d. vultis q dñs sit testis
atra vos: si decepero dixeritis huius: a / Et dixerūt: testis/
supple sit dñs si aliter dixerim⁹ christo eius: id est saul. Nota
prudētiā samuelis: ipse volebat iudeis p̄ctā obijcere: et iō p̄us
se purgauit corā rege
cor testimonio: ne pos

B eoz tenimbo, ne pos-
sent postea recoueniē-

Heb. 46.3. mas o hō qui iudicas
cos q talia agūt; et fa-
cis ea : qr tu effugies
iudiciū dei: *Et* lō mul-
ti plati muti suut: vi-
dēt multa fieri: et non

Judic. 4. a. lvi. d. Speculatores
ceti oēs: nescieſt yni-
uersi: canes muti ū ya-
lētes latrare. b. De
terra egypti adest. i.
pses ē. c. Diliri-
cordijs dñi: nō dic

Judic. 6. c. Exo. viii. Moyses sa-
piēs fuit aarō eloqūis:
Hec duo vult dñs esse
in illo q̄ mittit ad ipsim
liberandū. et Edū
rit: Exo. viii.

C f. In loco hoc: tā
nobilitā fertili. g. In
manu sisare: Judi-
cū. iiii. a. De q̄ libauit
eos delbora. h. ~~Ad~~
litig afor. i. tabin re-
gis afor. i. In ma-
nu phi. Judicū. viii.
a. Hic liberauit sāson.
k. Regis moab.
Judicē. iiij. b. Hic libe-
rauit aioth. l. Ba-

P̄s.31. alim ⁊ ast. noia sūt idoloꝝ. m Et misit dñs. Un P̄s.
Diri p̄siteboꝝ t̄c. et tu remisisti. ¶ Hierobaal: q ⁊ gedeō
dī. o Badan: s̄ rectior l̄fa ē decan. Glo. sāson fortissim⁹.
S̄ nota heb̄gi dicūt/bendan. i. filiū dan. s. quēdam de tribu
dan. s̄ de isto nulla fit mētio i. Judicū. Un verū dī de dan. i.
sāsone. De gedeō habes Judicū. vi. vii. viii. De sāsone Ju-
dicū. viii. viii. xv. xvi. De barach: Judic̄l. v. De iepthe: Ju-
dicū. xi. xii. De samuele. i. Regl. i. ii. ⁊ deinceps. p Ad-
uersin̄ vos. Lōtrariū videt. s. xi. a. vbi dī q̄ naas amoni-
tes q̄si post mēsem vunctionis saul/ cepit pugnare s̄ iabes ga-
laad: hic aut̄ dī q̄ ante vunctionē saul/ venit naas aduersū eos.
Sol. Utrūq̄ verū est: vt dīc ioseph⁹. Naas multos opp̄s-
serat vltra iordanē ante electionē saul: pp̄ qđ etiā iudei com-
pulsi sūt petere regē. Mēle ſo trāfacto post vunctionē saul/ ce-
pit naas expugnare iabes. q̄ Neq̄q̄: faciem⁹. s. qđ dicis/
ne petam⁹ regē. r No exalpauerit! t̄c. i. nō reputau-
rūt mādara ei⁹ aspa. El exalpauerit!, i. aspe loq̄ seceris pp̄

ptā v̄ra. Dñs em̄ aspe loq̄ p̄tō ib⁹ qñ dicet / Teneite ad tu-
diciū. Aspl⁹ qñ dicet / Esuriui / t̄ nō dedistis m̄bi māducare. L. 15.
Asprime / qñ dicet / Ite maledicti t̄c. Ecōuerso: dñs bōis loq̄
iocūde. Esa. xxvi. d. Expgscimini / laudate q̄ h̄itaz̄ i pulic-
re. Jocuđi⁹ Matth. xxy. c. Esuriui / dedistis m̄bi

tis ei / t audierit vocē ci^o / t si
g exāspauerit os dñi ēritis et
vos t rex q̄ impat vob seqn-
tes dñz deū vīm. Si autē nō
audierit vocē dñi / s̄ exaspē-
rauerit sermōez dñi / erit mā-
nus dñi sup vos t sup p̄es
v v̄fros. S̄ t nūc stāte t vide-
r te rē istā grāndē quā factur
ē dñs i p̄spectu vro. Nūqd
t nō mēssis tritici ē bodie? In
3 uocabo dñm t dabit vōces
t pluuias: t sciēt t videbit
q̄ grāde malū feceritis vob
in p̄spectu dñi petētes super
vos regē. Et clamauit samu-
el ad dñm: et dedit dñs vo-
ces t pluuias in die illa. Et
timuit oīs pp̄ls nimis dñm
t samuelē: dixitq̄ vniuersus
pp̄ls ad samuelē: Ora p̄ ser-
uis tuis ad dñm deū tuū / vt
nō moriamur. Addidimus
eīm vniuersis pctis nr̄is ma-
lū / vt peterem⁹ nob̄ regē. Di-
xit autē samuel ad pp̄lm: Nō
lite timere: Glos fecistl vni-
uersū malū h̄: Clerūtū noli-
te recedere à tergo dñi: t ser-
uite dño in om̄i corde v̄fo: t
nolite declinare postvana q̄
nō p̄derūt vob̄: neq̄ eruent
vos: q̄ vana sūt: t nō dere-
linquet dñs pp̄lm suū pp̄f
e nōmē suū magnū: q̄ iūrauit
dñs facere vos sibi populū.
f Absit autē a me h̄ pctm a do-
g mino vt cēssem orare p̄ vob̄:

Dedit voces. **Glo.** blādiētē p̄dicationē. et pluuias. **Glo.** verbs
euāgeliij v̄llegis. a **H**olite ti. vos se. Immo iō debet ti/
mere: qz fecerit malū. **Sol.** Jō dī molite timere: qz penitentiat
et p̄fitebanū malū qd fecerāt. b **T**ergo dñi. **Glo.** q̄ seqm̄i
dñm tanq̄ ducē v̄m̄. c **H**ost vana. i. mundi desideria.
Sap. v.b. Quid pfuit nob̄ supbia aut diuiniap̄ lactantia qd
ptulit nob̄. **L**rasieft oia illa tanq̄ vmbra. d **P**ropser no-
su. i. pp̄t miscidia suā: vel pp̄t filii suū qd: nomine p̄ris: qlo
quis ipm̄ mūdo. i. manifestat. **P̄S.** Propter nomē tuū pp̄it p̄d. 14
aberis pctō meo: **M**ultū est em̄. e **B**urauit. i. firmē p̄mi-
sit: vel statuit. f **A**bsit aut̄ a me hoc pec. Argumētu q
plat̄ peccat si nō orer iugit. p subditis: mltō fortius peccat si
facit le talē: vt ozo eī sit inutilis: Maxie do peccat q̄ talē pla-
tū p̄stituit de q̄ p̄sumis q̄ oino non erit vtilis. g **E**c/
sem. **Glo.** q̄uis me et dñm offenditeris. h **H**o robis.
Silr et moyses. p iudeis: q̄ eū et dñm abiecerāt: ozauit: Ero.
xxxv. Et ita sunt duo in yeti testamēto q̄ orauerū p̄ imicis.

Vñ Hiero. xv. a. Si steterint moyses et samuel corā mei non erit alia mea ad populū istū. Sic et duo in nouo testamēto. s. chrys in cruce. Luc. xxii. e. Et stephan⁹ i lapidatiōe: Act. v. g. **Vñ** Matth. v. g. Orate p p̄sequētib⁹ et calūniantibus vos et s̄r̄ fili⁹ p̄is vñ. a. **Tumete dñm.** Glo. sicut fili⁹.

b. **Ex toto cor. v.**

Glo. n̄ ex necessitate.

c. **Pariter pibit.**

Si cec⁹ ceco ducat⁹

p̄beat nōne ambo in

toucam cadunt:

Expo. L. XIII

Fili⁹ vnius

annī. In p.

cedētib⁹ capi-

tulis dictū ē de pmo-

tione saulis: In b ca-

pīnulo dī q samuel p̄

dixit saul de trāslati-

one regnī. Et primo

ostendit q̄lis fuit saul

q̄n elect⁹ est in regē. s.

bon⁹ et hūlis. Secun-

do: q̄lis postea fuit. s.

sugb⁹ et inobedies: p̄

pter q̄o trāslatū est re-

gnū ab eo et a domo

e. Dicit ḡ. **Fili⁹ vñ**

annī erat saul cum re-

gnare cepisset. i. humi-

lis et q̄li p̄ul⁹. **Vñ** in-

fra. xv. b. **C**ū paruul⁹

esles in oculis tuis/ ca-

put i trib⁹ isrl⁹ fac⁹

es. e. **D**uob⁹ q̄n

ānis regnauit sup

isrl⁹. i. iuste rexit p̄lm⁹:

In reliq⁹ ānis q̄li ty-

rān⁹ fuit et nō rex. Ut

sic: **Fili⁹ vñ** annī erat

saul cū regnare cepis-

set: vigesimū primum

annū habebat q̄li ce-

pit regnare. Et videb

b̄c expositio extra-

nea: h̄ nō ē ita. Legit

em. Mūri. i. a. q̄ ho-

mines a viginti annis

et supra. tñ eligebam⁹

ad bellū. **J**ō ḡ saul dī

fuisse vñ annī cū re-

gnare cepit: q̄r vñ habebat supra vigesimū. Rab. legit b̄ de

isboseth filio saul: **E**t fī b̄ saul ē dativū cal⁹: **E**t ē s̄esus: Sau

li erat fili⁹ vñ annī q̄li ip̄e saul cepit regnare. Et duob⁹ annis

regnauit sup isrl⁹. i. ip̄e isboseth: vt dī. i. h. Regl. q̄. c. S̄z obij-

ct: Saul circiter viginti annos regnauit: vt dī magister i hi-

storijs. et idē legit i chronicis samuel et saul: et b̄ etiā dicūt sā-

ci: Isboseth p̄ statim post mortē saulis cepit regnare: vt pa-

ter. i. q̄. Regl. q̄. b. Et q̄draginta annoz erat q̄n mortu⁹ ē: vt

legit. i. Regl. q̄. c. Ergo: v̄l pl⁹ reguit q̄ duob⁹ annis: v̄l saul

plus regnauit q̄ viginti: vel isboseth plures ānos habuit q̄n

saul cepit regnare: Sed isboseth tñ duob⁹ ānis regnauit vt

dictū est: et saul tñ viginti: q̄ isboseth plures annos habuit q̄n

saul cepit regnare: q̄ falsa ē illa expositio Rabani. Ad b̄ soluit

Rabani: q̄ saul statī post heli cepit regnare: et ponit ānos sa-

muelis in regno saulīs: et ita sūt q̄draginta anni: q̄b⁹ regnauit

saul: et ita oia p̄cordāt. S̄z q̄rit: **Vñ** accepit b̄ raban⁹: q̄ neq̄

liber Regū neq̄ Paralipomenō ponit nūez annoz samue-

lis/neq̄ saulīs. S̄z dicūt q̄ accepit b̄ d̄. Act. xii. c. vbi pau-

lus in sermone quē fecit antiochie syri⁹ dī: Post hęc aut̄ de-

XIII

dit eis dñs iudices vñg ad samuelē pp̄ham: Exinde postula uerū regē: et dedit eis dñs saul filiū cī. ānis q̄draginta. **H**e-
b̄z sic h̄z: **Fili⁹ vñ** anni erat saul cū esset in regno: et duob⁹
annis reguit. **E**t elegit sibi saul tria milia d̄ isrl̄. i. cū
regnasset vno āno: et post duob⁹ alijs: et ita in trib⁹ elegit sibi

tria milia. **G**ūn ma-

chmas. Aliqui libri

hūt machimas: et hāc

frāz dīc veriozē archi-

ep̄s cātuariē. **G**ūn

Sabaad. Glo. Ba-

baad v̄b̄s ē phinees

filij eleazarī/ vbi ipse

eleazar lēpult⁹ ē: et v-

terpiat collis patru-

lis. **R**emisit: sau-

li. **S**tationē. i.

milites de statione.

Qd̄ cū. au. phi. s. 10. b.

li. supple pcusā stati-

onē suā p̄turbati sūt:

ita supplet Hiero⁹.

Tl̄ supple sic: Pr̄pa-

rauerūt se ad pugnat

ō isrl̄. m. **C**ecinut:

id est fecit buccinari.

Audiāt: hoc. s.

q̄ saul pcusā sta: dēz

philiſtīm. o. **F**a-

mā: q̄ sequit. s. pcus-

it tē. p. **H**ebrei

q̄t. Quidā erant in

isrl̄ appropato voca-

bulo sic dicti: q̄ fr̄e-

quēter trāsibāt iorda-

nē vt dicūt: et iō dicūt

sūt hebrei. **H**ebreus

ēm interōtak trāsies.

Gād: nomē ē sor-

tis. **G**ālaad: no-

men est regionis.

Universus. i. ps

maior. **E**xpecta C

uit sep. die. i. vñg. **G**ēn. 31. b.

ad septimū dīc expe-

ctauit: Et cū tota sep-

timā die deberet ex-

pectare sauelē timo-

re cōpull⁹: i. ip̄a septi-

ma die sacrificauit: et

ita peccauit trāsgre-

diens pactū q̄b⁹ pepigerat cū samuele. **Vñ** ioseph⁹ dīc: Expe-

ctauit saul samuelē nō cū p̄fectione. **Vñ** holocaustū t pa-

id ē animalia ad faciēdū holocaustū t pacifica. **E**clic cu-

stodisti. Quare dīc b̄ samuel: videb̄ q̄ male arguat cū: quia

saul expectauit eū septē dieb⁹ iux̄ cōdictū sup̄a. x. b. Ad b̄ dīc

Glo. **H**iero. q̄ sic incipit: Cūdēt q̄busdā q̄ illa līa sup̄a posu-

ta. x. Ego q̄ip̄e descēdātē. sic distiguēda ē: Ego dīcēdā ad te

et tu expectabis me: vt offeras oblationē t īmoles victimas septē

diebus. i. expectabis me anteq̄ īmoles victimas septē

dieb⁹: q̄ sūt septē dieb⁹: et hoc nō fecit saul: et iō peccauit. **Vñ**

alia Glo. dīc b̄: Samuel ex p̄cepto dñi sup̄a. x. b. iusserat vt

expectaret illū donec veniret ad īungēdū regē t offerēdū vi-

ctimas septē dieb⁹: sic in p̄scretiōe sacerdoti: q̄d q̄r nō custo-

diuit recte arguit. **Vñ** dī si nō se. iā nūc tē. **Vñ** doc videt

falsū: q̄ dñs sciebat eū peccaturū. Sol. Expone sic: Iā nūc

pp̄arasset. i. nō fuisse inuentū i te. pp̄l q̄ esles amouēd⁹ a re-

gno. Tel sic: Si b̄ nō fecisse effect⁹ p̄gationis regni isrl̄ in te

in eternū mansisset. Deccātū iḡl saulīs nō impediuit p̄prepa-

rationē dei: q̄ eterna est: sed effectum: qui temporalis est.

L 2

S̄z neq̄b⁹

Zibzi

přími

Regum

a *S*z nequa^t r^c. *H*oc videt falsū: qz isboseth post saulē regnauit duos annos: sicut d^r infra. iij. Reg. iij. c. Sol. Isbo-
seth nō regnauit plenarie s^z sup^r qdā p̄sidia: vt patet infra. iij.
Regl. iij. b) *Q*uesiuit. Glo. Mō ybi sit mesciēs s^z p̄ hoīm
more hoīm loquit: qz sic loquēdo qrit. Uel expone *Q*uesi/
uit. i. acqsiuit: Uel q̄ si
uit. i. q̄ ret: id est place/
bit ei: Et ponit ante/
cedes p̄ sequēte. Si
105.7. mile in Ps. Scrutās
corda et renes de^r. In
Act. viii. v. d^r: Inue-
nit deus virū s̄m cor
suū. c) *O*buiā po-
pulo: id ē philisteis.
d) *T*res cunei: Nec
filii iſr^a ausi sūt vni re/
sistere i tātu debilitati
Moraliter. erāt. Moraliter: Tres
cunei philistijm /idem
sūt qd̄ tres turme chal-
deoz: Job. j. d. Unus
cuneus p̄git contra vi-
am ephraim: quando
sc̄z diabol^r temptat p̄
auariciā. Alius ingre-
dit p̄ viam bethoron:
que interptaf domus
magistri: quādo tem-
ptat de supbia /sive in-
ani gloria. Unde dia-
bolus dñm temptauit
in pinnaculo templi:
*M*ath. liiij. a. ybi erat
loc^r docēdi. *T*erti^r cu-
neus vertit se ad terrā
sabaa: q̄ interptaf ca-
ptiuā: et significat car-
nem: hoc est quādo te-
ptat de luxuria et gula.

a sempiternum: sed nequa^t regnū tuū vltra consurget.
b *Q*uesiuit sibi dñs viꝫ iuxta
cor suū: et h̄cepit ei dñs vt es-
set dux sup pp̄lm suū / eo q̄
nō seruauerit q̄ h̄cepit dñs.
Surrexit aut̄ samuel / et ascē-
dit de galgalis in gabaa bē-
iamin. Et reliq pp̄li ascēderit
c post saul obuiā pp̄lo q̄ expu-
gnabāt eos venientes ex gal-
gala in gabaa i colle benia-
min. Et recēsunt saul pp̄lm q̄
inuēti fuerāt cū eo q̄si sexcen-
tos viros: et saul et ionathas
fili^r ei^r populisq̄ q̄ inuēt^r fue-
rat cū eis erat in gabaa benia-
min. *M*orro philistijm cō-
sederāt i machmas: Et eges-
si sūt ad qdādum de castris
d philistinoꝫ tr̄s cunei. *T*n^r
cuneoꝫ p̄gebat ḥ viā ephraim
ad terrā saul. *M*orro ali^r i-
grediebat p̄ viā bethoron.
*T*ertius aut̄ vtebat se ad iter
termuni in terra sabaa iminē-
tis vallis seboīm ḥ desertū.

f Lauerant enim: ut
facilius possent supare. i. caute puderat: quia oes fabros ex-
pulerant de isrl: et forte duxerant eos in terram suam. Similiter le-
git. iij. Regl. xxiij. d. q nabuchodonosor trastulit de hieru-
salim in babylonem omnes viros robustos septem milia / et artifices et
inclusores mille. **i** Clomeret. Mota quattuor: yomerem / li-
gonem / securim / stimulum / q sacre scripture conueniunt. Uomer est
dui pdicat: Elsa. q. b. Constatuit gladios suos in yomeres: et
lanceas suas in falces. Securis est dui cominak. Matth. iii.
c. Ia securis ad radicem arboris posita est. Ligo est dui opak:
Johel. iij. b. Locidite aratra vestra in gladios / et ligones in
lanceas. Stimulus est dui exhortat. Ecli. xxvij. c. Qui gliaf
in iaculo / stimulus boues agitat. **k** Usq ad stimu. cor.
Dupliciter legis: pmo sic. i. emendandum siue exacuendum: Tel
qui est ad corrigendum / boues scz. **l** Hoc est inuictus ensis.
Sed quo interfecerunt filii isrl amonitas / cu non haberet gladi-
os. Istud em bellum pcessit. Preteca: quo dimicauerunt cu non
haberet arma. Doc soluit iosephus dices: q philistijm abstule-
rant arma tm eis q erat in gabaa et iuxta eos: Et hi soli gabao-
nitate alijs fugientibus remaserunt cu saul et ionatha: et ita vex qd
dicit: In manu toti populi no est inuictus ensis aut lacea excepto
saul et ionatha. In pugna vero contra amonitas filii isrl omnes
fuerunt tamen habentes gladios q no habentes: et ita interfecerunt eos:
in Excepto saul. Argumetu q licet minores plati careat
scietia pdicatiois: tñ maiores necessario tenent ea hre in ma-
nu. i. in ope. **m** Ut trascenderet in ma. Sed qd est h: Su-
pra dictu est q philistijm pscederant in machmas: quo g vole-
bat trascendere in machmas: Sol. Sic pstrue: Statio phili-
stijm existes supple in machmas egressa est ut scz alibi ascederet.
n Moraliter: Porro faber ferrari et. Faber ferrari
rius est pdicator: vel doctor: d opak in lione vel malleo sup in-

cude. i. i verbis sacre scripture; q̄ sūt ignis et malle. Si hie
re. xxij. f. Nunqđ nō v̄ba mea q̄si ignis ardēs; et q̄si malle cō
teres petras. Verba dñi sūt ignis; qz p̄sumūt rubigine p̄co-
rū et calefactū ad amoē dei; et illuminat ad cognoscēdos ar-
ticulos fidei. Sūt etiā malle; qz duriciā cordiū frāgit et emol-
liunt ad copiūtione. Lapis igne calefacti;
cito frangit malleos; sic cor hoīs qui est cu-
loze verbi dei calefa-
ctū; cito liquefacit i de-
votionē. Incus ē cor
p̄coris; sup quē debet
p̄dicator opari et sou-
mare vas in honore i
domo dñi. Eccl. xxx.
viij. c. Faber ferrari
sederi tertia incudē p̄s/
derās opus fert; va-
por ignis viii carnes
ei; et i calore ignis cō-
cremaf; vor mallei i
nouat aurē ei et 3 fili-
tudine vasis oculi; et
cor suū dabit in p̄ma-
tionē operi; et via-
lia sua ornabit impie-
ctionē. Itē faber fer-
rari nō inuenit in om-
ni terra isrl. i. in ecclia
non inuenit p̄dicatoe
aut doctoři verbi dei.
Multi sunt doctores
et multi p̄dicatores; et
pauci fabri ferrarij; et
pauci sūt q̄ ob studiū
et amoē h̄bi dei suffi-
cient ardoře aut labo-
rem ut faber ferrarius

enim phi. 1c. 1. ma/
ligni spūs cauēt ne sit p̄dicator i sp̄lo dei: qz p̄dicanōs cō/
uerterent ad deū/ q ob defecū ybi dei remanet et moriunt in
peccatis. g Gladiū aut lanceā. Gladiū q de prope pa/
tit dicit̄ sacra scripture vbi p̄sentia pictā destruit: et lancea di/
cīt vbi futura docet cauere vel p̄terita plāgere. h Descē/
debat g zc. Ad philistēos descēdūt acuere vomeres: q ad
yba philosophoz p̄dicationē aut doctrinā sacrē scripture cō/
uertūt: Alii defecēdūt hodie: Sz tātu pōt acut gladiū q to?
p̄sumit: Sic etiā qdā tantū philosophiā sequūt q theologia
ānihilat. Alii expone sic: Terra isrl̄ ē religio siue clauſp. fa/
ber ferrari⁹ expositor siue doctor siue p̄dicator: sacrē scripture.
Olim fere oēs fabri ferrari⁹ erāt in terra isrl̄: qz fere oēs ex/
positores oēs doctores fuerūt religiosi: et habitabāt in daw/
stris. Augustini⁹ regularis fuit. Il diero⁹. Grego⁹. Beda mo/
nachi fuerūt: Sz philistēm. i. d̄mones: tantū fecerūt q nul/
lus modo reperiſ ibi: Sed oportet om̄s descendere ad philis/
tēm acuere gladios et lanceas. i. ad scientias lucrātias.

O **L** accidit quadā die zc. **E**xpo. La. XIII
In p̄cedēti capitulo dictū ē q pcusla statio philistēm
ra saule: cōgregati sūt philistēi ad plādiū ſiſl̄: et zlede/
rūt in machmas: Saul yō et ionathas erāt i gabaa bējamin/
tm cū sexcentis militib⁹ nō habētib⁹ gladiū vel lanceā: In b
aut capitulo ostēdīf qualiter q ionathan cū armigerō suo dī/
persus fuerit exercitus philistēm et p̄fusus: et quō saul postea
p̄secutus est eos: et quomō ionathas contra phibitione: saul
comedit de melle i via: et vix libera⁹ est a populo a manibus
patrii: Quo facto redierūt oēs ad pp̄zia: et saul p̄firmat ē in
regno: quo cūq se p̄teret sup̄abat hostes. **M**ylitice: Saul M̄phic
significat hic christum: ionathas: doctores et clericos: armi/
ger: discipulos

ger: disciplos docto-
rum: siue quoslibet fi-
deles. Philistijm: be-
reticos vel demones.
Jonathas cū armige-
ro ascendit ad expu-
gnandum philisteos
per ardua: quia ut di-
cit Rabba: sacerdotes
hostibus cōtraire ne-
queunt: nisi per viam
arduam gradiantur:
de qua dicit Matth.
vii. b. Ardua est via q̄
ducit ad vitam.

a Adalogramato:
arboz est: et est vna di-
cio: et generis feminis:
cū fructus malo-
granatus dicitur: neu-
tri generis. b Filii
phinees. s. iiii. d.

c Ad stationē. s.
pi. dictū est q̄ iona-
thas possit stationes
philistijm: quō ḡ mō
transire vult ad illam:
Solu. Alter accipit:
hic statio exercitus ip-
se: supra vero p̄sidū:
siue custodia militaris.

B D Sed et popul⁹.
Sic continua: non indi-
cavit hoc ionathas pa-
tri suo: Sed et popul⁹
et. d Ex vtraq̄ parte:
id ē versus he-
breos et versus philili-
sheos. d Momen-
vni: scilicet scopulo.
e Unus scopu-
lus: Exponit qđ di-
perat ex vtraq̄ parte.
f Incircuncisōrū
horū. q. d. nō opor-
tet timere transire ad
illos: quia incircuncisi
sūt. g Si taliter:
id est in hunc modum
qui sequitur. h Adha-
nente tē. Hoc erit
nobis signū. Non
fuit hoc auguriū sed
signū q̄ non erant ar-
mati ad pugnā: et for-
te revelatum fuit hoc
ionathē: Ut fīm mo-
rem iudeorū signū pe-
tit a dño: et hoc po-
suit ī aio suo. i. Corl.
j. c. Iudei signa pe-
tute. k Alterq: id
est ionathas et armi-
ger suis. l De ca-
ueris. Simile: Ju-
dib. xiiij. c. Egressi
sunt mures de cauer-
nis suis: ausi sunt nos
puocare ad p̄leum.
m De stationē: phi-

ro saul morabat ī extrema
pte gabaa sub malogramato
q̄ erat ī agro gabaa. Et erat
populus cū eo quasi sexten-
torum viroꝝ: Et achias fili-
us achitob frātris ichabod
b filii pbinees qui ortus fue-
rat ex heli sacerdote domi-
ni in silo / portabat ephot.
c Sed et populus ignorabat
quo issit ionathas. Erat au-
tem iter ascēsus per hs nite-
baf ionathas trāsire ad stati-
onē philistinorū eminentes
petre ex vtraq̄ pte: et quasi ī
modū dentū scopuli hincin
de h̄rupti: Nōmē vni boſes
et nomē alteri scene. Unscō-
pulus pmunēs ad aq̄lonem
ex aduerso machinas: et al-
ter ad meridiē cōtra gabaa.
Dixit aut̄ ionathas ad ado-
lescentē armiger⁹ suū: Veni
trāteam⁹ ad stationē philisti-
norū incircuncisōrū horū: si for-
te faciat dñs p̄ nobis: qr nō
ē dño difficile saluare vel in
multitudie v̄l i paucis. Di-
xitq̄ ei armiger su⁹: Fac oia
q̄ placēt aio tuo: Perge q̄
cupis: et ero tecum quoq̄ volueris. Et ait ionathas:
Ecce nos transi⁹ ad viros
istos: Cūq̄ apparuerimus
s eis: si taliter locuti fuerint ad
nos: manete donec venia-
mus ad vos: stemus in lo-
co nostro: nec ascendamus
ad eos. Si autem dixerint/
ascendite ad nos: ascendam-
us ad eos: qr tradidit eos
dñs in man⁹ n̄ras. Hoc erit
nobis signū. Apparuit igit
v̄terq̄ stationi philistinorū:
dixerūtq̄ philistijm: En he-
brei egrediunt de caueris
in quib⁹ absconditi fuerant.
l Et locuti sūt viri de statione
ad ionathan et ad armigerū
suū: dixerūtq̄: Ascēdite ad
nos / et ostēdem⁹ v̄obis rem.
Et ait ionathas ad armiger⁹
suū: Ascendamus: Seque-
re me: Tradidit em̄ eos dñs
n̄ in man⁹ israel. Ascēdit au-
tem ionathas reptas mani-
bus et pedib⁹: et armiger ei⁹
post euz. Itaq̄ cū vidissent

faciem ionathē: alijs cadebat
ante ionathan: alios armi-
ger eius interficiebat sequēs
eum. Et facta est plaga pri-
ma quā percussit ionathas
et armiger eius: quasi virgin-
a vi viroꝝ in media parte iū-
geri: quam p̄ar boum in die
arare consuevit. Et factum
est miraculum in castris et p̄
agros: Sed et omn̄s popu-
lus stationis eorum qui ie-
rant ad p̄edandum: obstu-
puit: et conturbata sunt ca-
stra: Et accidit quasi mira-
culum a deo. Et respererūt
speculatorēs saul qui erant
in gabaa beniamin: et ecce
multitudo prostrata: et hoc
illucq̄ diffugiēs. Et ait saul
populo qui erat cum eo: Re-
quirite et videte quis abierit
ex nobis. Cūq̄ requisissent/
repertum est non adesse io-
nathan et armigerum eius.
Et ait saul ad achiam: Ap-
plicā arcā domini. Erat
enim ibi arca dei in die illa
cum filiis israel. Cūq̄ lo-
queretur saul ad sacerdotē/
tumultus magnus exortus
est in castris philistinorū:
crescebatq̄ paulatim: et cla-
rius rēboabat. Et ait saul
ad sacerdotem: Contrabe-
manū tuam. Conclama-
uit ergo saul et omnis popu-
lus qui erat cum eo / et vene-
runt v̄sc̄ ad locum certami-
nis: Et ecce versus fuerat
gladius vniuersiūsc̄ ad p̄-
ximum suū: et cedes magna-
num. Sed et hebrei q̄ fue-
rant cū philistijm heri et nu-
diūstertius: ascenderantq̄
b clūm eis ī castris / reuersi sūt
vt essent cum israel: et his q̄
erant cum saul et ionatha.
Omnes quoq̄ israelitē q̄ se
abscōderat ī mōte ephraim/
audientes q̄ fugiſſent phi-
listijm / sociauerunt se cū
suis in p̄lio: Et erant cum
saul quasi decem milia viro-
ru. Et saluavit domin⁹ de-
us israel in die illa: Pugna
autem peruenit v̄sc̄ ad be-
thauen. Et viri israel sōcia-

listān. m Nobis
rem: quam queritis:
Ironica locutio: Va
gabant em̄ per mon-
tem: quasi rem perdi-
tam grētes. n As-
cendit aut̄ io. Jo-
sephus dicit: q̄ iona-
thas a loco vbi fuerat
v̄sus: recedens mura-
vit locū: et ascēdit per
ardua: ex qua pte mi-
nus sibi tinebat.

o Interficiebat:
Sed cum quo: cū nō
haberet gladium / vt
dictum est supra: Po-
test dici q̄ cum claua/
vel fuste aliquo: vel
etiā gladijs ipso: ho-
stum quos relinqbāt
vt dicit iosephus.

p Quā percussit: id
est quam fecit percuti-
endo. q Jageri.
Antiqui dicebatur
hoc iugerum iugeris:
modo dicit iuger iu-
geris. r Parbo-
um: id est duos bo-
ves. s Ois po-
stationis: id est exer-
cius: Uel referit h ad
tres cuneos qui sup̄a
xiiij. d. exierant de ca-
stris ad p̄edandum.

t Quali miracu-
lum: in hoc. s. q̄ non
cognoscabant se phili-
stei: sed inutuo se infi-
ciebat. v Appli-
ca arcā dñi: id ē
consule dominum.

w Erit em̄ tē. Ju-
ter posito est. q. d. iaz
erat allata arca ī ca-
stra. x Reboabat:
id est resonabat.

y Contrahē ma-
num: id est fac cito.
Uel fīm Andreā: cō/
trahē: id est retrahē. i.
consūma opus tuum:
quo consūmato retrah-
bitur manus. Uel re-
trahē a p̄reparatione
arce. q. d. dimittē p̄re-
parationē arce: ne bo-
stes effugiant ad p̄xi-
mū. s. Hoc est mira-
culum quod supra di-
xerat.

z Sed et
hebrei: qui trāsierat
ad castra philistijm. s.
xiiij. b Cum eis. i.
philisteis. c Qui
erant. hic relatiū
suppositum respicit.
d Cum suis. i. cū fi-
liis ur̄l. e Socia-
ti sunt

ti sūt sibi. i. sault: vel sibi inutē cōfederati. a Adiurauit aut: vidēs morā vānosā. b Maledict⁹. i. morte dignus: vel morti addic⁹. Glo. Saul inicit ieunium: ne si comedērēt fieret morā vltionī aduersariorum. c Manē. i. cibū quē cūq. d In q̄ erat mel. Dñ q̄ tāta copia mellis ē ibi i cauis arborib⁹ i cauer

nis perrātū i abdit⁹ terre q̄ plures fau reperiant sup terrā decidentes. Dic aut̄ iosephus q̄ ionathas inuenit apum cubilia in queru q̄ erat in sorte ephraim. e Jura mētū. i. adiurationē saulis. f Illuminati sūt. Glo. munio calore & plio i ieunio p̄ us reuerberati. Alter dī Rab. Illuminati inqt nō ad vidēdū: qz p̄ us videbat: s̄ ad discernēdū: qz yetitū testigerat: qz qdam dixit ei edictū pris. virūq̄ vezē. g Hureiu. nō q̄ ppls iurauerit: h̄ em nō legit: sed saul.

h Manē. i. cibum.

i Defecerat: p̄ sa me.

k Turbauit

z̄c. i. p̄lm terrē detere fecit fame. l Illuminati sūt. i. vigo re receperit. m De fatigat⁹. i. valde fatigat⁹. n Ad h̄dā: hostiū. o Cū lan guine. Glo. qz occi s pecudib⁹ nōdū bñ expurgatis carnib⁹ a sangue coixerūt & comedērūt. p Dec casset z̄c. Glo. Dec casse dñor cū sanguine comedisse dicunt: q̄a macratis victimis nō obrulerūt ad scūariū sacerdotibus iuxta legē adipē & sanguinē: cū s. scūariū scēt̄ ba berent. Qā em locus sanctuarij p̄cul erat. Deut. xii. c. iubebat sanguine i terrā fundi: cap. s. victimā: q̄s p̄ parabat ad esum suū. Lū vō scūariū p̄sens erat sup altare fundebat. Ubi in Deut. vbi s. d. Sanguine hostiā rū tuaz nūdes i altari: carnib⁹ aut ip̄e vesce ris. Hoc ppls mō nō fec̄: iō dñ peccasse & cū sanguine comedisse. Ubi comedit cū sanguine: qz as̄ vesp̄tinū sacrificiū comedērūt: qd post stragē v̄lus erat fieri ante cibū. Ubi h̄ peccauit: vt placet qbusdā: qz ad ostiū tabernaculi v̄ctimas suas n̄ duxerūt. Lot modis exponit Glo. Ubi p̄t dic̄: Lū sanguine. i. cū p̄ciō: qz nō expectauerūt horā. Peccatum

enī nose sanguis intelligit. O see. iii. a. Maledictū & mēda ciū & homicidiū & furtū & adulteriū inundauerūt: & sanguis faciat. Hebrei dicūt q̄ ppls peccauit: qz simul interficiebat vitulū & matrē qd phibitū est ibi: Nō coques hebum in lacte matris. q Occidite. Glo. vt fluat sanguis ad trā.

r Edificauit. Glo. vt p̄o peccato popu li interueniret.

s Mōrimū cepit. Glo. qz obedienter & recte. Superius vero cum increpat⁹ ē ūla muelē non dicit̄ fāsi. casse altare dñi: quā inobedienter edificauit. s. xii. b. Post etiam dici q̄ supra dñ edificauit aliquod altare: neq̄ hoc legi s̄ super edificatioam immolauit. t Ac

cedamus huic: id est ad arcām. v̄c suluit: p̄ sacerdotes.

x Si: id est an.

y Non respondit. ei: dominus scilicet.

z In die illa: na

turali: id ē nec die ne

q nocte sequent.

a Angulos po

ppli: id est p̄p̄p̄: quib⁹ bincide popu

li tanq̄ angulis parie

tes adhērebant: ita dī

cit Glo: Ubi enī ideo

dicuntur anguli: q̄ si

cut meliores & fortio

res lapides ponuntur

in angulis ad partes

coniungendos: ita p̄n

cipes debent esse me

liores: qui ad regen

dūt alios eleguntur.

Qz autem nomine an

guli intellegantur ho

munes: habetur So

phonē. i. d. Dies do

mini super omne an

gulū. Item Esa. xii.

b. Decuperunt egypti

prum anguli populo

rum eius. Unde sa

tim supra dixerat p̄

pheta: Stulti facit

principes thaneos &

marcuerunt p̄ncipes mempheos.

c Absq̄ retracta

tione: sententia hos la

te. d Da indicū:

v̄l indicū: q̄d Quid

est: in causa iudicet.

e Da iudicū: i.

sc̄ifica p̄pli p̄ vindic

crā illi q̄ b̄ fecit. Ubi ostēde sc̄itatē tuā in pplo: nō vindicā: quia multi sunt. q. d. qz multi sunt. iō da sc̄itatē: de me aut̄ et ionatha si fecim⁹ sume vindicā. Ubi da sanctitatē. i. ostēde te sc̄im̄: mōstrādo. s. q̄re nō r̄nderis. f Dēphēsus: p̄ sc̄it.

g Exiuit: liber a culpa. h Capt⁹. i. fors cecidit sup ch.

Gustans

Gustas gustavi. Hic p̄ter soliti more gemfatio notat diminutionē cū sepius notet augmentum vel expressionē; vt ibi Benedicēs benedicā tē. b. **A**borior. i. paratus sū mori; vt dicit iosephus. **H**ec faciat mihi tē. Glo. Juramentū hebreorū qd̄ p̄ contrariū intelligit. q.d. malū quod tibi debet mibi imputet sitē nō interfecero. **E**rgo ne. Iste due dictiones qsi loco vnius admiratiue interiectionis ponuntur; vel loco vnius interrogatiōis.

Si. ceciderit ea. Glo. i. nō moriet; t̄ sic ponit sū pro nō. Uel capillus; id est si ministrū passus fuerit. t̄ est aposiopisis. i. defectus locutionis. q.d. mirē si ionathas q̄ fecit salutem in israel/moriat propter hoc factum.

Et iesui. De isbo/ seb̄ nō sit hic mētio; vel quia adhuc puer; vel quia indignus erat numerari cum alijs.

Atruelis saul: id est frater patris saul. Lōtra. i. Paral. viij. c. dicitur: Mer genuit cis; cis vō genuit saul. Sol. Mer tanq̄ senis; or educavit fratre suum. l. cis; et ideo dicit eum genuisse.

Exposi. Ca. XV.

Dicit sa/ muel ad sa. Supra dictū est q̄ saul percussit amalech: nūc ostendit quō saul percussit /imo potius quō delevit. Forte supra posserat: mō oīno delevit. Uel semel tñ percussit: et qd̄ supra dictū est: anticipatio ē. **I**de misit: ideo libentius deberes mibi obediēre. **M**o cēdū: nō dicit meā.

Recelui. i. ad memoriā reuocauit. Unū Deu. xxv. d. Memēto qd̄ fecerit tibi amalech i via quādo egrediebaris ex egypto.

Quādo ergo dñs su-

mit vindictam de ma-

listā tunc videſ reuoca-

re ad memoriam pecca-

ta eoz: qn̄ parcit; tūc

videſ obliuisci. Unde

p̄s. Nle obliuiscar! voces ūnicor tuor. **D**e egypto. Exo.

xvij. c. **B**ouē et ouē. Quidē dicūt amalechitas fuisse maleficos; t̄ i pecudes se p̄tēdi habuisse pītā; t̄ iō ne s̄b forma pecudū euaderēt; pecudes etiā fecit iterimi saul. Glo. alia as-

ſiḡ rapōes dices; **I**ō tuber dñs demoliri ūmetā amalech; vt

nec in ūmetis eiō memoria fiat. Dñs em̄ dixerat se deleterū me-

moriā amalech de sub celo: Et q̄ eiō memoria penitus deleta nō fuit saul p̄ inobedientiā peccauit. **O** Uirozū iuda. Seorsum numerant viri iuda: q̄ fortissimi erat. Ben. xlvi. b. **C**atus leonis iudas. **P** Ad ciuitatē metropolim. **C**inco. Glo. Linḡ ip̄e est ietro cognat⁹ moysi: de quo erant ci-

nel qui habitabant cū amalech: **L**onsanguinei em̄ erant: t̄ in terra eius hereditate habebant. **M**isericordia fecit cinq̄ cū filiis israel: q̄ souit moyse: Exo. xvi. d. in terra madian: Et psiliū dedit ei qualiter gubernaret multitudinem populi: Exo. xviii. c. **D**iscedite ab ama. Ergo cīnei habitabāt cū amalech: t̄ ita dicit Glo. **C**ōtra. **J**udicū. j. c. dicit/ q̄ cinq̄ recesserunt ab amalech: t̄ ascenderunt cū iuda. **S**ol. In libro **J**udicū agit tñ de filiis obab: qui venit cum moyse t̄ populo in terrā p̄missionis derelicto patre et patria: vt legitur **N**ume ri. x. d. **H**ic vero obab heliab appellat. Fuit autē obab frater vro/ris moyse: filius ietro: **H**ic autē agit de alijs cinq̄ qui remanserūt cū amalech. **S**ūn uoluam: sicut pīscator qui inuoluit ranas qn̄s cū pīscib⁹: etiam noles. **D**e medamq. t̄ deinceps habuit in isrl̄. Ex his cinq̄ or̄ est rechab: sicut legit. i. Paral. q. d. vbi d̄: **H**ic s̄t cinq̄ q̄ venerūt de calore domus p̄is rechab. Ab isto rechab sūpserit int̄ eremite. **H**ec rechabitatis satis habes **H**ic. re. xxxv. q̄ totū. v. **A**b euila. Euila d̄ p̄nūciari: nō euila: q̄ in lide hebraicis q̄stionib⁹ euila ponit inter noīa in qb⁹ post e/ponit u. immediate: tñ mlti dicūt euila. **T**lūū: ad ḡlī sui triūphi demōstrādā: ita dīc Glo. Jo seph⁹ dīc: q̄ iō saul dīmisit viūū agag: q̄si misericordit faciēt ob pul-

1. q. 4. c. ecclia.
5. i.
2. 4. q. 5. 6. i.

chitudinē eiō. **I**n ore. i. i deuoratōe. 3 **E**t pp̄s: iſrl̄tīc⁹ a **H**penitet me. Anthropospathos ē. Attribuit em̄ deo qd̄ est hoīs. **I**de Ben. vi. b. **H**penitet me fecisse hoīem: Et ponit antecedēs p̄ p̄sequēte. i. faciā qd̄ solēt facere penitētes. i. mutabo qd̄ feci. i. regnū saulis trāferā ab eo. **E**t autē penitentia dei rex a deo p̄stitutay mutatio. **U**nū Aug⁹. **C**ū legit/ q̄ penitentia dei

ret samuel: si r̄ideret se venisse ad imolandū. Ad hoc dīcedū
ē q̄ ponit sp̄s p genere: Et ē sensus: dices: Ad imolandū ve/
ni. ad p̄standū obsequiū deo. vel etiā ad imolandū simpli:
q̄ licet nō ob hoc p̄ncipaliter: tñ ob hoc veniebat: Neq̄ ē si
mille qđ adductū est p simili. m

Admirati sūt: q̄ pro/
pheta nō consueverat
quoq̄ ire nisi ob ardu
um negotiū. n **P**a
cific⁹ ne t̄c. Lime/
bant ne offensus esset
sauli: t̄ ideo nō aude/
rent eū recipere. vñ ne
veniret causa corripie
di eos missus a saule.

Leuit. 20.b.
Josue. 3.b.

B

Sacrificamini: id est laute vestes/di
cit Blo. et etiā corpora. Simile Exo. xix.b
Clade t sacrificia il/
los: lauētq̄ vestimenta sua hodie t cras: et
sunt pati ad diē tertii.
Dies legis: dies euā/
gelij: dies iudicij. Alq̄
enī expiatiōis sacrificia
uit samuel isai t filios eius. vel ip̄e isai scrifi/
cauit se t filios suos/ a
mulierib⁹ abstinentendo:
corpa sua aqua lauan/
do; vestes lotas de no/
uo induendo. Blo. dī/
cit: id est mundare se
ip̄os fecit. q **A**d
sacrificium. Blo. id
est ad coniuīum. Si/
militer accipit supra
ix.b. Sacrificiū ē ho/
die populi mei in ex/
celso. Nota samuel sa/
crificauit prius quos
vocabit ad coniuīum: 2. Regl. 7.b.
in quo docuit hone/
stas personas/ nō scur/
ras ad coniuīum es/
se vocando. **H**eliab: procerum cor/
pore t elegantem spe/
cie. s **C**hristus
eius: id ē ille qui de/
bet inungi in regem.

C

Me respicias
vultum eius. Eccl. xi.a. Ne laudes hominez in facie sua:
et ne spernas hominem in visu suo: Brevis in volatilib⁹ apis:
et in istum dulcoris fructus eius. v **A**bieci eum: id est nō
elegi. Non enim reprobavit eos tanq̄ malos: sed dauid in/
ter omnes elegit tanq̄ meliorē. x **E**go iudico. Isa. xi.
a. Non fīm visionem oculorum iudicabit: neq̄ fīm auditum
aurium arguet: sed iudicabit in iusticia pauperes: et arguet in
equitate p̄o mansuetis terre. y **A**libinadab. secundū fi/
liū. z **S**āma. Terti⁹ fil⁹ erat sāma. y. Regl. xxi.d. dicit
ionathas filius sāma fratris dauid. a **S**eptē filios: Et cō/
stat q̄ inf̄ istos nō fuit dauid. ergo isai habuit octo filios: sed
i. Paral. xj.b. nō numerant nisi septē. Sol. Hic anumerat
tonathas fil⁹ sāma fīris dauid: quē isai adoptauerat sibi in fi/
liū: ibi vñ nō. b **C**ōpleti. i.oēs adducti. **D**ascit oves.
Blo. De officio pecorū fact⁹ ē dauid rex hominē: Christ⁹ aut̄
ab ouili iudeice plebis ad regnū gentiū trāslat⁹ est. d **H**ec
eīm t̄c. Sile Ben. xlj.c. Per salutē pharaonis nō egredimis/
ni hic donec veniat frater vñ minum⁹. e **R**ufus. i.rubeus:
Qui golias

vocat maiores t nobiliores: israel v̄o vocat reliquiū populū.
a **R**euersus. s. eodē dixerat: non reuertar: sed solutū ē ibi.
b **H**omoguissim⁹. Simile dictū est de eglon Judic. iij.c. c
Et dixit agag: siccine t̄c. Agag pōt cē noīatiui casus vel
datui. Si nomiatui sic expōit: Ipe agag dixit: siccine. i. sic
me separat amara mors:

q. d. mors q̄ separauē
rat a me meos: amaris
sume separat me ab oīb⁹
mō: Et hic sensus ha/
bef a iosepho: q̄ sic dī
cit: Adductus ē agag
tremēs t dicens: Qz
amara mors est hēc.
Eccl. xli. a. O mors
q̄ amara est memoria
tua boī iniusto. Qui/
dā dicit: se pat̄ duas
esse dicit̄es: t vitroq̄
mō legil⁹ p̄ mō supple/
tur aduersus me: secū
do mō aduers⁹ te. Si
agag ē datui casus/ sē
sus est: Samuel dixit
ipi agag: Siccine. i. sic
separat te amara mors:
q. d. mirū ē q̄ sic cōcu/
tit amara mors: et se/
parat giam quam a te.

Adulieres: he/
b̄cōu: q̄ filios oc/
ciderat agag. e

Et
nō vidi sam. vlt.
saul: subaudit in ba/
bitu regnatis: dīc In/
teriū. Nā in p̄pheti/
co postea vidit eū in/
fra. cit. vel non vidit:
id ē nō visitauit ex p/
posito. f **L**uge/
bat. Nota samuel in
publico aspe arguebat
saule: i secreto siebat, p
spo: Sic platus q̄libet
aspe debet corriger
p̄tōrēz in publico vt
alij timeant: in secreto
orare p̄ ip̄o vt dīs p
p̄t̄ fiat ei. Sic moy/
ses legis fecisse Exo.
xxix. Et **H**iere. viij.
c. Si hoc nō audieris
in abscondito plozabit aīa mea. Sz q̄rit qđ samuel lugebat
saule: nōne volebat saule, p̄jci a regno: Si sic: ḡ nō debebat
lugere: si nō: t sciebat dīm bvele: ḡ hebat cor̄ distortū. Sol.
Samuel volebat saule, p̄jci: t tñ lugebat ex naturali cōpassi
one: sic mulier facit filiū secari vt sanct̄: t tñ luget q̄ secaſ: cō/
patiēdo ei: Ita dīs volebat destrui hierusalē et tamē siebat
super illā. Sz si hoc: Quare dīs statim in sequēti capitulo in
p̄ncipio arguit samuelē sup luctu suo: Sol. Hō arguit sed vt
terminet luctū admonet.

Expo. L. a. XVI.

O **I**gitq̄ dīs ad sa. In hoc capitulo agit de p̄nia
inuncioe dauid. b **A**mple cornu tuū o. Saul
inunc⁹ fuit oleo lēticile fīctilis. s. x. a. i signū q̄ regnū
fū cito frāgēndū erat: dauid aut̄ iungit oleo cornu: q̄ regnū
ei⁹ durarū erat i ḡtū. i **I**saī: patrē dauid. k **A**udi/
et em̄ t̄c. i. si audierit: interficiet me. l **A**d imolandū
dīo veni. Videat q̄ mentiref samuel si hoc diceret: q̄ b nō
erat ei⁹ intentio p̄ncipalis ppter quā veniret. Unde sicut fal/
sum esset: si quis r̄ideret se ire ad scholas: vt sedeat vel vide/
at parientes: licet ista faciat secūdario: ita videt q̄ falsum dice/

Vnde goliath p̄t̄psit eū q̄si incōsuētū armor. **Cat.** v.c. **D**icitur lectus meo cādīd' r rubicūd'. **a** Et direct' ē t̄c. Joseph' dicit q̄ tūc accepit dauid pp̄heticū sp̄m: sic ille q̄dem pp̄b̄are c̄p̄it sancto sup se sp̄u venire. Idē dic̄ illiero'. in libro de hebreac̄ q̄stionib̄ dices: q̄ tūc c̄p̄it psalmos canere: Lū q̄ dicit q̄ sp̄u's dñi recessit a saul et direct' ē i dauid: videtur q̄ de eodē sp̄u intelligatur. Unde dicūt hebrei q̄ sp̄u ille ē q̄daꝝ grā q̄ bucusq̄ saul victor ho stū extitit: q̄ recessit a saule et data est dauid saule f̄probato. **b** In reliquū: ip̄us. **c**

A dñ. i. licetia dñi. **d** Sp̄u's dei mā. Videb̄ hic esse opposi tio in adiecto: q̄ si est sp̄u's dei nō est mal'. Hoc soluunt Gregoriu' et Isidor'. i. Glo. Gregori' dicit: Idem sp̄u's et dei appellat et malus: dei / q̄ licetia iu ste p̄tatis: mal' / p̄ desi deriu' iustę voluntat. Isid. dicit: Dic̄ sp̄u's dei malus. i. minister dei / ad faciendū i saule q̄d eū pati decreuerit iudex oīn. **e** Re sp̄odēs vñ'. Iliero nym' dñi q̄ iste fuit do ech inimic̄ dauid: q̄ iā p̄cep̄at odiū aduersus eū: t̄b̄ dicit vt interficeret a saule dñi v̄esa nia agitare. Tales s̄t multi hodie q̄ ūicos suos laudāt̄r̄ eos decipiāt. **f** Ecce vi di filium t̄c. Nota octo dicunt hic de dauid / q̄ signant̄ octo stutes: de quib̄ facit sermonē dñs Matth. v.a. H̄ti paupes t̄c. **g** Asinū plenū. i. oneratū. vel asinū plenū. id est saccū plenū factū de corio asini. **h** Refocillabat. Glo. Ante em̄ vera batur a dēmonio v̄sc ad suffocatione. Refert Boetius/ philoso phū quēdam tactu ci tharē dēmoni ab ob sesso corpe repulisse. Isid. dicit: q̄ non pp̄t cithara recessit spirit' mal' a saul sed myste

riū in cithara designatū. In cithara ē lignūr̄ chorda: Lignū ē crux christi: chorda tensa caro christi ē in cruce extēsa. Unū citharicāre est christū passū p̄dicare: q̄d cū audit diabolus/ multū expauescit. Moralit: Cithara tāgere est carnē mortis care / et orare: Et hēc duo cogūt diabolū exire. Unū Matth. xvij. d. Hoc gen' dēmonij nō ej̄ct nisi q̄ orationē et ieiuniū. **Moraliter.**

i Luius habebat. Dic̄ tamē q̄ natura cithare est s̄m musicā v̄t letū letioē et tristē tristioē efficiat. Unū Eccl. xxij. a. Musica i luctu t̄c. Sed hoc intelligendū ē de luto et tristi ca s̄ue cithara. **j** Expositio Ca. XVII.

k agmina sua in prēlium / cō uenerūt i sochōth iude et ca strametati sūt iter sochoth et ācecha in finibus dōnum. Porro saul et viri isrl̄ cōgre gati venerūt i vallē tērebinthi / et direxerit aciē ad pugnā dum ḥ philistijm. Et philistijm stabat sup mōte ex pte hac / et isrl̄ stabat supra mōte ex alta pte: vallisq̄ erat iter a dñno. **l** Dixeritq̄ serui saul ad eū: Ecce sp̄u's dei māl' ex agitat te: Iubeat dñs n̄ rex et serui tui q̄ corā te sūt q̄rant boiem sc̄iētē psallere cithara: vt q̄n̄ arripuerit te spirit' dei mal' psallat manu sua et leui' feras. Et ait saul ad seruos suos: Prouidete mihi aliquē bñ psallentē / et adducite eū ad me. Et r̄ndēns vñ' de puerū ait: Ecce vidi filiū isai bethleemitē sc̄iētē psal lere / et fortissimū robores: et vi rū bellicosū et prudētē in ver bis / et viꝝ pulch̄p: et dñs ē cū eo. **m** Disit q̄ saul nūcios ad isai dices: Quid te ad me dauid filiū tuū q̄ ē in pascuis. **n** Tūlit itaq̄ isai āsinū plenū panibus / et lagenā vini: et hē dū de capris vñū: et misit p̄ manūm dauid filij sui sauli. Et venit dauid ad saul: et ste tit corā eo. At ille dilexit eū nimis: et facit' est ei' armiger. **o** Misitq̄ saul ad isai dicens: Sc̄t dauid i p̄spectu meo. Inuenit em̄ grām in oculis meis. Igit q̄n̄q̄ sp̄u's dei malus arripiebat saul: tolle bat dauid citharā et p̄cutie bat manu sua: et r̄focillaba tur saul / et lēui' hēbat. Recedebat em̄ ab eo sp̄u's malus.

Q Ongrē **i** Ca. XVII. **c** gantes v̄o philistijm

k Ongrē tes aut t̄c. In B capitu lo agit de morte go lie. Est aut plana hi storia. **l** Sochoth. Glo. oppidū in tribu iuda: et iter p̄t̄ram vel humilitas. **m** Ācecha: ciuitas et chanangoū in tribu iuda: ad quā v̄c p̄cūr' est Josue. viij. c. quīc̄ reges: et hodie villa vocatur acerbi: et interpt̄as sonitudo et disciplina dūna. **n** Domim: v̄d na/vic' ē i tribu iuda: et interpt̄as silētū v̄d gaudiū: q̄ duo p̄tra sūt i p̄c̄platiū. S̄ nota q̄ domin q̄n̄ est nomē deseri inter bireb̄z et hierichō: v̄d sūt fauca? ille de q̄ sit mentio Luc. i.e. **o** Stud domim itēp̄ta sanguis. **p** Le rebinthi. Glo. Le rebintb̄ arbor ē de q̄ lachryma refine p̄t̄issima manat. **q** Mōlūt̄: Lerebinthus cruci chalci ē: vallis humilitas. Tūlū isra el congregant in valle tērebinthi: q̄a hu milianū cum p̄fisiōs domini recordantur. **r** Et cum diabolū vult rūpere silētū nostri statū memores si m̄ silentij q̄d chalci tenuit ante pilatum. Diabolū repellit̄ ta cendo: auxilio domini: **s** Unde Exo. xiiij. d. Vos tacebit̄ et do minus pugnabit̄ pro vobis. Et Esa. xxxi. d. Pax et cultus justicie silentium et securitas. **t** Spurius. Glo sa: q̄a de ignobilis pa tre: id est gentili: ma tre vero nobili natus erat.

u De geth. Glo. quia de patre gigante: et matre getha natus. **v** Hamata: id est hamis concatenata: sūe conserata. **w** Erebas: id est de ferro: quia es pro omni metallo accipitur. **x** Lictorū. i. lignum cui adh̄gerent licta. **y** Idhalanges. Glo. id est agmina. **z** Ephrātei: ab ephrātei

dicūt ē de beiblē ē nome et artus: q̄ bē filios: et erat vir in fener et grādeū in Abiūt̄ aut̄ tres iōces post saul i p̄mina triū filior̄: et ad bellū: belab et secūd' abinad samma. David nūm' Trb' ḡ m̄ nis saulē abiit et sus est a saul v̄t̄ ḡ pris sui i bet debat v̄o philist̄ respe et stabat b̄. Dicit aut̄ liū sūt: Accip̄ et p̄b̄i polēt̄ et curre i castri et decez forme deferes ad triū os visitab̄ cū q̄bus ordi nūt̄ i vallē tērebu aduersū philist̄ ir uaḡ dānd dānt gregē cu abit̄ sūc̄p̄t̄ nūt̄ ad locū m̄ ericū q̄ egress vociferat et Dic̄erat et philistijm et p̄pan. Den v̄la q̄ am̄ stodis ad ad locū ce gabat̄ sūo ga frēs su le loq̄ret̄ et le sp̄u's afo mūc philist̄ stris philist̄ eo hec rādi uid. Odes dūsſent v̄p timet̄ eu f v̄nūsp̄ia s̄t̄ v̄z būc p̄b̄t̄dū e r̄n̄ q̄ qui p̄ s̄ ter ouit̄ suā dab̄ b faciet̄ abs̄ aut̄ dauid seccū dicēt

ab ephriata uxore ca/
leph/3 qua traxit ori/
cinez: Tel ephratae:
id est bethleemite: qd
in bethleem natus.
Eadem enim ciuitas
dicit ephrata et beth/
leem. a Octo fi/
lios: computato io/
natha filio samma fra/
tris dauid: Quem qdā
suspicant fuisse nathā
ppham. S3 h falso ē:
qr iste ionathas vt dīc
Glo. dedit cōsiliū. q.
Regl. xii. a. ānon vt
cōcuberet cum sorore
sua: quod ppham nō
decuit. P̄tērēa na/
than ppham dīc Isi/
do: dō gabonit fuis/
se. b Ephi polē/
te. i. polētām ephi:
id ē trū modior. Est
aut̄ polēta fin qdā
delicatissima farina: d
q̄ fuit pultes. Et dī a
polline: pollē bo fa/
rina ē. Andreas dīc q̄
polēta ē frumentū pil/
tūsum. Alij dicunt q̄
polēta ē grana rōsta et
manib̄ sp̄icata: et sic
accipit Josue. v. c. c

C Formellās. i. dece
casos que formē et re/
ctē. Deb̄ h̄z. dece
sectiones casē. i. dece
genera siue diuersita/
tes caseor. d H̄re
ete agāt. Deb̄ h̄z. dece
cūnt q̄ isai p̄cepit da/
uid vt secū afferret pi/
gnora fratru. i. libellos
repudiū. Nam vt dīc
Hierony. mos erat
eūtib ad plū. vt libel/
los repudiū darēt ux/
ribus: vt si capen̄ nec
redirēt ifra tres ānos/
liceret uxoris nubere
alijs. d Ad sarcin/
nas: in tentorio. s. e
Hec eadē verba. s.
date mihi vir: et ineat
singlare certamē me/
cū. f Et dixit yrus
cī. quidā ad dauid.
f Filiā suā: p̄moge
nit: dīc Interl. P̄moge
nita: filia saulis /
ē pp̄ls iudae: minor
pp̄lus gēllis. Maior
pm̄ista fuit dauid: qd
christ⁹ missus erat ad
oues q̄ pierāt domus
isrl: h̄ minor: filia nu/
psit dauid. minor po/
pul̄ cōtūr̄ ē christo
per fidēz. Hoc est qd

dictū ē de bethleē iuda: cui
nomē erat isai: q̄ h̄ebat octo
filios: et erat vir in dieb̄ saul
senex et grādeū inter viros.
Abierūt aut̄ tres filij ei⁹ ma/
iores post saul i plū: Et no/
mina triū filior̄ ei⁹ q̄ p̄rexerūt
ad bellū: heliab p̄mogenit⁹:
et secūd⁹ abinadab: tert⁹ q̄q̄
samma. Dauid aut̄ erat mu/
num⁹. Trib⁹ ḡ maiorib⁹ secu/
tis saulē: abiit dauid et reuer/
sus est a saul vt pasceret gre/
gē p̄ris sui i bethleē. Proce/
debat vō philistēus mane et
vespe: et stabat q̄dragita die/
b⁹. Dixit aut̄ isai ad dauid fi/
liū suū: Accipe fratrib⁹ tuis
b Ephi polēte et decē pāces istos
et curre i castra ad frēs tuos:
et decez formellās casei: has
deseres ad tribunū: Et frēs
tuos visitab̄ si recte agāt: et
cū q̄bus ordinati sūt disce.
Saul aut̄ et omnes filij isrl
i valle terebinthi pugnabāt
aduersū philistēm. Surrex/
it itaq̄ dauid mane et cōmē/
dauit gregē custodi: et onust⁹
abiit sic q̄cepit ei isai: Et ve/
nit ad locū magala et ad ex/
ercitū q̄ egressus ad pugnā/
vociferat⁹ erat in certamine.
Direrēt eīn aciē isrl: sed et
philistēm ex aduerso fuerāt
p̄pati. Derelinq̄ns ḡ dauid
valsa q̄ attulerat lī manu cu/
stodis ad sarcinas: cucurrit
ad locū certaminis et interro/
gabat si oia recte agerent̄ er/
ga frēs suos. Cūq̄ adhuc il/
le loq̄ref eis: apparuit vir il/
le spuri⁹ ascēdēs goliath no/
mine philistē⁹ de geth de ca/
stris philistinoꝝ: Et loquēt̄
eo hec eadē v̄ba audiuit da/
uid. Oēs aut̄ israelite cū vi/
dissent v̄bz fugerūt a facie ei⁹:
timētes eum valde. Et dixit
vñl̄q̄sp̄ia de isrl: Nū vidi/
sti v̄bz h̄uc q̄ ascēdit: Ad ex/
p̄brādū em̄isrl ascēdit. Vi/
rū ḡ qui p̄cesserit eū: ditabit
s rex diuinit̄ magnis et filiām
suā dabit ei: et domū p̄ris ei⁹
b faciet absq̄ tributo i isrl. Et
aut̄ dauid ad viros q̄ stabat
secū dicens: Quid dabit viro
qui p̄cesserit philistēū h̄uc et tu/
lerit opprobriū de isrl: Quis ē
em̄ h̄ philistē⁹ incircūcisū q̄ ex/
probrauit acies deriuēt: Re/
ferebat aut̄ ei pp̄ls cundē fmō/
nē dicens: Hec dābūt viro q̄ p̄/
cūsserit eū. Qd̄ cū audisset he/
liab fr̄ ei⁹ maior loquente eo cū
alijs irat⁹ ē contra dauid et ait:
Quare venisti et q̄re dereliq̄st̄
pauculas oues illas i deserto?
Ego noui supbiā tuā et neq̄tiaz
cordis tui: qr̄ vt videres plū de/
scēdisti. Et dixit dauid: Quid
fecit: Nūq̄d nō v̄bū ē: Et de/
clinauit paululū ab eo ad aliū:
dixitq̄ eūdē fmōnē. Et r̄ndit ei
pp̄ls v̄bū sic p̄i⁹. Audita s̄t aut̄
v̄ba q̄ locut⁹ ē dauid: et anūcia/
ta sūt i aspectu saul. Ad quē cū
fussent adduct⁹ locut⁹ ē ei: Nō
q̄cidat cor cuiusq̄ i ēo: Ego ser/
u⁹ tu⁹ vadā et pugnabo aduers⁹
philistēū. Et ait saul ad dauid:
Nō vales resistere philistēo isti
nec pugnare aduersus eū: qr̄ p̄ū
er es: h̄ aut̄ vir bellator ē ab ado/
lescentia sua. Dixitq̄ dauid ad
saul: Dascebat fu⁹ tu⁹ p̄ris sui
gregē et vēiebat leo vel v̄sus: et
tollebat arietē de medio gregis/
et p̄seq̄bar eos et p̄cutiebā: erue/
bāq̄ de ore eop̄. Et illi p̄surge/
bāt aduersū me: et app̄hēdebāz
mētū eoy et suffocabā: inficie/
bāq̄ eos. Nā et leonē et v̄sum
iterfeci ego seru⁹ tu⁹. Erit igit̄
et philistē⁹ h̄ incircūcisū q̄lī vñ/
ex eis. Nūc vadā et auferā op/
probriū pp̄li: qm̄ q̄s est hic phi/
listē⁹ incircūcisū q̄ ausus ē ma/
ledicere exercitū dei viuētis: Et
ait dauid: Dñs q̄ eripuit me de
mānu leonis et de manu v̄si ip/
se me liberabit de manu phi/
listē⁹ h̄i⁹. Dixit aut̄ saul ad da/
uid: Glade: et dñs tecum sit. Et
indūt saul dauid vestimentis
suis: et imposuit galeā ereā sup/
caput ei⁹: et vestiuit eum lorica.
Accinct⁹ ḡ dauid gladio ei⁹ sup/
vestē suā cepit tēptare si armat⁹
posset incedere. Nō em̄ habe/
bat p̄suetudinē. Dixitq̄ dauid
ad saul: Nō possim sic incede/
re: quia nec v̄suz habeo. Et de/
positus ea: Et tulit baculum suū
et quē semper habebat i manib⁹:

legitur Esa. ix. b.
Verbū misit dñs i
iacob et cecidit in
israel. h Abs
qz tributo: p̄ne
et culpe. Jo. viii. e
Si filius vos libe/
rauerit: vere liberi
eritis. Et tule/
rit. i. abstulerit.
k Incircūcis⁹:
id ē imūd⁹: et iō n̄
timend⁹. l Sc̄
monē: quē prius
retulit vñ sol⁹.
m Hec dābūt:
p̄dicta. s. n. Od̄ 1. 20. 2. et. 26. c.
cū au. s. dauid inē
rogantē: qd̄ dabat
illi q̄ vicerit goliāz
o Supbiā tuā.
Hiero dīc q̄ heli/
ab credebat dauid
d̄ vñctōe supbire.
p Nūq̄d n̄ver
bū est: supple di/
gnū icrepationē. q.
d. q̄te p solo v̄bo
icrepas me: v̄l s̄ci
Nūq̄d n̄ v̄bū ē:
supple rātū: et res:
q. d. nō aio pugnā
di h̄ dico: h̄ v̄l sc̄i
rē. q. In eo. i.
in golia. i. null⁹ ri/
meat eū. r Od̄
puer es. i. non al/
luet bello. Hoc iō
sic exponit: qr̄. s.
dictus est vir fortis
et bellicosus.
s Leonem tē/
vbi hoc fecerit nō
legit nisi hic.
t Erit igit̄ tē/
Hiero. dīc: Au/
daciā ex eo sūpse/
rat q̄ sp̄mst̄ ac/
cepit exptus aurī
liū dei in leone et
v̄so: et ideo auda/
ct̄ se obrulit ad
singlare certamē:
nō tā victorię cu/
pidus q̄ v̄litionis
blasphemias deli
et iniuriarum po/
puli. v De ma/
nu: id est de potē
state. x Et in/
duxit saul dauid.
Argumentū est h̄
q̄ dauid magnus
erat non puer: qd̄
aliter non varētur
ei vestes saulis: q̄
magnē stature e/
rat. y Quem
semper habe/
bat i ma. i. nūq̄
habebat

maliter meā: dedi dilectā aīaz meā: dūmī hereditatē meā i manō inī
micōp er^o. a Tūlitqz cū s. dauid. b Nā expoliauit
se ionathas. ionathas sīgt viros religiosos: qui omnia
pter christū dimitūr: t nudi nudū dūm sequunt. In quo
rū psona dicit petrus Matth. xix. d. Ecce nos reliqm̄ oia et
secuti sum̄ te t̄c. Ites

Cant. v. b. Expolia-

uit me tunica mea: q̄/

modo reinduar illa:

Item tunica t̄c. dare

dauid est om̄ ia bona

christo attribuere t̄ ni

bil sibi retinere: vt di-

camus cum paulo. q̄.

Cor. iii. b. Mō q̄ si

nus sufficiētes aliqd

cogitare a nob̄ q̄si ex

nob̄: s̄ sufficiētia n̄ra

a deo ē. Esa. xxvi. c.

Oia opa nostra opa/

tus es in nobis dñe.

Hē ionathas ch̄rist^o:

david qlibet n̄m: tu-

nica ionathē humani

tas christi: qua se spo-

liauit p nobis i cruce.

Ites tunica ionathē

queritias christi: quā

dedit nobis imitādā.

Job. xii. b. Ex̄pluz

dedi vobis t̄c. Idem

significat. iii. Regl.

ii. c. palliū helic q̄d

dūmī helicō. Sic

solet eē q̄ aliquis no-

bilis ad vestem suaz

alicui: ille portat eaz i

honorē ill^o qui dedit

ē. mīmī t̄ bedelli pa-

rū portat: s̄ statī ven-

dunt: Sic e nos vestē

christi quā dedit nob̄

i baptismo vel in p-

nitentia parū porta-

mus: t statim vendi-

mus p p̄tā Thren. i.

d. Dederūt preciosa

q̄p p cibo ad refocil-

lādū aīaz. s. Quidam

vo statī dilaniāt: vt i-

sāni peiores militib^o q̄

tunica christi integrā

retinuerit: t sortiti sūt

cu^o esser. a Usqz

inclusive ponit. d

Accept^o: gratiosus

Et ferret caput.

Sicut dic Joseph^o caput golie adhuc habebat dauid penes

se sed bastam iam dedicauerat deo. f Saul mille. Glo.

cos. s. qui fugiētes occisi sūt. David. x. milia. s. philistēi: q̄ in

vno deictio oēs in fugam misit. Nota q̄ iste cant^o fuit semi-

nariū odij ptra dauid: ita dicit Glo. Simile d̄ ioseph Ben.

xvii. b. Hēc causa s̄onior atq̄ fīmonū inuidie t odij somi-

tē misstrauit. g Illi soli regnū. Glo. Lmore arreptitio

rū aliena referebat. q. d. Glo. no dixit hoc spū p̄phetico licet

verū eē. b Hō rectis t̄c. Hoc ē p̄tiū inuidie nō pos

se recte aspicere cum cui inuidet. i Spū dei malus:

Breg. Dei p̄ licētia iuste p̄tā: mal^o p̄ desideriū iuste volū-

ta. k In medio dom^o. Moraliter. In medio dom^o

sue p̄blicare est p̄dicationē verbi dei ad tempale cōmodum

vel ad p̄iam gloriā inclinare: qd̄ est adulterare bū dei. q̄.
Cor. ii. d. Non sum^o sicut plurimi adulterates verbum dei:
sed ex sinceritate sic ex deo t corā deo ita loquimur. l Psal

lebat manū. i. qd̄ docebat ch̄rist^o ope iplebat. Proverb.

xxv. c. Abscondit piger manū sub ascella sua: t laborat si ad

os suū conuertat eaz.

Matth. xxiij. a. Di-

cūt enī t n̄ faciūt. S

in libro Prospēri legi

tur: Bū dicere t ma-

le facere: nihil aliud ē

q̄ se sua voce dānare.

m Configere. Da-

vid velle parieti lācca

p̄figere est quēlib^o iu-

stā p̄raua exhortatio

ne ad carnis delitias

sue p̄cupiscētias incli-

nare. hystice: mystice

Saul iudaicus popu-

lus: dauid ch̄rist^o: qui

predicabat euangeliū t

opere adimplēbat: et

ideo iudei eu interfice

re conabāt. Job. viij.

e. Nūc queritl me in

terficere hoīem q̄ ve-

ritatē vobis locū sū.

In rātum enī hodie

odiosa ē v̄itas: q̄ non

inuenit auditores sed

persecutores. Esa. lxx.

c. Facta ē v̄itas i obli-

uionem: t q̄ recessit a

malō p̄de patuit/ de-

tractiōs. n A facie

eius secūdo: q̄ p̄i

mo imitante bello de-

cinauerat a saule/ re-

uertens ad patres. s.

xvij. o Eo q̄ es-

set dñs cū eo: cu^o

pter hoc pon^o dete-

ret diligere. E contri-

rio boni nō timet ma-

los: quia dñs non est

cum eis. vñ Ezech.

iiij. b. Ne timeas eos

neḡ metuas a facie eo-

rum/ quia domus ex-

asperans est. Roma.

xij. b. Vis non time-

re potestate: bene fac

et habebis laudem ex

illa. p Tribunū:

id est principem q̄ p̄

p̄ie dicit chiliarcha.

q Intrabat. Glo. in pugnam p̄m^o/ more regio. r An-

te eos: sicut bonus dux t p̄fatus. Job. x. a. Bonus pa-

stor cum p̄rias oues emiserit/ ante eas vadit: t oues illaz se-

quuntur. s Et p̄fatiare. Illoc dicebat saul vt dauid in-

ficeret in bello. t Reputabat. Spiritus suggerebat vt

interficeret dauid: et ipse apud se reputabat: id ē cogitabat t

tractabat repugnando spiritui/dicens: v Non sit man^o

tc. id est non ego occidā eū: sed philistei. Nullus factū t libe-

rationis sue debuisset dauid fuisse memor q̄ misit v̄iam ad

ioab vt interficeret in p̄flio: sed nō fuit: t ideo peccauit p̄flic.

w Quis ego sum. Glo. latet se dignū insinuat. y Cli-

ta mea tc. invita siue in morib^o t i genere. z Ut si ge-

re. filia regi accipies i v̄ro:ē. a In scādalū. i. in occa-

2. Reg. II. c.

stonem morti. a **In duab⁹ reb⁹ t̄c.** In. i. p. Glo. vna ref
est q̄ gigante interfecit vñ pstrauit: altera vt certū prepuit al
lophyllop deferret. Uel aliter: **In duab⁹ reb⁹ i.** in duab⁹ fi
liabus meis. Nam alteraz habuisti sponsam: alterā habebis
vxorem: Ita dicit Andreas. Iliero⁹ dicit: **In duab⁹ rebus**
quia bis obtulit p̄p/
putia philistioꝝ c. p/
merob et postea cc. p/
michol. Et dic ille/
ro⁹ q̄ duob⁹ p̄cul⁹ pu
tauit saul dauid potu
isse pumi / aut insidij⁹
fili⁹ / aut cā p̄putioꝝ.
b **Elam me.** i. sine
me vñ me absente.

rum. **Dirit ḡ saul ad dauid:**
a **In duab⁹ reb⁹ gener me⁹ eris**
hodie. Et mādauit saul ser
uis suis: Loqmini ad dauid
b clam me dicentes: Ecce pla
ces regi: t omnes serui eius
c diligēt te: nunc ergo esto ḡe

200zaliter

八

15

2. Regt. 3. c.
32. q. 1. c. qd
auf dem Dbi.

四

Dozaliter

rum. *Dixit* ḡ saul ad dāuid:
a In dūab̄ reb̄ gener me' eris
hodie. Et mādauit saul ser-
uis suis: Loqmuni ad dāuid
b clam me dicentes: Ecce pla-
ces regi: t omnes serui eius
c diligūt te: nunc ergo esto ge-
ner regis. Et locuti sunt ser-
ui saul in aurib̄ dāuid omia
vba h̄ec. Et ait dāuid: Nā
parum vob̄ videt generū eē
d regis: Ego autē sum vir pāu-
e per et tenuis. Et renūciaue-
f rūt serui saul dicentes: Nā
g cemodi verba locut̄ est dā-
uid. *Dixit* aut̄ saul: Sic loq-
s mini ad dāuid: Nān habet
necessē rex sponsalia nisi tñ
b centum prēputia philistino-
rum: vt fiat vltio de inimicis
regis. Porro saul cogita-
bat tradere dāuid in manus
philistinor̄. Cungs renūcias
sent serui eius dāuid vba q̄
dixerat saul: placuit sermo i
oculis dāuid vt fieret gener
regis. Et post dies paucos
i surgens dāuid abiit in accā-
ron cū virl q̄ sub eo erāt: t p-
cussit ex philistijm ducentos
k viros: t attulit h̄putia eoz: t
ānumeravit ea regi: vt esset
gener eius. Dedit itaq̄ saul
ei michol filiā suā vroxē. Et
vidit saul t intellexit qr̄ dñs
esset cū dāuid. Michol aut̄
filia saul diligebat eum. Et
l saul māgl cepit timē dāuid:
m Factusq̄ ē saul inimicis dā-
uid cūcī diebus. Et egressi
sunt p̄ncipes philistinor̄. A
p̄ncipio aut̄ egressiōis eorū:
prudēt̄ se gerebat dāuid q̄
oēs fui saul: t celebre factū
n T ē nōmen ei' numis.
o Ociut̄ ē Ca. xix

Deut. xix.

est actiuā q̄ circa multa sollicita ē. Nichol aut̄ interpiat q̄d
omis: hęc ē p̄eplatiua/q̄ oē refrigeriū b̄z. Qui vult hęc mi-
chol debet dare. cc. p̄putia: id ē amputare a se duplē imēdi-
ciā: cordis. s. et opis/ siue cogitatiōis et coips. Pro merob no-
b̄z nisi cētū p̄repunia: qz actiuī yrāq̄ imūsticiā penitē-

aūt saul ad ionathā filiū suū
et ad oēs seruos suos vt oc-
ciderēt dāuid. Porro iona-
thas fili⁹ saul diligebat dā-
uid valde: Et indicauit iona-
thas dāuid dicens: Querit
saul p̄ me⁹ occidē te. Qua-
pp̄ obserua te q̄slo mane: et
p maneb clām ⁊ abscondens.
Ego aūt egredieſ itabo iux-
ta pīez mēū in āgro vbi cūq̄
fuerit: ⁊ ego loqr de te ad pa-
trem mēū: ⁊ qdcunq̄ rido-
nūciabo tibi. Locut⁹ est ergo
ionathas de dāuid bona ad
saul patrem suū: Dixitq; ad
eum: Ne pecces rex in seruū
tuū dāuid: quia non pecca-
uit tibi: ⁊ opera ei⁹ bōna sūt
valde tibi: Et pōsuit aīaz su-
am i manu tua: ⁊ p̄cussit phi-
listēū: ⁊ fecit dñs salutē ma-
gnā in vniuerso israeli: Eli-
disti ⁊ letat⁹ es: Quare ergo
peccasti sanguine inoxio in-
terficiēs dāuid qui est absq; culpa: Qd cū audisset saul:
placatus voce ionathē iura-
uit: Vluit dñs qr n̄ occidet.
Locauit itaq; ionathas dā-
uid: ⁊ indicauit ei oīa verba
hēc: Et introduxit ionathas
dāuid ad saul: ⁊ fuit ante eū
sicut erat heri ⁊ nudus tertiv-
us. Motum est aūt rursum
bellū: ⁊ egressus dāuid pug-
nauit aduersū philistīm: p-
cussitq; eos plaga magna: ⁊
v̄ fuderunt a facie eius. Et fā-
ctus est spiritus dñi malus i
saul. Sedebat autem in do-
mo sua: ⁊ tenebat lanceam.
Porro dāuid psallēbat ma-
nu sua. Misusq; ē saul con-
figere dāuid lācea i pārietē:
Et declinauit dāuid a facie

101

P. 10

tem/corp^s intelligit. **Un** **Lant.** q.c. En ipse stat p. panis.
David ē qlibz iust^s: Saul plecturores eccl^e: q p penas corporis
q s infligebat/voledat iustos ad petrā inclinare: S^r dauid ce-
clinauit: qz sc̄i licet corpe punians: nū mēte remanent incolis
mea. **Unde sequitur:**

Lancea autem casso vulnere perlata est in partem. Ideo dicit dominus Matth. x. d. Molite tunere eos quod occidunt corpus; animam autem occidere non possunt. b. Et

david fugit in domum suam. c. Per fenestram. Glo.

quoniam domus circuata erat custodibus. Simile de paulo

Aet. ix. e. Accipiens

discipuli eius pau-

lum nocte per murum

dimiserunt eum sub-

mittentes in sporta.

Idem. s. Cor. xi. g.

d. Statuam. Mo-

ta: michol stravit lec-

tum dauid quasi egro-

tati: quod posuit statuam

et pelle capraz / simili-

tudine capillorum exp-

mentum: et supposuit ie-

cum capre calidum et ad-

buc spirans: p. expri-

matis hoies quod anhelat-

em. e. Appari-

tores. Glo. id est mi-

nistrum qui parat impe-

ranti. f. Et respō-

sum est eis: a michol

scilicet. g. In ra-

matha. Glo. curias

samuel in tribu benia-

min: alia ramatha est:

tribu aser. h. In

naioth. Glo. locus est

in ramatha ubi sedit

dauid: et ubi psallebat

tunc prophetem. i. Li-

ctores: id est carni-

ces. k. Cuneum

prophetarum. Glo.

qui illo tempore pro-

phetabant. l. Su-

per eos: quod pregerat

alios. m. Pro-

phetare ceperunt

et ipsi. Querit Ra-

banus: quod qui missi

erant ad hominem tene-

ntur: et ad necem ducen-

dum. prophetalis spiri-

tus participes esse me-

ruerunt: et ipse saul quod

tenet sanguinem inno-

centem: Postea solvit

dicens. Sed et balaam

Mu. xxii. prophetavit.

Et multi alii Matth.

vii. c. dicunt in illa die:

Domine die nonne in

nomine tuo prophetauimus te. Non est ergo

mirum: hominem repro-

bum transitorie profe-

tasse. Vel prophetare est

deum laudare. Sed

nota tres ordines nu-

ciorum missi sunt a saul: et prophetauerunt.

Sic sepe cupidus sup-

bi luxuriosus veniunt ad predicationem: et iusti redeunt.

Sic etiam sepe contingit quod aliqui intrant claustrum ut exploratores: qui

postea remanent boni claustrales. Ites Glo. Isti propheti vi-

ti religiosi erant: dicti naçareti: qui non bibebant vinum: et vaca-

bant semper canentes hymnos et psalmos. n. Et expolia-

uit etiam ipse se. Simile. ij. Regl. vi. d. Quod gloriosus fuit
hodie rex israel: discoopiens se ante ancillas seruorum suorum
et nudatus est quasi si nudus unus de scuris. o. Coram
samuele: abscondito dicit Interlini. quia samuel videt saul: sed non econuerso. S. videt pateri. s. xv. g. vbi dicit: Non
vidit eum usque in dies

mortis sue. Glo. soluit

hoc dicens: Non vi-

dit. s. induitum regali ba-

bitu: Se vero expoliav-

se non omnibus vesti-

mentis sed regalibus

tm intelligendum est. p

Proverbius. Glo.

Proverbius dicit quod

in ore loquentium sepe

versat. Mira enim res

videbat hominem tanquam

phanum prophetare.

Prothema: Et nos

cum insciis viderimus

docere: recte dicimus:

Nudus et saul infra prophetas: Et expo. Ca. XX

E. Agit autem

dauid. T. En-

pore tribula-

tionis fugit dauid ad

ionathan: sic viri su-

is et prophetarum debent ad

christum: ut in eo con-

solationes recipiantur: non

in hominibus vel alia

creatura: Delicata est

enim divina consola-

rio nec recipit aliena.

s. 17. d. Ps. Secundum multitu-

dinem prophetarum meorum in t. Ps. 93.

cor. meo co. t. Ig. a. m.

r. Absit a te: ut sci-

licet querat animam

tua. s. Hoc mo-

rieris: id est non interfici-

ter te. t. Nequa-

tem enim erit istud:

ut amplius celat a me

sermonem aliquem. Tel

istud: id est ut patrem me

us interficiat te. v

Et iurauit rursus: quia iam alas iurau-

rat. s. xvij. a. Et

ille agit: scilicet dauid:

y. Profecto: id est

certe. z. Tristetur

sup morte dauid. a

Gradus. Glo. Gra-

dum dicit parietem: q

medio inter se et ho-

stes per domus fene-

straz evasit: ubi erant

obsidetes. s. xix. b. De-

breus habet: Uno tm

passu. b. Ego et mors dividimur: id est minimum inter-

ualium fuit inter me et mortem. c. Ecce calendae: Secundum

iudeos calendae sunt primi dies mensium: id est lunationum: qui

neomenie dicuntur: a neos quod est nouum: et mense quod est luna.

De hoc festo satis dicitur Levit. xxvij. et Numeri. xxvij.

Glo. dicit h. Calendas iudei celebrant hostias epulis requie-

Sic et nos dies festos celebrare debemus: hostijs orationis: epulis refectioe pauperi: requie/cessatioe a malo. In his tribus perfecte omnis festivitas celebratur. Unde Iacob. i. d.

Celebra iuda festivitates tuas: redde vota tua: quia non adiicit ultra ut permaneat in te belial. Iuda confessio laudis: ecce oratio. Redde vota:

ecce elemosyna. Non adiicit et, ecce ques a malo. Sed plures eorum trahunt celebrant festa:

quia tunc minus orat et aliis diebus: minitant pauperibus: in-

tunc invitantes ab aliis: tunc magis peccat in

ebriando: luxurianti detrahendo: et huiusmodi. Pro dic Amos v. f.

Odi et proleci festivitates vestras: quod non capiam odorem cœtu viro. Quare:

Dicit ratione Esaias p. d.

Iniqui sunt eorum vestri. Et quare iniq:

Dicit apls. i. Cor. xj. d.

Elobis conuenientibus in ynu: iam non

est cenan domus māducare: ynu squalus enī cenan suam preoccu-

pat ad māducandus: et aliis quidem esu-

rit: aliis vero ebrius ē. Et statim seq̄: Hū quid non domos ha-

beris ad māducandus: q. d. ynu quisque debe-

ret in domo sua man-

ducare in festis diebus et pauperes invitare

non invitare. a. Jux-

ta regem tangere ge-

ner regl. b. Dimit-

te: id est da licentias.

c. Diei tertie. Blo.

Tribus enim diebus festi-

vitate neomenies age-

bant. Ad hanc Blo.

dici poterit reuera i le-

ge non invenitur quod fe-

stum neomenies dura-

verit nisi dievna: sed iu-

dei multa faciunt ex co-

suerudine que non sunt

scripta i canone legi.

Vel forte tunc i neo-

menia fuerunt alii alia

solemnia per triduum.

d. Rogauit me dauid: id est

licentiam a me postulavit.

e. Completa: id est pertinac-

f. Inire fecisti: iam bis.

g. Absit hoc a me: ut inter-

ficiam te: vel ad patrem meum reducam.

h. Tene et egrediamur.

Blo. De urbe i agru egressi sunt: ut securius sed

dūi inirent. i. iuramentum.

j. Perendie: id est post cras.

et est aduerbiu pertinens ad futurū: sicut nudiusteri ad pte ritum.

k. Reuelabo aurem tuam: id est manifestabo

tibi. Simile habuum. l. ix. c.

Reuelauerat dūs auricula sa-

muelis ante ynu diem quod veniret saul.

Simile. u. Reg. vii. d.

o. Nunc reuelasti auricula serui tui.

l. Lecuz: ut sublimet

regnum tuum. m. Sicut fuit: prius.

n. A domo mea:

id a filiis meis. o. Aut si non fecero: tibi notum quod audiero a pte meo. p. Et requirat s. iniuriā. i. vindictā sumat. Vel reqrat s. fedus. q. Et requiriuit. Blo. dicit quod est antcipatio: quod multo tpe p. impletum de absalon. u. Reg. xvij. d. Et dū siba filio bochri. u. Regl. xx. g. Et etiā d. saule. i. Reg. xxij. b. Qui oēs a domino puniti sunt: non a dauid vindicatur. Vel requisiuit. i. liberavit dauid a manu umicor.

Et dū quod hāc clausula apposuit historiogra-

p. d. suo. r. Deie-

rare. Blo. i. valde in-

ter. Ubi pater quod non sumis h. p. piurare. i.

falso iurare. s. Ses-

sio tu. i. tu quod debes ibi sedere. reqreris:

Et hoc t. Peren-

die. v. In die quod opari. Blo. i. pridie calendas. i. primo die an calendas. Sed melius ē ut d. sequenti die intellegat. r. Sedebit.

Sedet p. genites iusta christū. i. initia vestigia ei. Thren. iij. d.

Sedebit solitarii et in cebit et levabit et. v. Ecel: fortitudo dei.

s. Tres sagittas. p. iniatiōis. p. missiōis. exhortatiōis. v. as sagittas debet facere oīs p. dicator. Primā iei-

cit iohes baptista quod dixit: Fā secūrū ad radice arboris posita ē.

Matth. iij. c. Secundā et tertia quod dixit: Pe-

nitentia agite. ap. p. pinquibz enī regnū ē.

Itē sagittae sunt contra aliquem quod p. fac

boni quod etiā moneat.

Ultra sit quod min. fac et vltre. p. predi mo-

nef. Vel citra illū dūcūt ēē sagittae dūi quē vulnerāt ad pentētā.

Ultra illū sit quē nō mouēt: et talē dūmittit dūs. p. fugū et exētem.

Vel citra te sit sagitte: quod scrutaris p. scias

tuā: Ultra te quod p. scias bonis opibz. Ad hec iuitaf p. dicator.

Ubi Ezech. iij. f. dictū ē p. mo: Egregere ī cāpū p. bona ope-

tionez: et ibi loqr te: Et paulopost subiūgit: Ingredere et

includere ī medio domi. i. p. scie. a. Ad lignū chris- scē dirigētis in fine. b. Puerū. Puer. i. pur. et similes

debet ēē q. colligit sagittas ionathē. i. q. audit sacra scriptura.

Jaco. i. c. In māsuetudine et. Et Sap. i. a. In maliuolā aīaz et. P. Sagitte puuloy et. c. Vade et. Fā dedit tale p. signū: quod neciebat si posset venire soli in agru et loqr cum dauid nullo sciente. d. Intra te: id est inter me et te o puer.

e. Collego o puer. f. Tu veni o dauid. g. Dūmissit te dūs. i. liberavit te a saule. Vel dūs. i. saul dūmisit te. i. ab aī-

B

C

amletia cecidisti. Tel dñs. i. de^o dimisit te p^rfugū t exulē ad temp^o. a. Inter me t te q̄si testi t fideiūsor. b. Sur rex ionathas cedēs abner p̄ncipi militiē. Uel surrexit dō loco vbi sedebat t venit ad mensam. c. Et sediti ad mensam. d. Locus dauid ex altero latere regis. e. Non est locut^o de absen^{tia} dauid existimans eū nondū purificatū. Memo enī in festiūs diebus comedebat de hostiis nūi mūdus. f. Filius isai. Mō noiat euz ex indignatione. g. Roga mit: id est licentia peti^t. Et est h argumētum q̄ nec claustral^s a clauistro nec canonicius a caplo nec clericus ab ecclia sua absq̄ licentia debet recedere. h. Obnixre: id est in stanter. i. Dinit me r̄c. Ob hāc causaz: hic menti^tus est ionathas. k. Fili mulieris r̄c. Blo. q. v. amar inimi^cū meū aduersās mihi: i q̄ ondīs i adultere, rino te p̄ceptū oculū tu q̄s p̄babili l̄fā l̄z n̄ sit verū: n̄ legitime na^tū art^o amāt patres. l. Ultro virz rapiēt: q̄li erat vxor phu nphoris: que volebat ioseph cogere ad adulterū p̄mittēdū: Ben. xxix. De talib^o dicit Eccl. xv. d. Oib^o meretricib^o dānt mercedes: tu autē dedisti mercede amatoribus tuis: t donabas eis vt intraret ad te. m. In confusionē tua: q̄r̄ no regnabis post me: sed ipse. n. Ignominiose: id est infamis: In h̄ enī q̄ diligis hostem meuz: p̄bas te non esse filium meum: t ita m̄fēz tuam esse adulterā. o. Filius mortis: id est dignus mori. Simile Matth. xxiij. b. Facitis eum filiū gehennē duplo q̄ vos: id est magl dignū gehennē q̄ vos. p. Cofudisset improverans ei q̄ esset fil^r adultere: euz tū n̄ erit. q. Collegit autēz r̄c. Condicū fuerat de tribus sagittis iaciendis: hic autem non fit mentio nisi de dua

bus: quia non fuit necesse plures facere. r. Adorauit ter^tio: id est ter inclinavit tonathē. Simile Ben. xxiiij. a. Pro grediens iacob adorauit septies p̄nus in terram. i. se inclinavit septies ad esau. Tel sic adorauit tertio dēū. s. inclinādo se ter. t. Dauid autē ampli^o fleuit: quia ei^o causa agebat.

u. Quęcūq̄ iura uiuius ambo: sup ple firma sunt: q̄r nūm us dolor fecit eos deficere loq̄ndo: ita vult Gio.

v. Expos. Ca. XXI.

w. Enī autēz

x. dauid i no-

civitatez illaz.

y. Et agit i h caplo d̄ su ga dauid in nobe: vbi ip̄e dauid cū puerl su is comedit panes. p̄ positiōis: q̄s non licebat edere nisi solis sacerdotib^o. Excusat autē dauid p̄ ncītate: sic dīc dñs Matth. xij. a. Erat at tūc tp̄s facer dos abimelech: v̄lachi melech: q̄ h̄ q̄sdā suit frāt achilē fili⁹ achitob fili⁹ phineas fili⁹ heli. Hiero. dicit achimelech ec ih̄m achilā: d̄ q̄ s. xliij. a. dictū ē: Achil as filius achitob frātris iccaboth: fili⁹ phinees portabat ephot.

z. Quare tu sol^r.

r̄c. Joseph^o dīc: nec amicū nec famuluz se cum h̄ns. Contrarium d̄: Mat. xij. a. vbi d̄c dñs: Mōne legist̄ qd fecerit dauid t qui cū eo erāt: ḡ h̄ebat socios: non ḡ solus erat.

Prēterea: ista querit abimelech: Si mundi sūt pueri: ḡ pueros habuit secū: quod ḡ d̄r h̄ q̄ sol^r erat: Sol. Vulgaris loq̄ h sc̄ptura:

q̄r pauci erāt cum eo. Ideo dicit nullū esse cū eo: quia multi desiderēt esse euz eo: quia erat gener regi. v.

A. Missus es a me:

sc. H̄ nunq̄d mētūr̄ ē dauid: Vide q̄ sic: q̄r scient dixit falsum. H̄ p̄t h̄ p̄cedi. Tel p̄t dici q̄ nō: q̄r non dixit illud cū intētōe fallendi sive nocendi: Mō enī intēdebat dauid p̄ncipali^s suggere re falsū p̄ vero: l̄z obtinere panes ad comedēdū: qd nō fuit damnū alicui^r. z. H̄az et pueris r̄c. q. d. non

Libri Primi Regum

a Si quid habes aptum esui. **b** Ad id est
saltus. **c** Quicquid panes. Forte ex numero panum intelligit
numerus sociorum. Et nota quod panes tamen querit dauid et non de
litias: quanto magis erat
eo praelati seminario.

go pugnati feminato-
res spiritualium nō de-
bent exigere a sacer-
dotibus suis delitias
sed paucis debent eē
contenti. d*Plai*

33. q. 4. c. 1. *uitis licet vesci. Item
De eccl. dif. 2.
c. tr. b^o gradib^o sunt panes sacerdota-
les: id est panes appo-
sitionis: quibus solis
sacerdotibus licitum
erat vesci. De quibus
habes Levit. xxiij.
Matth. 12. 3. e **D**arum a mu-*

Matth. 12.3. **Q** **S**atim a mu-
Mar. 2.5. **l**ieribus. q.d. neces-
Luc. 6.5. **s**itas non habet legē:
25. q. 1.5. **b**is ita **t**n si ī mundi sunt / ma-

En el funeral funerario
semejanza en continuidad

Carne & p̄cipientias
imūdicię abulant; ubi
dič Blo. Fornicato-
res maiorū patiēt sup-
plicia q̄ generales ini-
qui. Contra. Greg^o.
dicit q̄ p̄tā carnalia

sunt maioris infamie; sed mino; si culpe est spūalia. Sol. Post
test dici quod sicut pugna parvulorum dicitur maxima: id est gene-
ralior: ita fornicatio dicitur maius peccatum: id est cōmuni: quia plures inuoluit est aliud peccatum. Tel dicitur malus: id
est imundius. Unde. I. Cor. vi. d. Omne peccatum quodcumque
fecerit homo extra corpus est: qui autem fornicatus in corpus
suum peccat: quia illud imundat et vires eius eneruat et cibū
ei subtrahit/ dando meretricibus quod deberet comedere.

¶ Quando egrediebamur: id est ex quo egressi sumus.
¶ **G**ala: id est corpora: in quibus quasi in vasis anime co-
tinentur. **i.** Cor. **iii**. **b.** **H**abem⁹ thesaurū istum in vasis fi-
cilibus. **I**tem. **i.** **T**hessal. **iiij**. **a.** **H**ec est voluntas dei/ sanc-
tificatio vestra: ut abstineatis vos a fornicatione ut sciat vn⁹
quisque suū vas: id est corpus suū: possidere in sanctificatione
et honore. **V**el vasa puerorū vocat ipsos pueros/ vel sportu
las eorum in quibus portabāt panem. **q.d.** in vasis mundis
potes ponere panes mūdos. **h** **S**anct⁹: a cōcubitu di-
cit Interlī. **i.** munda. **iij** **V**ia hec plena laqueis pctōp.

meis condiri in illum & illuz
a locum. Nuc igit si quid ha-
bēt bes ad manū vēl qūinq;
panes da mibi aut quicquid
inuenēr. Et respondens sa-
cerdos ad dauid ait ei: Nō
habeo panes láicos ad ma-
num sed tñ panem san-
ctum: Si mundi sunt pueri:
e máxime a mulieribus man-
ducent. Et respondit dauid
sacerdoti & dixit ei: Et qui-
dem si de mulieribus agitur/
continuimus nos ab heri et
nudiustertius quando egre-
s diebamur: & fuerūt vasa pue-
lorum sanctā. Porro viā
hēc polluta est: sed & ipsa ho-
die sanctificabit i valis. De-
dit ergo ei sacerdos sanctifi-
catum panem: Necq; enim
erat ibi panis nisi tñ panes
ppositionis qui sublati fue-
rant a facie domini: ut pone-
rentur pānes calidi. Erat au-
tem ibi vir quidam de seruis
saul in die illa intus in taber-
naculo domini: & nomen ei⁹
doech idumeus potentissi-
mus pāstorū saul. Hic pa-
scēbat mulas saul. Dixit au-
tem dauid ad achimelech.
Si habes hic ad manū ba-
stam aut gladium: da mibi:
quia gladium meum & arma
mea non tuli mecum. Sér-

minoris culpe q̄ spūalia. Sol. Po-
trulop̄ dicitur maxima: id est gene-
tur maius peccatū: id est cōmuni⁹:
liud peccatū. Tel dicitur maius: id
Corl. vi. d. Omne peccatū qđcunq;
us est: qui autem fornicat̄ in corpus
mundat ⁊ vires eius eneruat ⁊ cibū
etrīcibus qđ deberet comedere.
amur: id est ex quo egressi sumus.
in quibus quasi in vasis anime cō-
dabem⁹ thesaurū istum in vasis fi-
l.iiij.a. Hęc est voluntas dei: sanc-
tatis vos a fornicatione ut sciat yu-
bus suū: possidere in sanctificatione
orū vocat ipsos pueros: vel sportu
tabat panem. q.d. in vasis mundis
dos. h. Sancta: a cōcubitu di-
Uia hec plena laqueis pctōx.

Ked et ipsa hodie, q.d. **david**: forte aliqd immundicie co-
traximus in hac via: sed mundicia corporu sufficit ad emundia-
daz hmoi imundiciciā. **Ubi** nos habem⁹: via hec polluta est:
hebreus habet: via hec laica est: **Quia** i lege scriptū est **Le-**
uit. xxiiij. vt extraneus non comedat et eis: qui inter-

mo enim regis vigebat. Et dixit sacerdos: Est hic gladius goliath philistei quem percussisti in valle terebinthi: est uniuslatus pallio post ephot: si istum vis tollere: tolle. Neque enim hic est aliud absq; eo. Et ait dauid: Non est alter huic similis: da mihi eum. Surrexit itaq; dauid: et fugit in die illa a facie saul: et venit ad achis regem geth. Duxeruntq; servi achis cum vidissent dauid: Numquid non est iste dauid rex terre? Nonne huic cantabat per choros dicentes: percussit saul mille: et dauid decem milia? Posuit autem dauid sermones istos in corde suo: et extinxit valde a facie achis regi geth. Et imitauit os suum coram eis: et collabatur inter manus eorum: et impingebat i ostia portæ: defluebantq; saliuæ eius in barbam. Et ait achis ad seruos suos: Vidiistis hominem insanum: quare adduxistis eum ad me? An desunt nobis furiosi: q; introduxistis istum ut fureret me presen-

Dimitte illum hinc ne
ingrediatur domus
meam. **C. xxii**
Bijt g inde dāuid:

templo dicit: id est de atrio: quia in templo soli sacerdotes intrabant: eodes modo in tabernaculo. **Blo.** dicit. In hebreo obligatus in conspectu domini: Forte enim voverat quod aliquis diebus in tabernaculo domini moraretur et vacaret orationibus. **H**astorium saui: quia ut dicit Josephus/ pascet mulas saulis. **S**ermo enim combinationis scilicet/ qua combinatus est mihi morte. tu abimelech intelligebat de precepto regis. **p** **S**inuoluit pallio: Memoriale tristissimi dauid. Quodque fuit miraculum dei: ideo in tanto honore gladius scrubatur in templo. **q** **S**umilis: id est ita bonus. **r** **A**d achis regem geth: in terra philistina. Et dicit ille super illum ps. Benedic dominum: quod omnes reges philistinorum vocabantur abimelech: si reges egypti vocabantur ptolemei. **s** **E**t timuit valde. **Blo.** ne iudicia mortis: aliquod malum in se machiarerit. **t** **O**s suu: et vultu: simulacrum furore. **v** **E**t ipsegebatur: quasi volens irritare per ostia clausa. **A**lia editio huius: affectabat et tremperat panicabat ad ostia ciuitatis: et cerebat in manus suis. **a** **H**uius ergo ide dicitur. **L**igitimus est **E**xpositio. **C. XXVII**

capitulū illud. In prima parte ostendit qualiter fratres dauid et omnes qui erāt in angustia constituti venerunt ad dauid: et factus est eorum princeps. In secunda ostendit quod dauid parrem et matrem suam naas regi moab commendauit cum stodiendos in terra sua dum esset in presidio. In tertia agit de morte octoginta quinque sacerdotum: quos occidit saul propter hoc quod achimelech sacerdos dederat dauid panes et gladium suum. a Odollam: non statim tamen sed prius venit ad naas regem moabitum: ut dicitur Hieron. infra in quodam libro. De ista odolla dicitur Dicte. i. d. Ubiq; ad odollam revertitur gaudiis. Et erat locus fortis et munitus: propter quod fugit dauid illic a facie saul. b Ad eum illic: id est in speluncam. c In angustia paupertatis: vel quibus erat odius regis: vel timor. d Ere alieno: quod non poterat soluere. Argumentum quod licet aliqui debitis obligati nec habent vi de soluat: ingredi clavstrum: invitus vel ignorantibus creditoriis. Quid enim videtur per mattheum: quem dominus minus de teloneo vocavit: multis ratiociniis obligatum. Unde de domino dicit Matth. xi. d. Venite ad me omnes qui laboratis et onerati estis: et ego reficiam vos. Sed nul lumen est argumentum: quia isti hic non fecerunt se insolendo: si autem facit qui claustrum intrat: sed ad tempus diffugerunt: ut forte lucrarentur unde vierent et debita sua soluerent. Præterea quod isti bene fecerint non legitur: immo forte male fecerunt: creditores de ciplendo. e Eorum principes. Iudic. ix. a. dicit quod abimelech conduxit viros inopes et vagos: et secuti sunt eum. Iterum. xi. a. Congregati sunt ad eum: id est ad septem viri inopes et latrocinantes. f Quis est moab: id est in moab. Et hoc dicitur a differentiam alterius masphat: que est in iudea. g Ad regem moab: scilicet naas. h In presidio: id est in expeditione cum moab: vel in locis muniti: ut pote in silvis et in tubis. i Diritos gad. Hieron. De improposito gad inducit

nulla enī sit mētio ei⁹ in p̄cedētib⁹. k. **A**dē r̄c. Ecce da
uid cū cēt in pace i terra polluta: iubet ire i terrā iudee: vt per
secutionē sustineat. l. **G**in rama. i. iuē motē illū. m. **F**ili⁹
iemini. S; nunqđ saul imp̄ropat gen⁹ suū seruis suis. **I**pe
enī d̄ stirpe iemini fuit: vt dictū ē. s. x. c. Quidā dicūt q̄ loq̄
b d̄ qdā iemino iigibili:
saul at fuit d̄ alio. S;
huic solutioni repugn̄t
Interl. q̄ dīc: **B**enimini
i. beniamin. Ad b di-
cim⁹ sic supr. l. qd̄ ie. s. 21. b.
mīn⁹ idē est qd̄ benia-
min: d̄ cui⁹ tribu erāt
illi qb̄ loq̄ saul. Nec
est ip̄properiū qd̄ d̄: si
li⁹ iemini/s; poti⁹ laus
q. d. credit⁹ q̄ dāvid q̄
est de tribu iuda dīctet
vos q̄ est d̄ tribu ben-
iamini. q. d. nō: s; poti⁹
us suis. l. d̄ tribu iuda
dīctabit: et ita alliciebat
eos sibi: qz et ip̄se saul
d̄ tribu bēiamini erat.
Fili⁹ iai. Mo-
re inuidi non nomiat
eum. o. **I**nſidian
tem: id est inimicum
mibi. p. **D**oech:
qui viderat eum i no-
be. q. **G**idi inqt. **H**en. 37. c.
Ecce moze aduersati-
um repetit iste p̄ba re-
gis: qz **M**obile mu-
taſ ſemp cuſ principe
vulgus. **F**iliuz
achitob. Idic pater
q̄ abimelech et achias
idem sunt. s. **Q**ui
consuluit r̄c. In b
mentitur doech: non
enī legitur q̄ abime-
lech consuluerit tunc
dominuz pro dāvid.
Vel forte p̄suluit: sed
non est scriptuz: et hoc
videſ velle fra infra.
t. **A**chimelech:
vel abimelech. v.
Et pergēs ad invi-
periuz. Ita dixerat
ei dāvid. x. **G**lo-
riosuſ. s. q. d. nullus:
et ideo non est mirum
si pro eo consului do-
minū. y. **N**ū ho/ **s. 14. g.**
die r̄c. q. d. nunqđ consului pro eo dominū: nec modo cepi.
z. **A**bsit hoc a me: scilicet cōjuratio contra te et proditio.
a. **S**uper hoc negocio: scilicet q̄ fugerit dāvid a te.
b. **E**missarijs. Glo. Emissarij sunt qui imperio regl emit-
tuntur ad interficiendos reos. Idem eriam dicunt apparito-
res et lectores vel carnifices. c. **D**is, hoc apposuit auctor

P̄s. 73. de suo: ut ostendat maius scelus. Simile in P̄s. Quiescere faciamus omnes dies festos dei a terra. **a** Moluerunt autem servi tē. Argumentum q̄ non est obediendum dñs in his quę sunt mala. Unde ministros nabuchodonosor qui ad imperium eius misserant pueros in fornicē combussit flāma ignis dñi. iij. c. De quibus P̄s. Flam̄a combussit peccatores. **b** Aestitos ephot. Blo. vt per habitū religiōis moueretur animus regis ad pietatem. **c**

D **P̄s. 105.** **L**ineo. Hoc dīc ad differentiam ephot: q̄ vtebatur solus pontifex: qd̄ est factū s̄ q̄ tuor coloribus preciosis: id ē purpura bysso/biacyntho/ et coco bis tincto. Et dicunt hebrei non omnes fuisse sacerdotes: nec indutus ephot: sed omnes dignos esse et idoneos vestiri ephot. **f** Blo. dicit q̄ tunc induti erant. **d** In ore: id est in deuotione. **e** Alinum et ouem. Ecce malicia erat in saule: ipse d̄ amalech contra preceptum domini retinuit sibi alia multa. **g** xv. b. hic autem de sacerdotib⁹ nihil retinet: sed totum interficit contra voluntates domini. **h** Sciebā. Quare ergo nō cauit sibi: Sol. Mō potuit: vel potius factum sciuit. Uel sciebam: id ē vehementē opinabar.

g Ego sum reus: id est reputo me reus: q̄ occasiōne mei mortui sunt. Vide ergo q̄ dauid factus fuerit irregulari. Mō est verum: quia nō fuit causa vel occasio agens vel cogens: sed tm̄ cā materialis.

i Expos. La. XXIII. **E**t annunciarunt dauid. Trigitiū ēb caplī. In p̄ma pte dī q̄lī dauid liberavit celā a philistēs. In scđa pte dī nouatiōe fēderi int̄ dauid et ionathan. In tertia s̄ cipheis: q̄ dauid latitātē apud se pdiderūt sauli. Et cum saul cinxisset deſtū ad modū corone vbi latebat dauid/ venit nūci⁹ q̄ dixit q̄ philistēm iuaserāt terrā suā: et desit tūc saul pseq dauid: p̄gēs i ocurrū philistēs. **j** Ecce philistēm. Patet q̄ da

man⁹ eoꝝ cū dauid ē sciētes q̄ fugisset et nō indicauerunt mihi. Mōluerūt aut̄ servi regl̄ extēdē manū suā in sacerdotes dñi. Et ait rex ad doeck: Cōuerte tu et irru i sacerdotes dñi. Conuersusq̄ doeck idum⁹: irruit i sacerdotes: et trucidauit i die illa octogintaq̄ viros vestitos ephot. **c** linēo: Nobe aut̄ ciuitatē sacerdotū pcussit i dñe gladij: viros et mulieres: parvulos et lactentes: bouēq̄ et āsimū et ouem in ore gladij. Euadens aut̄ vñus filius achimelech filii achitob: cui⁹ nō men erat abiathar: fugit ad dauid: et annūciauit ei q̄ occidisset saul sacerdotes dominū. Et ait dauid ad abiathar: Sciebam enim in die illa q̄ cū ibi esset doeck idūmēus/ proculdubio annūciaret sauli. Ego sum reus omnīū animarūz patris tui: Mane mecum: ne timeas. Si quis quesierit aīam meam/ queret et animam tuāz: mecumq̄ seruaberis.

b **L**ān. Ca. XXIII. nunciauerūt dauid dicentes: Ecce philistēm oppugnant celā: et diripiūt arēas. Cōsuluit igitur dauid dominū: dicens: Num vadam et percūtiā philistēos istos: Et ait dominus ad dauid: Glade et percutes philistēos: et saluabis celā. Et dixerunt viri qui erāt cuz dauid ad euz: Ecce nos hic in iudea consistentes timimus: q̄sto māgis si ierimus i celā aduersus agmina philistinorūz: Rūrsum ergo dauid consuluit dominū. Qui respondens ait ei: Surge et

vid sp̄ fuit sollicit⁹ ō salute p̄pli. **k** **A**reas. i. ānonā d̄ areas vel segetes deuastāt. **l** Cōsuluit. Argumentū q̄ null⁹ sine p̄filio dei dī aggredi bellū. **m** **O**rto magl̄ si ierim⁹. Si mīle Joh. xj. a. dñs volēte ire i iudeā dixerit discipuli: Rabbi: Nūc q̄rebāt te iu dei lapidare: et iterum vadis illuc: **n** **R**ur suz q̄ da. S̄ nūqd̄ iaz nō dixerat ei dñs q̄ ier: ad qd̄ ḡ apliū p̄suluit dñm: Rūs: q̄ soci⁹ ei⁹ timebāt: et nesciebat si timor ille eēt a dñ: et iō p̄suluit dñm: apter ipsos socios confirmandos. **o** **V**imentiā eorum. Blo. onerāda d̄ area: id est que adduxerāt ad onerāndū de segitib⁹. **p** **P**orro eo tempore: dixerat auctor qd̄ dauid consuluit dñm: et posset ali quis querere: quomo do consuluit dñm: aut per se: an per alium: et determinat hoc dīcēs q̄ per abiathar: q̄ aīz fugeret: alijs sacerdotibus interficiōt seū detulit ephot: in q̄ domini consulēbat pro i. **q** dauid quan do opus erat: et h̄ ē: Porro c̄.

q **E**phot. Blo. qd̄ moyses iubēt dñs se cerasi: sic etiā rōnale: i q̄ erat doctrina et veritas: in quo etiam consuluit dauid dñm. **r** **I**n qua porte tē. q. d. exq̄ in vrbē ē: cōclusus ē: q̄ porte serl̄ firmabunt: et non poterit exire ad mōtes et silvas sicut p̄suēt: et iō q̄lī captus est. **s** **R**escissit. i. scissit. **t** **A**pplica ephot. Argumentū q̄ aboq̄ insula n̄ deb̄ sacerdos p̄sulere dñs. i. celebra re dñna: nec etiā ora re publice p̄ aliq̄: vel audire p̄fessiones mīli indur⁹ aliq̄ sacerdota li indumento. l. stola v̄ hīmōi. **u** **A**lt dauid: p̄ abiathar. **v** **S**eruus tuus. De seipso dīc hoc dauid. **w** **D**escendet. Hoc videret falsūz: q̄ nō descendit. Blo. soluit dī dicens: Si hic steterit descendet saul: et tradent te viri celā in man⁹ ei⁹: q̄ volūtate eoz indicauit. **x** **T**radet. i. volatātē habent et tradant te ei: si hic steteris. **y** **D**issimulauit: saul. **z** **E**xire: id est qd̄ veller exire. **c** **Z**iph. Blo. Ziph mons squālidus vel nebulosus vel caligans.

a Et vidit dāuid: id est cognouit. q.d. saul semper querebat dāuid ad perdendū: et hoc non latuit dāuid. **Moraliter.**

b Ziph iterat flores vñ germinat: et si grifat claustruz: vbi sunt flores sc̄tarū meditacionū / cogitationū / desideriorū: et germina bonorū operū. Itē ciph ē mōs squa lid: et nebulosus: et claustrales similiter debet esse squalidi / asperū / idumentū: nebulosus / neglectus sui. **Gibl.** iiii.c. Et tu turū gregis nebulosa / filiē sion visq ad teveniet. **Tur** ris gregis claustrū ē: qz altū p eminētā vi re: forte p patientia: nebulosus per negle ctus sui gregi / per charitatis / cordias. **c**

d Et surrexit ionathas: Nōna ionathas ter ini sed cū dāuid. Primo i domo: scđo i agro: terio i deserto. Sic qibz iust⁹ ter debet inire fed⁹ cū dño. Primo in domo cor die: scđo i agro opis: tertio i deserto religiosis. **e** Et ego ero. Ecce qd intende bat supra qn̄ dixit vt faceret cū eo misericordia. **f** Alterqz adiuicē s̄c̄rā dño. Ille ro. coraz gad ap̄ha et abiatbar sacerdote. **g** Ascēderit tē. **h** Ziphī apud se latitare dāuid saul. pdī deit et cū eo d morte ei tractauerunt. **i** Quē est s. filia. **j** Perscrutabor tē. cū oī mīstitudine p̄p̄li qui ē in iuda. **k** In ciph: vbi latebat dāuid. **l** Ante saul. a. qibz saul descenderet cū eis. in **m** Ad petrā Pēra loc⁹ ē qdā mūnitissim⁹: vbi vt dicit hiero. depositus dauid q̄ sibi erant oneri et ipse h̄sbaek i deserto maon. **n** Expo. La.

P Scēdit g dāuid. In caplo d̄r qdā dāuid latens in spelūca p̄cidit

te opāco. Querebat tñ cum saul cunctis dieb⁹: et non trā didit eum dñs in man⁹ eius.

a Et vidit dāuid q̄ egressus esset saul / vt quereret animā eius. Porro dāuid erat i de fertō ciph in silua. Et surrexit ionathas fili⁹ saul et abiit ad dāuid in siluam: et confor tauit manus eius in deo: dixitqz ei: Ne timeas: Neqz enī inueniet te manus saul patris mei: Et tu regnabis su per israel: et ego ērō tibi secū dus: Sed et saul pater meus es cit b. Percussit igit̄ vtēros fēdus cōrā domino: Mansitqz dāuid in silua: ionathas autem reuersus est in domū suam. Ascēderunt autem ciphēi ad saul in gabaa dicē tes: Nonne ecce dāuid latitat apud nos in locis tutissimis silue in colle achile qdē est ad dexteraz deserti: Nūc ergo sicut desiderauit anima tua vt descenderes / descende: nostrum autē erit vt tradamus eum in manus regl.

Dixitqz saul: Bñdicti vos a domino: quia doluistis vicem meam. Abite ergo oro et diligentius preparate: et curiosi agite / et considerate locū vbi sit pes ei⁹ velocit̄: vel quis viderit eum ibi vbi dixistis. Recogitat enim dñe q̄ callide insidier ei. Considerate et videte omnia latibula eius in quibus absconditur: et reuertim⁹ ad me ad rem certam vt vadam vobiscum. Qd si etiam in terram se abstruxerit: perscrutabor eum in cunctis milibus iuda. At illi surgētes abierunt k in ciph ante saul. Dāuid autem et viri eius erant in deserto maon in campestrib⁹ ad dexteram iesumuth. Iuit ergo saul et socij eius ad querē dum eum. Et nunciatum est dāuid: statimqz descedit ad petram: et versabatur in deserto maon. Quod cum audisset saul: perscutus est dauid in deserto maon. Et ibat saul et viri eius ad lat⁹ mon

tis ex parte vna: dāuid autem et viri eius erant in late re montis ex parte altera.

Porro dāuid despabat se posse euadē a facie saul. Ita q̄ saul et viri eius in modum corone cingebat dāuid et viros eius / vt caperent eum. Et nuncius venit ad saul / dicens: Festina et veni: quoniam infuderūt se philistijm super terrā. Reuersus ē g saul desistens persequi dāuid: et perrexit in occursum philisti noruz. Propter hoc vocauerunt locum illum petram diuidentem. **Ca. XXIII.**

A Scēdit g dāuid i de: et habitavit illo cis tutissimis engādi. Cunqz reuersus esset saul postqz persecutus est philisteos: nunciauerunt ei dicē tes: Ecce dāuid in deserto ē engaddi. Assumēs ergo saul tria milia electorum viroz ex omni israel / prexit ad inuestigandum dāuid et viros eius / etiam super abruptissimas petras / que solis ibicibus quie sunt. Et venit ad caulas ouium que se offerebant viati: Eratqz ibi spelūca / quā ingressus est saul vt purgaret ventrem. Porro dāuid et viri eius in interiorē parte speluncē latebant: Et dixerunt serui dāuid ad eum: Ecce dies de qua locutus est dominus ad te: ego tradam tibi inimicum tuum vt facias ei sicut placuerit in oculis tuis. Surrexit ergo dāuid et prescidit oraz chlamydis saul silenter. Post hec percussit cōr suum dāuid: eo q̄ abscidisset oraz chlamydis saul: Dixitqz ad viros suos: Propitius sit mihi dominus ne faciaz hāc rem domino meo christo domini: vt mittam manum meam in eum: quoniam christ⁹ domini est. Iuit dominus qz nisi dñs p̄cesserit euz / aut dies eius venerit vt moriat: aut descendens in prēlium p̄ierit: propiti⁹ mibi sit do-

ra chlamydis saul: q̄ illuc itrauerat purgare ventrē: et quō dāuid postea clamauit post eū: et quō saul ipsum iustificauerit. o

L Engaddi: opidu⁹ est vbi antiqu⁹ fuit vinea balsami: quā postea longo tpe trāstūlit cleopatra in baby lone. **Cant.** i. d. **H** otrus cypri dilect⁹ me⁹ in vineis engaddi. p

Solis ibicib⁹. Ibi ces sunt qdā gen⁹ ci coniē: que imiso rostro p posteriora purgat ventrē / et declinat hec ibis: huius ibicis vel ibidis: fin qsdam tales ibices tulit secū moyses p desertū ad deuorādū serpentes. Itē ibices sunt aialia q̄ de rupib⁹ cadētia se cornibus excipiūt. sic accipit̄ b: vt dic Glo. et declat hec ibex: b⁹ ibices et ē vt dicit caprea silvestris. Unde Job. xxix. a. Mūqd nostri tpus part⁹ ibicū in petris: aut pturientes ceruas ob fūastis Clerus. Est ibex aial aus ibisi / et iud⁹ ibis.

g Se offerebant vi. qz viatores p eas trāscēnt. **h** Ibi. i. iūz caulas. **i** Chlamydis / seorsu⁹ depositus. **l** Glo. Chlamydis ē sagū militare q̄ etiā pirati caōr p̄pirat̄ q̄ ea vtū tur: vla p̄yr qd ē ignis eo q̄ acuminata sit ex vitraqz pte q̄ ptingit vlos ad talos. **o** Cor suū. Metonymia ē i. pect⁹ suū: i q̄ p̄tineat eo: vel momordit eū p̄scia sua d̄ eo q̄ secerat. **v** Ad viros suos. i. socios suos: q̄ vt dīc Joseph⁹ increpatēt eū: qz refuauerat eū q̄ q̄reb̄t euz occidere: s̄z ipse cōpescuit eos / dicēs: **x** Pro p̄uti⁹ sit mibi dō. **r** c. q. d. n̄ velit dñs q̄ ego occidā christū dñi. **y** Dies ei⁹. i. mortū naturalē. **z** Perierit. **i**. **z** **6**. **b** Aposioplus est. q. d. d̄cetero n̄ p̄ca tātū. a Propiti⁹ mibi sit dñs. i. hāc misericordia faciat mibi dñs;

2. q. 7. 9. Itē obseruitur.

1. q. 1. c. dñs.

Depe. dis. 2. 6. opponit. ibi: q̄ renti anūnā suā pepercit.

Libri Primi Regum

vt non mittam manū in christum domini. a Confregit:
id est pacatos reddidit. b Adoravit: id est reverenter
signum monstrauit. c Oculus meus: id est benignitas
mea. d In manu mea malum ē. Tria dicit: in quo
notantur illa tria peccata ynde omnia alia oriuntur. De qui
bus. i. Joh. ij. c.
Omne qđ est in mū
do: aut est concipi-
scēta carnis: aut cō
cupiscentia oculop̄:
aut superbia vītē.
Unde. S. xx. a. dī-
xit dauid ad iona /
than: Quid feci: q̄
est iniqtas mea: qđ
est peccatum meum
in patres tuum: idē
insinuans. Vñ Ps.
105. Peccauimus/ ini-
ste egimus: iniqū-
tatem fecim⁹. Pec-
cauimus/ in nos / p
luxuriaam. Iniuste
egimus/ in proxi-
mū/ per avariciā.
Iniquitates fecim⁹
id est impietatem fe-
cimus in deum/ per
superbiā. Ideo mo-
net apostol⁹ tria cō/
traria ad L̄t̄m. ij.
d. Sobrie ⁊ iuste et
pie viuamus in hoc
seculo. Sobrie/ con-
tra concupiscentiam
carnis. Iuste/ contra
concupiscentiā ocu-
lorum. Pie/ contra
superbiā vītē. e
Anime mee: id ē
vītē/ que est ab ani-
mia. f Ex te: id ē
de te sumat vltionez
pro me. g Ab
impijs egre. t̄c.
Argumentū q̄ impi-
um est se vltisci. h
Quæz perseque-
ris t̄c. Humilit̄ re-
prehēdit dauid sau-
lem: et ideo prouo-
cauit eum ad fletum
et penitentiaz: Sic
humil̄ correctio frā-
git omnez duritiaz.
Vñ Proverb. xv.
c. Patientia lenies
princeps: et lingua
mollis frangit duri-
ciam. i Et vide
at: id est videri faci-
at. Simile Beū. xv/
ij. c. Descendam et
videbo: id est videri
faciat. k Austi-

Depe. dis. 2. 5.
opponit ultra /
medium.

¶ **m** saul credebat se esse iustum: sed dauid iustorem.
I **Quis enim. q.d. iustus es: Quis enī tē.**
B **ut ergo saul. Tripertitū** **Expo. Ca.XXV.**

est hoc capitulū. In p̄mitia parte agitur de morte samuelis. In secunda de morte nabal carmeli. In tertia de m̄rimonio abigail vroris nabal et dauid. Letiz est igitur q̄ ab hoc loco: Mortuus est autes samuel r̄c. vsq; ad finem secundi libri non scripsit samuel. Unde queris apud hebreos: cur eius

Sit dominus iudex et iudicet inter me et te: et videat et iudicet causam meam: et eruat me de manu tua. Cum autem complesserat dauid loquens sermones huiuscmodi ad saul dixit saul: Nunquam vox haec tua est filii mei dauid: Et leuavit saul vocem suam et fleuit dicens ad dauid: Iustior tu es quam ego. Tu enim tribuisti mihi bona: ego autem reddidi tibi mala. Et tu indicasti mihi hodie quae feceris mihi bona: quomodo tradiderit me dominus in manu tua: et non occideret me. Quis enim cum inuenierit iniurium suum dimittet eum in via bona? Sed dominus reddat tibi vicissitudinez hanc pro eo quod hodie operatus es in me. Et nunc quia scio quod certissime regnaturus sis et habiturus in manu tua regnum israel: iura mihi per deum ne deleas semen meum post me: neque auferas nomine meum de domo patris mei. Et iurauit dauid sauli.

Bijt er Ca. XXV

go saul in domum suam: et dauid et viri eius ascenderunt ad tuncula loca. Mortuus est autem samuel: et congregatus est universus israel et planterunt eum numeri: et sepelierunt eum in domo sua in rama-tha. Consurgensque dauid descendit in desertum pharan. Erat autem vir quispiam in solitudine monachus: et possessio eius in carmelo: Et homo ille magnus numeri: erantque eius tria milia: et mille casus precepit. Et accidit ut tonderet

Creuit puer et ablactari est: **F**ecitque abrassatio grade puerum et oculum
ablactationis eius. **S**ed sunt plerique qui alios tondent: quod doceunt et per-
dicant contemptum corporis et seipso tondere nolunt: sed lanas
ouium sibi retinunt: et vnde oues spoliatae se vestiunt. **E**cce enim
a **N**eptuno isti qui pascebant semet ipsos nonne greges a pa-

storb' pascunt: lac comedebat / et lanis operiebamini. Et quod faciet dominus: Dicitur Osee. ii. b. Liberabo lanam meam et linum meum: que oplebant ignominiam eius: et nunc reuelabo stulticiam ei. Sic tondere in bono accipit: Et tonde capillus tuus et pice. Item in malo accipitur: et similiter refertur ad omnes.

Tondere quidem oves: est opera sua per iactantiam aut inanem gloriam denudare: quod facit qui in suis operibus favorez humanum querit. Deut. xv. d. Non tonderebis primo genita ouium. Prelati et perfecti debent facere opera sua manifeste: propter bonum exempli. Unde Mat. v. b. Luceat lux vestra coram hominibus: ut videant opera vestra bona. Subditu vero et imperfecti qui cunigunt debent ea facere in abscondito: quia certe posset exussari meritum operis eorum/ vento inania glorie. Unde Mat. vi. a. Misericordia tua quod faciat dextera tua: ut sit elemosyna tua abscondita. De vitro/ qd dicitur. i. Cor. xi. a. Omnis vir orans aut prophetans velato capite / detur patrum caput suum: omnis autem mulier orans aut prophetans non velato est. Unum est enim ac si decaluef.

Si tondentur oves in hyeme frigore moriuntur: Ideo sapiens pastor estatem expedit ad tondere oves suas. Vita presens hyems est: vita futura est. In hac ergo vita non sunt tondere oves. i. opera denudanda hominibus per appetitum favoris humani: quia inestate. i. in futuro scilicet in iudiciali die oia nudabuntur. Dan. viii. c. Sedit iudicium et libri apti sunt. Ite. ii. Cor. v. b. Quis nos manifestari oportet a iudicio christi: ut referat vobis quod corporis patrum gessit: siue bonum siue malum. Tonsio ouium siebat cum magna solennitate: et manifestatio operum in die iudicij cum magna solennitate fiet: Omnes enim aderunt et boni et mali. Jobel. iii. a. Congregabo omnes gentes et deducam eos in vallem iosephat: et disceptabo ibi cum eis. Item pastores tondere oves nihil aliud est quam prelatos burras subditorum euacuare: id est querere datum in subditis et non fructum. De hoc dicitur Gen. xxxviii. c. Nunciatus est thamar et sacer illius ascenderet in thaimnas: que interpretat tympani apertio: et significat dignitatem predicationis: ubi oportet aperire tympanum predicationis. Et ad quod ascendit: Ad tondere oves: Et ipse mutato habitu penitentie assumpto habitu leuitatis formicat in biuio huius vite: ubi ducevit viam pariter coniunguntur inferni scilicet et paradisi: et necesse est in exitu huius vite alteram ingredi. Inde concipit phares: id est divisione: quia ob hoc fere omnes dissensiones sunt in ecclesia: id est de ouium tonsione. Itz Gen. xxxv. c. Eo tempore laban

serat ad tondere oves: et rachel furata est idola patris sui. Item nota: Carmelus interpretat scientia circumcisionis. Ille ergo possessionem suam habet in carmelo: qui habet scientiam multam: sed vita caret. Unde talis bene vocatur nabat: id est stultus. Eccl. xxx. c. Bona abscondita in ore clauso: quia appositiones epularum circumposite sepulchro. Quid proderit idolo libertatio: Nec enim manducabit nec odorabit. Item nota: oves sunt innocentes subditu: capre penitentes. Et capre pauciores fuerunt quam oves: quid sit hoc nisi quod dicit Amb. Plures inueni qui seruauerunt innocentiam: quam qui veram agerent penitentiam.

a In carmelo. Duo sunt montes quae ruz veterum dicitur carmelus. unus est in sorte iudei: de quo agitur hic. Alter est in confinio palestine et phenicis: ubi helias occidit prophetas bal. in. Regl. xvii. g. t Magnus in diuitiis et possessionibus. b Erat autem de genere caleph. Hoc ideo determinat ne crederetur fuisse de carmelo phenicis. Hic nabat dicitur gezen. i. Paral. ii. f. ubi legitur sic: Ephra autem secunda caleph peperit aran et musa et thecer: Porro aran genuit gezen: Hic est nabat: ut putant iudei.

c Et tibi par et dominus: id est tibi et domini tuus: qui estis fratres mei sit par. Uel fratres vocat filios nabat: domum familiam. Triplicem autem optat eis pacem: scilicet temporis: pectoris: etenitatis. d Ex multis annis. Hic incipit versus: et dicunt hec sub persona dauid: Et construunt sic: Ego facies saluos tuos. e Audiuimus te. glo. Quia priarches pastores ouium fuerunt: ideo in tonsione ouium in memoriam eorum festiue epulabantur iudei. f Nobiscum in deserto: Quando dauid custodiebat oves patris sui: erant cum eo pastores nabat: quibus multa bona fecit. g Muerog: id est opilioenes. h Indicabunt tibi quod non fuimus eis molesti: nec vobis aliquid eis devexit. i In die enim bona. Hoc dicit: quia antiquitus exultabant et epulabantur iudei in tonsione ouium: ob memoriam patrum suorum: qui fuerunt pastores ouium. k Quodcumque inuenierit manus tua: id est quod placuerit tibi. l Siluerunt: ut attingerent audiret rams. m Quis est dauid: Despectue dixit hoc. n Hodie: id est hoc tempore. o In creuerunt: id est multiplicati sunt. p Aquas meas: id est potum meum. q Porro ducenti: qui secentos viros habebat secum: ut dictum est. s. xxii. r Abigail autem tecum. glo. Hanc dauid post mortem viri sui: qui demens in stulticia sua pergit: sibi copulauit: non habente in maculam neque rugam: Eph. v. f.

Libri Primi Regum

a. Bifidicerent dñi. id est salutarent nabat. b. Alter satus est eos. glo. id est despexit. c. Heriuit captum a leonib. vel vris vel huiusmodi. d. Muro; Hoc ē qd supra dixit dauid: Saluos faciens. e. Quoniam completa ē malicia: id est iam venit tempus penit. Simile Gen. xv. d. Nodū cōpleta ē malicia amo/ rorum: id est nondū venit tempus ut pu niant. Tel sic: Com pleta est malicia tē. id est plenitudo malicie est i viro tuo. Supra xx. b. aliter accipitur: Completa est mali cia eius: scilicet sau lis: id est diffinitum ē ppositum interficien di dauid. f. Et ad uersum domū tu am: quia peccatum eius redundat in do mum eius. g. He lial: id est diaboli.

Moraliter.

b. Festinauit igitur abigail tē. Abigail interpretatur pa tris mei exultatio: et si gnificat pgnitentem: de cuius conuersione exultat non solum pa ter: sed tota trinitas: unum tota curia cel. Luc. xv. b. Dico vo bis: gaudium erit su per uno peccatore pe nitentiam agente qd supra nonaginta iusti qd non diligenter penitentia. Festinauit ergo abigail: qd festinanda est pgnitentia dñi sum: vbi est locus penitentie. Eccl. v. b. Nō tardes queri ad dñm: et ne differas de die in diem: subito enim veniet ira illius. i. Duceō panes. Ducci panes: sūt opa bona: qd dicunt ducēta: qd fiunt i gemia charitate et custodia qnqz sensuū: que per centenariū designat. Hec debet pgnitens portare secum quando vadit ad dauid: id est ad christum. Heut. xvi. d. Non apparebis in conspectu dñi dei tui vacuus. k. Duos vtres vini. Unū compūctio de peccatis: quā debet habere pgnitentis. P. Potasti nos vino cōjunctionis. Duo vtres duplex dolor: unus pro omissione faciendo: alter pro perpetratiōne fugiēdorū. l. Quinqz arietes coctos. Arietes sunt apostoli: martyres: confessores: et aliū sancti patres: q nos p̄cesserunt: cocti igne tribulatiōis. Quinqz arietes coctos ferre ad dauid: id est qnqz sensus sūt exempla sanctorū custodiē. m. Quiqz sata polente: sūt puritas qnqz sensuum: quos puros debet pgnitens offerre christo. o. Cen tu ligaturas. Ligatura p̄nitētia: Et dicit̄ centū ligature: qd religatio qnqz sensuū maxime ē necessaria pgnitenti ad pacandum dauid: id est christum. Item in ligatura significatur continuatio pgnitentie. p. Guapassa: est maceratio carnis. q. Ducentas massas carycarū. Ducentē masse carycarū: sūt fructū elemosynarū. Hec oīa debet ferre penitētis. s. Sup duos asinōs. i. humilit̄ et patiēt. m. Et qnqz sata. glo. Satū est gen⁹ mensurę continens modū et semis. Polenta est accuratissima farina. Guapassa dicitur que pa ulus qd maturescat ad solem diu exiccat: et sic seruatur. Massas carycarū: id est ligaturas de fructu ficozum. n. Polente: id est faringe; o. Carycarum: id est ficutum.

Polenta qnqz dicitur. Farina accuratissima: vt hic. Triticum pilo tulus: sūt Andreas. Grana spicaz culta et māl⁹ p̄ficata. t. In occursum eius: id est ex oposito ventebant. v. Aere frustra: qd ingrat̄ seruui. x. Hec faciat do minus tē. Species iuramenti ē: que qnqz cum iuramento imp cationē imponat: qd s. refertur ad personā turantis: vt. s. xiiij. g. vbi dixit saul: Hec faciat mihi dominus et hec addat: quia morte morieris ionatha. Quandoqz imponat cum iuramento pro speritatis successum: quando scilicet ad p sonam hostium referatur: vt hic: Et est sen sus: prosperitates cō ferat dominus hosti bus meis si peperero nabat. y. In me sit tē. id est condona mihi hanc iniquitatem viri mei. Tel sic: De me sume vindictam quam vis sumere de viro meo. Tel sic: Si putas ēē peccati nisi facias qd surasti: mihi imputes hec iniqtas. Tel sic: Propt̄ me dimittē h qd vis facere: scilicet placite d nabat: qd ēē peccatum: qd ut nō facias volo subire penam.

Septem modis p̄hibemur iurare. Negligenter sūt indiscretæ: vt iusle ga baonitis: Josue. ix. c. Precipitan̄: vt dauid hic contra nabat. Assidue: vt mercatores. Eccl. xiiij. b. Jurationi non assuecat os tuum. Ociose: vt pueri. Exo. xx. b. Non as sumes nomen dei tui in vanum. Eccl. xxij. b. Moib⁹ sc̄tō si nō admiscearis. Erronee: vt cupidi. Matth. xxij. b. Qui iurauerit p templum: nihil est: qui au tem iurauerit i auro templi debitor ē. Fallo: vt mali testes. Proverb. xij. a. Fallus testis non erit imputitus. Dolose: vt carnifices. P. Nec iuravit i dolo p roximo suo. De omnib⁹ istis modis intelligitur illud Matth. y. e. Audistis quia dictum est antiquis: Non per iurabis: reddes autē domino iuramenta tua: Ego autem dico vobis non iurare omnino. Roma. j. a. Testis est mihi deus cui seruio in euangelio filii eius in spiritu meo: qd sine intermissione memoriam vestri facio semper in orationib⁹ meis.

Jubemur iurare. Propter scandalū remouenda. Propter sinistras suspicioes sōpēdas. Propter te st̄imonii veritatis: vbi per clitatur iusta causa.

Permitim iurare. In fēderibus contrahendis. In pactis faciendis. In differentib⁹ iuramentis. Pro pace amicorum.

Electus: vt in presenti ca mei custodia quasi in fāc Reprobos. Barth. xii. 7. alligate i fascios ad cōfūndit. Lōgregabūt i 2g lacum: et claudent ibi in lacum. Esa. Ixij. b. Diffo piante: solue fasculos. P̄gumenta. Lam. i. d. f.

a Stulticia et nabal. Nabal enim stultus interpretatur.
 b Hunc ergo dñe mi supple feci qd madaueras: id est
 artuli tibi bñdictione. c Gluit dñs: Jurametū est: et referit
 ad illud: Non vidi pueros tuos. q.d. sicut verum est qd viuit
 dñs et anima tua: ita verum est qd no vidi pueros tuos. Tel
 sic: Per os et qd ani
 mam tuam non vidi
 pueros tuos: quia si
 vidisse fecissem qd
 madaueras. d Qui
 prohibuit: dñs di
 co qui prohibuit et.
 e In sanguinez: id est in sanguinis ef
 fusionez: vel in pecca
 tum. f Animam
 tuam: innoriam. g
 Sicut nabal: id est
 stulti. h Dño meo
 id est tibi quem do
 minum reputo. i
 bñdictione. Mu
 nera gratis impensa
 vocat benedictionez:
 quia sit causa benedi
 ctione: quia recipi
 ens bñdicit dautem.
 k Aufer iniqita
 tem famule tuę.
 llo. quaz mibi im
 pacata sum: si te vle
 cas: id est noli vici
 a. l Domuz si
 delē. q.d. tu eris rex
 et facier tibi dñs do
 minū: id est familiam fi
 delez tibi: et dño fide
 liter seruientem. m
 Quia prælia dñi
 et q.d. faci ergo et.
 o Quasi in fasci
 culo viuentium.
 llo. ad litteram: fasci
 culus vitium viuit in
 aqua cum ad transplā
 tandū preparat. llo.
 bñs habet: quasi in
 fasciculo vite qd idex
 est: id est in collegio
 sc̄tōr. Alia lra habet
 i fasciculo virtū. q.d.
 sic custodiet dñs aīz
 tuā ad multiplicādū.
 sic custodit fasciculū vi
 tuā ī aīzad trāsplādū.
 Et notādū qd fascicu
 lus diuersa significat.

Electorū: ut in presenti ca. e. Erit anima dñi
 mei custodita quasi in fasciculo viuentū.
 Reprobor. Matth. xii. d. Colligite cicanias
 alligate i fasciculōs ad cōburēdū. Itē. Esa. xx
 iii. d. Cōgregabūt i cōgregationē vñi fasci i
 lacum: et claudent ibi in carcere.
 Culpe. Esa. lvii. b. Dissolue colligatis im
 pieratis: solue fasciculos depmētes.
 Penitentie. Cant. i. d. Fasciculus myrrhei

dilectus meus mibi inter vbera mea cōmorabitur. p Et
 circulo funde: id est in circūrotatione funde. Uel circulū
 funde vocat illud in quo lapis ponitur: quia factum ē ad mo
 dum palme. Unde hebreus habet in palmula funde. Ad lit
 teram duo dicit abigail. s. qd anima dauid semper custodita
 erat in sorte viuenti
 um: qd quis multi per
 sequuntur: Inimici ho
 eius sicut lapis funda
 circūdat: istabili mo
 tu de finib⁹ suis pcul
 ejcent. q In sin
 gultū: id est in flentū
 magnū. Singult⁹ enī
 vt dicit Glo. nascit ex
 flentū. r In scri
 pulū: id est in pscien
 tam remordentē. s

Sanguine inoxi
 um: nihil enī tibi no
 cut: sed sua non dedit

t Ultus fneris.

Argumentū qd vlcisci
 se est peccatu. Tnde
 et c. si aliquid
 vñbi vindictam et
 ego retribuam. Eccj.

Roma. 12. d.

xxvij. a. Qui vndi
 cari vult: iuuenit a dño
 vindictam. v Dō
 mino meo: id est tu
 bi: qui es dñs meus.

x Ancille tuę: id
 est mei: que sum ancil
 la tua. y Bene
 dictus dñs. Gratias
 refert dauid qd no
 adimpleuit opere ma
 lum qd cogitauit con
 tra nabal. z Ad
 sanguinez effudē
 dum sc̄licet. a Gl
 uit dñs: Jurametū
 est. b Libi: id est
 viro tuo. c Min
 gens ad pariete. id
 est canis vel infir
 mus: qui debilitate
 corporis appodiens
 se ad pariete mingit:
 quasi diceret: omnia
 occidisse: id est ca
 nes infirmos: et sanos.

d Ecce audiui: id
 est exaudiui iniuriaz
 sc̄licet remittendo si
 cut petisti. e llo
 horiqui: xenia tua re
 cipiendo. f Aut grā
 de. Sapient fecit abi
 gal: vñbil enī vale
 ret tunc correctio ei⁹:

quando ipse nabal ebrius erat. Unde Eccj. xxxi. d. In cō
 uiuio vini non arguas proximum: et non despicias illum in
 locunditate illi⁹: Utba im properi⁹ non dicas illi⁹: et non pre
 mas illum in repetendo. g Digestisser: id est dormien
 do excorisset: Sic accipit. s. i.c. vbi dixit heli annē: Dige
 re paulisper vñnum quo mades: id est dormiendo excoque.

h Emortuum. Pr̄ timore timuit ne dauid detinaret.

i Quasi lapis: id est sine sensu et motu: que sunt signa vi
 te. k Benedictus dominus et. Videlur qd dauid

male fecit in hoc q̄ letatus est de morte nabal. Job. xxxi. c.
Si gauisus sum ad ruinam eius qui me oderat: et exultaui
q̄ inueni esset eum malum: Proverb. xxiiij. c. Cum cecide-
rit inimic⁹ tu⁹ ne gau-
deas: et in ruina ei⁹ ne
exulter cor tuum: ne
forte videat dñs: et dis-
pliceat ei. Sol. Gau-
dere de ruina inimici
libidine vindictę: hoc
malum est: et de hoc
loquuntur dictę aucto-
ritates: Sed dauid dñs
nō sic gauisus ē: s̄ dñs
q̄ dñs custodierat eū
a malo: et de iusticia
dei: Sic electi gaude-
bunt videntes repro-
bos puniri: non autem
affectant eorum penā
sed admirāt: et laudāt
dei iusticiam. Unde

¶ Ps. L etabilius cū
viderit vindictam. a

¶ Adoravit dñm. b

¶ Ecce famula. Sic

respōdit beata virgo

āgelo: Luc. i. d.

Ec-
ce ācilla dñs. Et vro-

bis cōmendat humi-

litas. ¶ Dñi mei:

id est dauid. d

¶ S

z et achinoē. Et ita

habuit plures vroxes:

ergo peccauit et ple-

gis mādatū fecit: quia

scriptū est Deut. xvij

d. de rege: Nō habe-

bit vroxes plurimas.

Sol. Dauid nō habu-

it plurimas s̄ plures.

et hoc ex disp̄satiōne

diuina: et ideo nō pec-

cauit. e

¶ Phalti.

Enī ut tradit hebrei

phalti q̄r doctus erat

in lege: vroxē alterius

noluit violare. Hicif

enī Leuit. xx. b. Si q̄s

mechar⁹ fuerit cū vx-

ore alter⁹ morte mori-

at. Jō dauid postea

eam receperit vroxē: vt

legit. i. q. Regl. iij. c.

q̄d nullo modo feciss⁹

si phalti coguisser eā:

q̄r in lege prohibetur

Deut. xxiiij. a.

¶ Expo. La. XXVI.

¶ T

venerūt

ciphēi. Qua-

drīptū est h

caplū. In pīma p̄e p-

diderūt ciphēi dauid

latitatē in colle achi-

le. In scđa descendit

saul ad capiendū da-

uid in desertum ciphēi

: et castramētātū est in colle. achile.

In tertia descendit dauid cum abisai in castra saulis / dum

omnes dormirent: et fūrat⁹ est bastam saulis: et cypbūm aq̄;

manu nabal: et seruum su-
um custodiuit a malo: et ma-
licia nabal reddidit domi-
nus in caput eius. Misit
ergo dauid et locutus est ad
abigail / vt sumeret eam sibi
in uxorem. Et venerūt pue-
ri dauid ad abigail in carme-
lum: et locuti sunt ad eam / di-
centes: Dauid misit nos ad
te vt accipias te sibi in ux-
orem. Quę surgens adora-
uit prona i terrā: et ait: Ecce
famula tua sit in ancillaz: vt
e lauet pedes seruorū dñmini
mei. Et festinavit et surrexit
abigail: et ascendit super as-
sum: et q̄nq̄ puelle ierūt cū
ea pedisseque eius: et secuta
est nuncios dauid: et facta ē
illi uxor. Sed et achinoē ac-
cepit dauid de ierāel: et fuit
vtraq̄ uxor ei⁹. Saul autem de-
dit nichil filiā suā uxorē da-
uid: alio viro phalti filio lais-
erat q̄d gallum. ¶ Ca. XXVI

¶ T

venerūt ciphēi
ad saul in gabaa / di-
centes: Ecce dauid
absconditus est in colle achi-
le: qui est ex aduerso solitudi-
nis. Et surrexit saul: et descē-
dit in desertum ciphēi: et cum
eo tria milia virorum de ele-
ctis israel: vt quereret dauid
in deserto ciphēi. Et castrame-
tatus est saul in gabaa achi-
le: que erat ex aduerso solitu-
dinis in via: Dauid autem
habitabat i deserto. Tidēns
autem q̄ venisset saul p̄st
se in desertum: misit explora-
tores: et vidicis q̄ illuc veni-
set certissime. Et surrexit da-
uid clā: et venit vsc̄ ad locū
ubi erat saul. Cunq̄ vidisset
locū in quo dormiebat saul:
et abner filius ner princeps
militę eius: et saulem dormi-
entem in tentorio / et reliquuz

que erant ad caput saulis in tabernaculo suo dormientis. In
quarta clamauit dauid ad abner p̄ncip̄ez militię saulis q̄ ma-
le custodisser domiuū suū: et dimissa hastā saul et re-
portauit eam sauli: et iuit dauid i viā suaz: saul vero reverius est
in domuū suam. s

¶ In gabaa achile: id ē in colle achile. et cethēū
et abisai filium saruę fratrez
ioab dicens: Quis descen-
det mecz ad saul in castra?

Dixitq̄ abisai: Ego descen-
dam tecum. Venerunt ergo
dauid et abisai ad populum
nocte: et inuenierunt saul ia-
centem et dormientez in ten-
torio: et hastam fixam in ter-
ra ad caput eius: abnēr au-
tem et populum dormientes
in circūtu eius. Dixitq̄ abi-
sai ad dauid: Conclusit de-
us inimicum tuum hodie in
manus tuas. Nunc ergo p-
fodiam eum lancea in terra
semel: et secundo opus non
erit. Et dixit dauid ad abi-
sai: Ne interficias eū. Quis
enī extēdet manū suā in chri-
stum domini / et innocēs erit?
Et dixit dauid: Tūlit domi-
nus: quia nisi dominus p̄-
cussiter eū: aut dies eius ve-
nerit ut moriatur: aut i p̄-
lium descendēs p̄rierit: p-
pitius mibi sit dñminus ne
extendam manum meam in
christum domini. Nunc igit̄
tolle hastam que est ad
caput eius et cyphum aque:
et abeamus. Tūlit igit̄ da-
uid hastam et cyphum aque
q̄ erat ad caput saul et abie-
runt. Et non erat quisq̄ qui
videret et intelligeret et euigi-
laret: sed om̄es dormiebant:
qua sopor domini irruerat
super eos. Cunq̄ transisset
dauid ex aduerso: et stetisset
in vertice montis delonge:
et esset grande interuallum
inter eos: clamauit dauid ad
populum et ad abner filium
ner dicens: Nonne respon-
debis abner? Et rūdēs abner
ait: Quis es tu q̄ clamas et i-
q̄etas regē? Et ait dauid ad

vulg⁹ per circūtu el⁹: ait da-
uid ad achimelech: cethēū
et abisai filium saruę fratrez
ioab dicens: Quis descen-
det mecz ad saul in castra?

Dixitq̄ abisai: Ego descen-
dam tecum. Venerunt ergo
dauid et abisai ad populum
nocte: et inuenierunt saul ia-
centem et dormientez in ten-
torio: et hastam fixam in ter-
ra ad caput eius: abnēr au-
tem et populum dormientes
in circūtu eius. Dixitq̄ abi-
sai ad dauid: Conclusit de-
us inimicum tuum hodie in
manus tuas. Nunc ergo p-
fodiam eum lancea in terra
semel: et secundo opus non
erit. Et dixit dauid ad abi-
sai: Ne interficias eū. Quis
enī extēdet manū suā in chri-
stum domini / et innocēs erit?
Et dixit dauid: Tūlit domi-
nus: quia nisi dominus p̄-
cussiter eū: aut dies eius ve-
nerit ut moriatur: aut i p̄-
lium descendēs p̄rierit: p-
pitius mibi sit dñminus ne
extendam manum meam in
christum domini. Nunc igit̄
tolle hastam que est ad
caput eius et cyphum aque:
et abeamus. Tūlit igit̄ da-
uid hastam et cyphum aque
q̄ erat ad caput saul et abie-
runt. Et non erat quisq̄ qui
videret et intelligeret et euigi-
laret: sed om̄es dormiebant:
qua sopor domini irruerat
super eos. Cunq̄ transisset
dauid ex aduerso: et stetisset
in vertice montis delonge:
et esset grande interuallum
inter eos: clamauit dauid ad
populum et ad abner filium
ner dicens: Nonne respon-
debis abner? Et rūdēs abner
ait: Quis es tu q̄ clamas et i-
q̄etas regē? Et ait dauid ad

vulg⁹ per circūtu el⁹: ait da-
uid ad achimelech: cethēū
et abisai filium saruę fratrez
ioab dicens: Quis descen-
det mecz ad saul in castra?

Dixitq̄ abisai: Ego descen-
dam tecum. Venerunt ergo
dauid et abisai ad populum
nocte: et inuenierunt saul ia-
centem et dormientez in ten-
torio: et hastam fixam in ter-
ra ad caput eius: abnēr au-
tem et populum dormientes
in circūtu eius. Dixitq̄ abi-
sai ad dauid: Conclusit de-
us inimicum tuum hodie in
manus tuas. Nunc ergo p-
fodiam eum lancea in terra
semel: et secundo opus non
erit. Et dixit dauid ad abi-
sai: Ne interficias eū. Quis
enī extēdet manū suā in chri-
stum domini / et innocēs erit?
Et dixit dauid: Tūlit domi-
nus: quia nisi dominus p̄-
cussiter eū: aut dies eius ve-
nerit ut moriatur: aut i p̄-
lium descendēs p̄rierit: p-
pitius mibi sit dñminus ne
extendam manum meam in
christum domini. Nunc igit̄
tolle hastam que est ad
caput eius et cyphum aque:
et abeamus. Tūlit igit̄ da-
uid hastam et cyphum aque
q̄ erat ad caput saul et abie-
runt. Et non erat quisq̄ qui
videret et intelligeret et euigi-
laret: sed om̄es dormiebant:
qua sopor domini irruerat
super eos. Cunq̄ transisset
dauid ex aduerso: et stetisset
in vertice montis delonge:
et esset grande interuallum
inter eos: clamauit dauid ad
populum et ad abner filium
ner dicens: Nonne respon-
debis abner? Et rūdēs abner
ait: Quis es tu q̄ clamas et i-
q̄etas regē? Et ait dauid ad

vulg⁹ per circūtu el⁹: ait da-
uid ad achimelech: cethēū
et abisai filium saruę fratrez
ioab dicens: Quis descen-
det mecz ad saul in castra?

Dixitq̄ abisai: Ego descen-
dam tecum. Venerunt ergo
dauid et abisai ad populum
nocte: et inuenierunt saul ia-
centem et dormientez in ten-
torio: et hastam fixam in ter-
ra ad caput eius: abnēr au-
tem et populum dormientes
in circūtu eius. Dixitq̄ abi-
sai ad dauid: Conclusit de-
us inimicum tuum hodie in
manus tuas. Nunc ergo p-
fodiam eum lancea in terra
semel: et secundo opus non
erit. Et dixit dauid ad abi-
sai: Ne interficias eū. Quis
enī extēdet manū suā in chri-
stum domini / et innocēs erit?
Et dixit dauid: Tūlit domi-
nus: quia nisi dominus p̄-
cussiter eū: aut dies eius ve-
nerit ut moriatur: aut i p̄-
lium descendēs p̄rierit: p-
pitius mibi sit dñminus ne
extendam manum meam in
christum domini. Nunc igit̄
tolle hastam que est ad
caput eius et cyphum aque:
et abeamus. Tūlit igit̄ da-
uid hastam et cyphum aque
q̄ erat ad caput saul et abie-
runt. Et non erat quisq̄ qui
videret et intelligeret et euigi-
laret: sed om̄es dormiebant:
qua sopor domini irruerat
super eos. Cunq̄ transisset
dauid ex aduerso: et stetisset
in vertice montis delonge:
et esset grande interuallum
inter eos: clamauit dauid ad
populum et ad abner filium
ner dicens: Nonne respon-
debis abner? Et rūdēs abner
ait: Quis es tu q̄ clamas et i-
q̄etas regē? Et ait dauid ad

vulg⁹ per circūtu el⁹: ait da-
uid ad achimelech: cethēū
et abisai filium saruę fratrez
ioab dicens: Quis descen-
det mecz ad saul in castra?

Dixitq̄ abisai: Ego descen-
dam tecum. Venerunt ergo
dauid et abisai ad populum
nocte: et inuenierunt saul ia-
centem et dormientez in ten-
torio: et hastam fixam in ter-
ra ad caput eius: abnēr au-
tem et populum dormientes
in circūtu eius. Dixitq̄ abi-
sai ad dauid: Conclusit de-
us inimicum tuum hodie in
manus tuas. Nunc ergo p-
fodiam eum lancea in terra
semel: et secundo opus non
erit. Et dixit dauid ad abi-
sai: Ne interficias eū. Quis
enī extēdet manū suā in chri-
stum domini / et innocēs erit?
Et dixit dauid: Tūlit domi-
nus: quia nisi dominus p̄-
cussiter eū: aut dies eius ve-
nerit ut moriatur: aut i p̄-
lium descendēs p̄rierit: p-
pitius mibi sit dñminus ne
extendam manum meam in
christum domini. Nunc igit̄
tolle hastam que est ad
caput eius et cyphum aque:
et abeamus. Tūlit igit̄ da-
uid hastam et cyphum aque
q̄ erat ad caput saul et abie-
runt. Et non erat quisq̄ qui
videret et intelligeret et euigi-
laret: sed om̄es dormiebant:
qua sopor domini irruerat
super eos. Cunq̄ transisset
dauid ex aduerso: et stetisset
in vertice montis delonge:
et esset grande interuallum
inter eos: clamauit dauid ad
populum et ad abner filium
ner dicens: Nonne respon-
debis abner? Et rūdēs abner
ait: Quis es tu q̄ clamas et i-
q̄etas regē? Et ait dauid ad

vulg⁹ per circūtu el⁹: ait da-
uid ad achimelech: cethēū
et abisai filium saruę fratrez
ioab dicens: Quis descen-
det mecz ad saul in castra?

Dixitq̄ abisai: Ego descen-
dam tecum. Venerunt ergo
dauid et abisai ad populum
nocte: et inuenierunt saul ia-
centem et dormientez in ten-
torio: et hastam fixam in ter-
ra ad caput eius: abnēr au-
tem et populum dormientes
in circūtu eius. Dixitq̄ abi-
sai ad dauid: Conclusit de-
us inimicum tuum hodie in
manus tuas. Nunc ergo p-
fodiam eum lancea in terra
semel: et secundo opus non
erit. Et dixit dauid ad abi-
sai: Ne interficias eū. Quis
enī extēdet manū suā in chri-
stum domini / et innocēs erit?
Et dixit dauid: Tūlit domi-
nus: quia nisi dominus p̄-
cussiter eū: aut dies eius ve-
nerit ut moriatur: aut i p̄-
lium descendēs p̄rierit: p-
pitius mibi sit dñminus ne
extendam manum meam in
christum domini. Nunc igit̄
tolle hastam que est ad
caput eius et cyphum aque:
et abeamus. Tūlit igit̄ da-
uid hastam et cyphum aque
q̄ erat ad caput saul et abie-
runt. Et non erat quisq̄ qui
videret et intelligeret et euigi-
laret: sed om̄es dormiebant:
qua sopor domini irruerat
super eos. Cunq̄ transisset
dauid ex aduerso: et stetisset
in vertice montis delonge:
et esset grande interuallum
inter eos: clamauit dauid ad
populum et ad abner filium
ner dicens: Nonne respon-
debis abner? Et rūdēs abner
ait: Quis es tu q̄ clamas et i-
q̄etas regē? Et ait dauid ad

vulg⁹ per circūtu el⁹: ait da-
uid ad achimelech: cethēū
et abisai filium saruę fratrez
ioab dicens: Quis descen-
det mecz ad saul in castra?

Dixitq̄ abisai: Ego descen-
dam tecum. Venerunt ergo
dauid et abisai ad populum
nocte: et inuenierunt saul ia-
centem et dormientez in ten-
torio: et hastam fixam in ter-
ra ad caput eius: abnēr au-
tem et populum dormientes
in circūtu eius. Dixitq̄ abi-
sai ad dauid: Conclusit de-
us inimicum tuum hodie in
manus tuas. Nunc ergo p-
fodiam eum lancea in terra
semel: et secundo opus non
erit. Et dixit dauid ad abi-
sai: Ne interficias eū. Quis
enī extēdet manū suā in chri-
stum domini / et innocēs erit?
Et dixit dauid: Tūlit domi-
nus: quia nisi dominus p̄-
cussiter eū: aut dies eius ve-
nerit ut moriatur: aut i p̄-
lium descendēs p̄rierit: p-
pitius mibi sit dñminus ne
extendam manum meam in
christum domini. Nunc igit̄
tolle hastam que est ad
caput eius et cyphum aque:
et abeamus. Tūlit igit̄ da-
uid hastam et cyphum aque
q̄ erat ad caput saul et abie-
runt. Et non erat quisq̄ qui
videret et intelligeret et euigi-
laret: sed om̄es dormiebant:
qua sopor domini irruerat
super eos. Cunq̄ transisset
dauid ex aduerso: et stetisset
in vertice montis delonge:
et esset grande interuallum
inter eos: clamauit dauid ad
populum et ad abner filium
ner dicens: Nonne respon-
debis abner? Et rūdēs abner
ait: Quis es tu q̄ clamas et i-
q̄etas regē? Et ait dauid ad

vulg⁹ per circūtu el⁹: ait da-
uid ad achimelech: cethēū
et abisai filium saruę fratrez
ioab dicens: Quis descen-
det mecz ad saul in castra?

Dixitq̄ abisai: Ego descen-
dam tecum. Venerunt ergo
dauid et abisai ad populum
nocte: et inuenierunt saul ia-
centem et dormientez in ten-
torio: et hastam fixam in ter-
ra ad caput eius: abnēr au-
tem et populum dormientes
in circūtu eius. Dixitq̄ abi-
sai ad dauid: Conclusit de-
us inimicum tuum hodie in
manus tuas. Nunc ergo p-
fodiam eum lancea in terra
semel: et secundo opus non
erit. Et dixit dauid ad abi-
sai: Ne interficias eū. Quis
enī extēdet manū suā in chri-
stum domini / et innocēs erit?
Et dixit dauid: Tūlit domi-
nus: quia nisi dominus p̄-
cussiter eū: aut dies eius ve-
nerit ut moriatur: aut i p̄-
lium descendēs p̄rierit: p-
pitius mibi sit dñminus ne
extendam manum meam in
christum domini. Nunc igit̄
tolle hastam que est ad
caput eius et cyphum aque:
et abeamus. Tūlit igit̄ da-
uid hastam et cyphum aque
q̄ erat ad caput saul et abie-
runt. Et non erat quisq̄ qui
videret et intelligeret et euigi-
laret: sed om̄es dormiebant:
qua sopor domini irruerat

a Non vir: id est virtuosus et strenuus. Josephus dicit: *Luz* sis magnus: et apud regem honore principius/corpus regis ita custodis: b Similis: i probitate. s. Et loquitor. c Quoniam filii mortis: i. digni morte. d Malum in manu mea: i. in opibus meis. e Incitat te: i. incitari perit. f Odoref sacrificium: i. placet sacrificio. Uel si dominus incitat te: id est si credis quia a deo auctore hoc facias: Odoref sacrificium: id est ego placabo eum sacrificiis et pacibus. Uel sic: odo, retur sacrificium: i. sacrificantes domino/ pitem, iudicio dei si dominus hoc facit. Uel sic: si dominus invicat te: odoref sacrificium: i. tuipse interfice me sacrificium domino in odore suavitatis. g

In hereditate: i. in hereditate: i. qui sunt hereditas domini. h Dijus alienis. Blo. q. d. opus mibi est inter exterros morari: quia ret israel morte meas querit. i. Miserere quid pdix: i. ab auge fugatur: Ponit enim passione hoc verbum sequitur: quod est deponens. Simile hebrei. vlt. c. Talib hostis pimeret deus: i. merito emit. Et est argumentum quod merita ex dignioritatem eternam: Meritus enim digni apostoli meriti est. k

l. Preciosa: i. custodia: sicut res preciosa custodit. m. Stulte egerim te plegendo. n. Multa. Blo. c. filia: s. dei: qui te plesuerat: et me in manus tuas tradit. o. Scdm iusticia: que est in p. simu. o. Et fidem: que est in deum. p. Et nolui tc. Ecce iusticia. q. Magnificata: i. magna reputata: ut non interficerem te. r. Sic magnificetur anima mea in oculis domini: id est sic magna habetur cora deo: ut custodiat me in manu: i. imicorum meorum. Uel magnificet: id est magna mercede remuneretur: et liberet me: Ecce quia hoc credebat davud quod ob hoc libe-

a abner: Numquid non vir tu es? Et quis alius similis tui in israel? Quare ergo non custodisti dominum tuum regem? Ingressus est enim unus de turba ut interficeret regem dominum tuum. Non est bonum hoc quod fecisti: Ubiuit dominus: quoniam filii mortis estis vos: quia non custodistis dominum vestrum christum dominum. Hunc ergo ride ubi sit hausta regis: et ubi cyphus aque qui erat ad caput eius. Cognovit autem saul vocem dauid: et dixit: Num vox tua hec est filii mi dauid? Et ait dauid: Vox mea domine mi rex. Et ait: Quia ob causam dominis meus persecutus seruus suis: Quid feci: aut quod est in manu mea malum? Nunc ergo audi orationem meam: ut non addidit ultra querere eum. dixit autem dauid ad achis: Si ueni gratia in oculis tuis: detur mihi locus in una urbium regionis huius: ut habitez ibi: Curi enim maneat seruus tuus in civitate regis tecum: Dedit itaque ei achis in die illa sicelech. Propterea quia causam factam est sicelech regum iuda usque in die hanc. Fuit autem numerus die rum quibus habitauit dauid in regione philistiorum: quatuor mensibus. Et ascendit dauid et viri eius: et agebat quod das de gesuri et de gege et de amalechitis. k. Huius eni pagi habebat in fratre: q. non erat quod deprendere. l. Eunibus sur tc. id est per viam quam itur ad sur et egyptum. m. Aliuentem: ne accufaret eum apud achis. n. Contra meridiem tc. Blo. s. ingens gentem suam se habere exosaz. Cetera meridiem: id est contra istos ascendi qui habitant versus meridiem: Sed nomine mentiebat da-

raret eum dominus. s. Faciens facies. Blo. id est iam mibi praevalens amplius praeferebis. t. Expo. Ca. XXVII

u. Tali dauid in corde suo. Parvum est caput istud: tamen dividit in tres partes. In prima agitur de fuga dauid cum viris suis et duabus uxoriis suis ad achis regem geth. In secunda et quam civitates dedidit achis dauid et vires eius ad habitandum. In tertia et agitur de preda: quam faciebat dauid et viri eius super philistios: regis achis credente quod super israel ficeret dauid predam illam.

v. Desperet de me occidendo. w. Sugiam te: ad viros suos loquebat dauid.

x. Ad achis. Blo. non illum a quo viri eius sit per simulationem insani. s. x. d. sed illum eius qui ipsius dilexit propter famam virtutis. y. Maoch: nomen miris. z. Et domini ei: id est vires et familia dauid. b. Et duorum viros eius: Expositio est de hoc quod dicerat domini ei. c. Abrahah car. Substantiu p. adiectiu: ut vardanus prodardani. d. Det mihi locum: molebat ei esse onerosus. e. Cur enim maneat seruus tuus tc. q. d. p. stupro est expre mea. f. Dice lech: civitas est. g.

h. Quattuor mensibus: et. x. dies et dicitur: do seph. b. De gaudi et de gaudi tc. Blo. hi pagi non erat sub potestate achis.

i. Hagi: id est villa: a pagos quod est villa. Ille est vera littera: tamen aliqui libri habent vagi: sed male.

k. Habitabant. Blo. secure illiciter et quete: quod non erat quod deprendere. l. Eunibus sur tc. id est per viam quam itur ad sur et egyptum. m.

n. Aliuentem: ne accusaret eum apud achis. o. Contra meridiem tc. Blo. s. ingens gentem suam se habere exosaz. Cetera meridiem: id est contra istos ascendi qui habitant versus meridiem: Sed nomine mentiebat da-

B

B

C

B

vid: Non: sed ambigue respondebat: Poterat enim intelligi de p̄inquis aut remotis. Ipse autem tñ p̄inquis pertinebat qui erant palestini. Si vis dicere q̄ dauid mentiebat: nō est incōueniens h̄ dicere: q̄ etiā postea adulteriū et homicidii simul cōmisit. **a** H̄o viuiscabat: i. no viuere p̄mittebat.

b **D**ulta enī. Enī expletua p̄iūctio est.

Expo. La. XXVIII

Factum est. Aut rē. Hoc capitulū q̄dri pertitum est. Primo dicit q̄ p̄gregat̄ ph̄ listis contra israel ad bellū fēc̄ achis dauid custodem capitū sui. Secundo recapitulat̄ mors samuelis. Ter‐ tio p̄fūluit saul dñm: qui nō r̄udit ei. Quar‐ to q̄ saul luit ad phy‐ thonissā: q̄ samuel su‐ scitauit ei: q̄ t̄ ei mor‐ tem suam iminere p̄‐ dixit: et israel in p̄lio ruiturū.

Sc̄ies nūc sc̄ito. Semina‐ tio h̄ importat exp̄ssi‐ onem certitudinis. **e** Quē facturus est. Glo. p te p̄tra hostes tuos. **f** **M**ortu⁹ est. s. xv. a. dictū est d̄ morte samuel. Qua‐ re aut̄ modo repetit̄ duplex ratio est. Pri‐ ma: vt ostendā angu‐

s. 25. a. stia saulīs: in qua plu‐ rimū esset ei necessari‐ us samuel: si viueret. Secunda: vt ostendā samuel recent̄ mortu⁹ qui in p̄ximo erat sus‐ citandus. Dicunt enī qui huius artis peri‐ tiā habēt neminē pos‐ se fuscitari arte phy‐ thonica: nisi recenter mortu⁹ et adhuc inte‐ gris vitalib⁹. Glo. dīc: Samuel supius mor‐ tuus legit̄ s̄z causa sus‐ citatiōis ei⁹ repetit̄: t̄ i‐ dānationē saul: q̄ reli‐

ctio deo: p̄ legē phythonē p̄sulebat. **g** In ramathā vrbe sua. Glo. Superius dicit sepultus in domo sua in ramā. i. in familia et cognatiōe sua. **h** **P**hythones habebāt: id est spirit̄ phythonicos. **i** **C**onsuluit̄. Sicut hebrei tradunt̄: ieiunādo et orando a deo petebat oraculū et deo illis per somnia revelabat futura: qđ saul fecisse nō legitur. Ita di‐ cit Glo. Immo consuluit̄ phythonissaz cōtra legē: Dicit enī Exo. xxiij. c. Maleficos non patieris viuere. Item Leuit. xix. f. Ne declinetis ad magos. Itez. xx. d. Vir siue mulier i‐ quib⁹ phythonic⁹ siue diuinatiōis spirit⁹ fuerit moriaſ. Itē Deut. xviij. b. Non inueniat̄ in te qui lustret filiū suū: aut fi‐ liam dicens per ignē: aut qui hariolos sc̄isciteſ: aut obseruet somnia aut auguria: ne sit maleficus aut incātator: neq̄ phy‐ thones cōsulat aut diuinos et querat a mortuis veritatē. **k** Neq̄ per prophetas. Glo. qui dicuntur fuisse discipuli samuelis: cū qb⁹ saul, p̄phetauit. s. x. b. **l** **h** abente phy‐

ni. Virum et mulierem non viuiscābat dauid: nec adducebat in geth/dicēs: Ne forte loquāt̄ aduersum nos: H̄ec fēc̄ dauid: Et hoc erat decretum illi oibus dieb⁹ q̄ bus habitauit i regione phili‐ stinoꝝ. Credidit ergo achis dauid/dicēs: **M**ulta enī ma‐ la opa⁹ est p̄ tra pp̄lm suū is‐ rael: Erit iḡt̄ mihi seru⁹ sem‐ pternum. **C**a. XXVIII.

Factū est aut̄ in die‐ bus illis: congrega‐ uerūt philistijm ag‐ mina sua: vt p̄parēt ad bel‐ lū p̄ tra israel. Dicunt̄ ach‐ is ad dauid: Sc̄iens nūc sci‐ to: qm̄ iuecū egredieris i ca‐ stris tu et viri tui. Dicunt̄ da‐ uid ad achis: Nūc sc̄ies que‐ facturus est seruus tuus. Et aut achis ad dauid: Et ego custodem capitū mei ponā‐ te cunct̄ dieb⁹. Samuel aut̄ mōrtuus est: plāxit̄ eū ois‐ israel: et sepelierūt eum in rā‐ matha vrbe sua. Et saul ab‐ stulit magos et hariolos d̄ ter‐ bra: et interfecit eos q̄ phytho‐ nes habebāt in ventre. Con‐ gregatiōs sunt philistijm: et vene‐ runt et castrametati sunt in sunā. Congregauit aut̄ et saul vniuersuz isrl: et venit i gelboe. Et vidit saul castra philistijm et timuit et expa‐ uit cor ei⁹ nimis. Cōsuluit̄

thonē: id ē spiritū phythonicū. Andreas tñ dīc: Phython apellat̄ ars resuscitādi mortuos a phythio: id ē apolline in‐ uentore eius. Unde sensus est fini andrea: Querite mibi mu‐ lierē habētē phythone: id est mulierē peritā illius arti: q̄ ba‐ beat arte in possessionē: et h̄ sat̄ cōgruit hebraice virati: vbi

sic dicit: Querite mi‐

hi mulierē baladoph.

Balad enī interpreta

tur dñs: Oph nomē

est illius artis. q. d. g.

rite mibi mulierem q̄

sit dñs illius artis: id

est que sit m̄gra illius

artis: Sic ut magistri

leguz bononię dicunt

dñi legū. Isidor⁹ dīc

apollinē vocat̄ phy‐

thonē a phythio serpē‐

te sagittarū icib⁹ in‐

terfecto: cuius t̄ nomē

et spolia reportauit:

vt phythius dicere.

Joseph⁹ dīc: Quer‐

ite mibi mulierem ven‐

triloquā. Hiero. dīc

q̄ hebrei assurit hāc

mulierem fuisse m̄r̄

abner p̄ncipis militē

saul: et ideo refutā:

cuius habitatio erat i

endor ciuitate iū ſon‐

tes endor. Endor emi

et nomē fontis: et no‐

men ciuitatis est. m

In endor ciuitate.

n Abutauit: vt non

cōgiscere. **o** Mo‐

cte: q̄ qui male agit

odit lucem: Job. iij. c

p. **In** phythone:

id ē in spiritū phytho‐

nico: vel i arte illa. q

Amagos. Glo. Da‐

gi viūs sanguis hū‐

no et contactu mortuo‐

rū i maleficijs et diu‐

nationib⁹: Iārioli lo‐

lis verb. i. icātatiōb⁹

diuināt: Phythi⁹ dīc

apollo: harū arnū cul‐

tor: a quo phytho‐

nisse: id ē diuin. Ios.

saul q̄ si celo legl del‐

uit: quia vt aiunt a de‐

monibus coacti: dauid regem futurum p̄conabant. Sed p̄

mi magis placent demoniib⁹: Demones enī multū gaudent

in effusione sanguinis humani. **E**nde. iij. Regl. xvij. e. Sa‐

cerdotes baal quādo non exaudiebant lanceolis trāfigebāt

se. **r** **I**mposuisti m̄hi. i. imposturaz fecisti. i. decep‐

tio. s. **T**u es enī saul. **W**oc indicauit ei samuel: vt dīc Jo‐

sephus: Quidā tñ fabulan̄ mortuū magice fuscitatuſ a pe‐

dibus primo moueri et surgere: nisi quādo fuscitate rege fusc‐

tatur: tunc enī a capite surgit. Alij dicunt ap̄b etiam non pos‐

se fuscitari nisi rege fuscitante: Unde quādo mulier vidit p‐

phetam fuscitatū: sciuit q̄ saul erat. **t** **D**eos yidi: id est

samuel. Glo. dicit plurale pro singulari. **v** **E**st pallio

scilicet ap̄heticō indumento: Et q̄ h̄ forte cognovit q̄ erat p‐

pheta. **w** **D**ixit autem samuel: id est anima samuelis:

vt dicit Josephus. Mota sicut refert Rabanus in Glo. de

hac fuscitatōe fecit Simplician⁹ questionē Augl. Virū fue‐

rit suscitar^o samuel in veritate: an nō. Et r̄udit Aug^o q̄ si dñs p̄misit se assumi a diabolo: et statui supra pinaculū tēpli Matth. iiiij. a. nō est mirū si occulta disp̄latōe p̄misit animā iusti reuocari: vt loqueret cū saul et videre. Item Aug^o ad Simplicianū. Sicut a iudeis se crucifigi et interfici passus ē domi-
nus nō absurdū crede/
re aliqua dispensatiōe
permittū fuisse: vt non
dominatē magica arte
vel potentia: fed disp̄-
tatiōe occulta: q̄ p̄ly/
thonissam et saulē late/
bat: se ostenderit spiri/
tus iusti: aspectibus re/
gis diuina cū sententia
p̄culsurū: Et ita sīm b
suscitar^o fuit samuel nō
ad vitā: sed ad hoc vt
videref: et futura p̄redi/
ceret. Ad hoc facit vt
dicit Josephus. scz q̄
a. 15. f. anima samuelis locuta
est sauli. Ad hoc etiam
facit qd̄ legit Eccl. xl/
vij. o. d. samuele: Post
hęc dormiuit: et notuz
fecit regi: et ostendit illi
fīne vītę sūg. Secundo
respōdit Aug^o dicēs:
Nō vere spirit^o samu/
elis a requie sua susci/
tam̄: c̄ sed aliqd̄ phā/
tisma: id ē illusio ima/
ginaria diaboli machi/
nationibus facta appa/
ravit quā p̄phēta samu/
elem appellavit eo tro/
po quo solēt imagines
suarū rerū nominibus
appellari: Sic pharao/
spicas et boues vidisse
dicit: cū tñ hōp ima/
gines viderit. Scdm
hoc nō est samuel suici/
tatus: sed imago ei^o ap/
paruit p̄ ficta machina/
menta eius qui transfi/
gurata ē angelū lucis:
q̄. Corl. xj. c. Scdm
hoc nō est samuel: non
animā eius: sed spirit^o
malignus locut^o ē sau/
li. Ad hoc facit illō qd̄
legit Esai. xxix. a. Te/
riel ariel. Ibi dicit Blo. Pythonissa suscitauit samuelem
imo demone. Itē Acl. xv. c. Factum est nobis euntib^o ante
orationē/puellam quandā habentē spiritū pythonē obuiare
nobis. Ibi dicit Beda: Uel samuelis animā suscitauit ab in/
fens/ vel malignū spiritū. S; malignus spiritus est locut^o sau/
li: quō potuit vera dicere: cū sit ipse hostis veritatis: et patē/
daci: vt dicit Job. viij. f. Ad hoc dicit Aug^o. q̄ deus omni/
potens et iustus: ad eoz p̄gnā qbus ista p̄dicunt: vt maluz qd̄
iminet anteq̄ veniat patiant^o occulto apparatu mysteriorum
suoz talibus spiritibus aliqd̄ diuinationis impertit: vt qd̄ au/
diunt ab angelis: p̄nūcent hominibus. Tantū aut audiunt:
quantū omnī moderatōr dñs vel iubet v̄l sinit: Discret aut
fallacias: Et etiā verū qd̄ dicūt: nō docendi fine: sed decipiē/
di: p̄nūciant. Sic ergo duplicitē respōdit Aug^o. Unde Ra/
banus dicit: sīm vtrūq̄ intellectū habere exitū hanc lectionē:
quia nō sit p̄ fidem: Manifestū est nīs forte inueniat vel pos/
sunt

se vel non posse animā cū migrauerit ex hac vita/magicis car/
minib^o reuocari: et viuox aspectib^o apparere/et iā corpis lini/
amēta gestante: vt nō solū videri valeat: s; etiā agnoscī. Et si
pōt: vtrūne aīa iusti nō cogat magicis artib^o sacris: s; dignē
ostēdi occultiorib^o mīsterijs sūmē legi obrēperās. Sed q̄quo/
modo hoc fieri possit
sive nō: tamen fallacia
sathanē atq̄ imaginū
simulandarū: callida
opere decipiendis sen/
sibus hūanis multifor
mis inuigilat. Aliqui
dicunt tñ co:pus sa/
muelis ibi apparuisse:
quod diabolus itrauit
et in eo locutus est: ani/
ma samuelis quiescen/
te in loco suo. a Ad
emulū tuū: id est va/
uid cui iūdes. b In
manu mea: In māu
p̄phetaꝝ dicit locutus
dominus: qui a nō per
verba eorū tñ: sed eti/
am q̄ facta eoz p̄phe/
tauit dñs. Vel quia p̄
phete ea que ore dice/
bat manu scribabant.

c Scindet. In ver/
bo scindēti noratur q̄
aliqua p̄ regni reman/
sit uboletz filio eius.

d Mō obedisti: de
mortē amalech: De q̄
supra. xv. e Graz
furoris: id est vindictā.
supra. xv. f Isræ/
rael tecum. Ecce qd̄
dicitur Matth. xv. d.

Eccl. si cēco ducatū
p̄stet: ambo in fouē
cadent. g Decū

eritis. Si samuel fuit
q̄ loquebas: tunc expo/
nendū ē: Decū eritis
. in numero mortuoz
sicut ego. Si diabolus
loquebas: sūc debet ex/
poni: mecū eritis: in i/
ferno: et hoc v̄p est. v̄l
mecū: in requie et men/
tit diabolus tūc: vt de/
cipiat. Utraq̄ exposi/
tionē tangit Interlini.

b Ingressa. Blo. De secretario: vbi maleficū exercebat.
i In manu. Laudact feci qd̄ voluisti. Et b dīc: q̄ exposuit
se discrimi. Joseph^o dīc: Posuit se sub piculo diuinatiois: v̄l
diuinatioe sub piculo p̄buit. Andreas dīc: q̄ b p̄prie dīc devirz
q̄ se tali discrimi cōmittit vbi vītā pdūt: nīs manu defendē/
rint. k Pascuale. Blo. i. incrassatū. Joseph^o dīc: māsue/
tū. l Per totā n. Moluit em̄ sciri q̄ p̄sulūsset pythonissā.

m Ongregata sit g. finita. Expo. La. XXIX.
c digressioe qua fecerat auctor: redit ad id qd̄ incepserat
enarrare: id ē p̄gressū belli philistinoz aduersi^o saul. Et
agis i hoc capitulo tñ devro scz de reditu dauid a castri phil/
istinū in sicelech: civitatē quā sibi achis dederat supra. xvij.
n In cēturijs. Blo. Un cēturi q̄ et tribun^o. S; nota sic se
bz cēturiū ad cētū sicut mille ad milia. o Adultis dieb^o.
S. xxvij. dicit q̄ fuit dauid apud achis quattuor mensibus.
p Quicq̄. Blo. infidelitatis. q̄ Usq̄ ad diē hanc:

Libri primi Regum La.

XXX

B inclusus, q.d. negr in die, a. In loco suo: id est in sicelech.

b. Domini suu: id est saulem. c. In capitibus. Glo. Ampuntatis. d. Catabat. s. xvij. b. e. Apparuit est. Glo. Apd me accepit est. f. Adane: ne satrapes insidiarent ei. **Edeo. La. XXX**

s. 18. b. 21. b.
Eccl. 47. a.

C omis. Insist. Incides et simplex capitulu est istud: et agit in eo de victoria dauid: q. vicit amalechitas et reduxit quodam secerant ipso abiente in sicelech. b. Dierat: ante. **A** malechite. Glo. Isti sunt amalechites quos saul debuit velere: et inobedientie reus regnum amissit. s. xv. **E**st igni. Forte hoc fecerant amalechites absente dauid: q. dauid sepe perdatu est eos.

D onec deficeret et. id est donec ipsi deficerent lachrymado. Vel quodam lachrymas habere potuerant.

m Aolebat enim eum: q. negligenter ei accidisset hoc: sicut in prelato refundit omnis negligenter subditos. **v** Igitur illabus: que capiuntur ducebantur.

o Applica ad me ephor. Tudeq dauid peccauit: quia induere ephor et consulerem officium est officium sacerdotum. Unde Miseri. xxvij. d. Si quod agendum erit eleazar sacerdos consuleret dñm: Ergo dauid usurpauit sibi officium sacerdotum: q. peccauit. Præterea i. Paral. xxvi. d. legit. q. Ocas rex iuda

pcusius est lepra: quia usurpabat sibi officium sacerdotum. Qui sacerdotes dixerunt ei: Non est officium tuu ocaia adole re incensu dñi: q. sacerdotum dñi: et sic peccauit ocaia: q. eadē rōne et dauid. Sol. ut dicit Josephus: Dauid cōculuit dñm no per se sed p. abiathar sacerdotem: nec induit ephor:

ti sunt aut aduersus eū principes philistij: et dixerunt ei:

a Reuertetur vir: et sedeat in loco suo in quo constituerit eum: et nō descendat nobiscum in huius ne fiat nob aduersarius cu præliari ceperimus: Quo enim aliter placare poterit dō munus suu nisi in capitib nostris? Hōne iste ē dauid cui cantabant in chorus dicentes: Perdixit saul in milib suis: et dauid in decem milibus suis: Vlocavit g achis dauid: et ait ei: Elinuit dñs qr rectus es tu et bon' in cōspectu meo: et exitus tuus et introitus tuus mēcū est in castis: et non inueni in te qcōs mali ex die q venisti ad me vsq ad diem hāc: sed satrapis nō places. Reuertere ergo vade in pace: et nō offendas oculos satrapaz philistij. **B**ixitq dauid ad achis: Quid enim feci aut qd inuenisti in me seruo tuo a die qua fui in conspectu tuo vsq in diem hanc: vt nō venia et pugnem contra inimicos dñi mei regis? Respondens autē achis locutus ē ad dauid: Scio quia bonus es tu in oculis meis sicut angelus dei: sed principes philistij dixerunt: Nō ascendet nobiscū in præliū. Igitur conseruit mane tu et servi domini tui qui venerunt tecū: et cū de nocte surrexeritis et ceperit diluescere pergit. Surrexit itaq d nocte dauid ipse et viri eius ut pfecterentur mane: et reuertenserent ad terrā philistij. Philistij autē ascenderunt in ierahel.

Ca. XXX.

Q uis venisset dauid et viri eius in sicelech die tertia: amalechite impetu fecerunt ex pte australi in sicelech: et percusserunt sicelech et succederunt eā igni. Et captiuas duxerunt mulieres ex ea a minimo usq ad magnū: et nō iterfecerunt quēq: sed secū duxerāt et pgebant itinere suo. Cū ergo venisset

dauid et viri eius ad ciuitatem: et inuenissent eam succensam igni: et uxores suas et filios suos et filias ductas eē captiuas: levauerunt dauid et populus qui erat cū eo uoces suas: et planxerunt donec deficerent in eis lachrymē. Siquidē et due uxores dauid captiuas ducte fuerāt achinoem ierachelites et abigail uxor nabat carmel: et cōtristatus ē dauid valde. Volebat enim eū ppls lapidare: qr amara erat vniuersitatis viri anima super filiis suis et filiābus. Cōfortatus est autē dauid in dño deo suo: et ait ad abiathar sacerdotē filium achimelech: Applica ad me ephor. Et applicuit abiathar ephor ad dauid: et consuluit dauid dñm dicens:

a Persequar an non latrūculos hos et compēndā eos: **D**ixitq ei dñs: Persequere: absq dubio em compēdes eos: et excutes p̄daz. Abiit ergo dauid ipse et sexcenti viri qui erant cū eo et venerunt vsq ad torrentē besor: et lassi quidā substiterūt. Persecutus est autē dauid ipse et quadringenti viri cum eo. Substiterūt enim ducenti viri q lassi trāsire nō poterāt torrentē besor. Et inuenierūt vias egyptiū i agro et adduxerūt eū ad dauid: Dederūtq ei panē vt comedaret et biberet aquā: q. et fragmēta mas- se cārycap: et duas ligaturas vng passē. Que cū comedisset reuersus est spiritus ei: et resocillatus est: Nō enī comederat panem neq biberat aquam tribus diebus et tribus noctibus. **D**ixit itaq ei dauid: Luias es tu: vēl vnde? Qui ait ei: Pduer q gyptius ego sum: Ieru viri amalechite. **V**ereliquit autē me dominus meus: qr ergo tare cepi nudiūstertius. Si quidē nos ērupimus ad australem plagam cērethū et cōtra iudām: et ad meridiem calib: et sicelech succendimus

q. induit fecit abiathar. Unū sic expōit littera: Applica ad me ephor id ē inibi: id ē pp̄t me induit ephor. Vl alit: Hebrew dicit q in ligation qd erat in ephor dep̄hēdebat si de cōpitius pp̄lo: et oī rit dauid: Applica ad me ephor: id ē accede ad me vt videā si deus sit pp̄tius nobis. Vl pōt dici: qr duo ephor erāt: scz pp̄heticum et pōtificale. Propbenco vrebant minorēs sacerdotes et pp̄bete et reges. **T**inde. q. Reg. vj. c. dicitur. Porro dauid erat accinctus ephor linea. De isto dicit hic: Applica ad me ephor: vt induitus eo oraret deus dū abiathar consuleret dominū. **p** Et consuluit: per abiathar.

q Persequar. Argumentū q nō debet princeps mouere bella contra aliquē nisi p̄ us cōsulto domino: id est vicario ei: q debet ei dicere an iustā causam habeat an iniustā. Si iustum: potest tunc ire ad bellū: si vicarius dñi nō potest cōpone re. Si iniustā debet vicarius dñi p̄cipere: ne moueat bellū. **r** Et lassi. Glo. In hebreo nō lassos sed iussos remansisse dicit.

s Substiterūt nō oēs sed quidā eoz sc̄ ducenti. **t** Substiterant enī tc. Glo. Grego. Ducenti lassi viri qui cū sarcinis reticili sunt: significat infirmos ecclesie: qui cū viris spirituali curare nequeūt invia: sed quia fidem habent et opus bonū servant: a christo p̄mū beatitudinis cū perfectis p̄p̄t. **v** Car ycarū. Al. a. p̄ id ē ficiū. **w** El vñ. Aliq libri habēt ternā questionē. **s** Et quo p̄ḡis: q. neq ioseph neq hebralcavitas b̄cā. **y** Erupim: a terra nostra. **z** Ceretib nome ē viri vel terre. **a** Judā: vir v̄l trā. **b** Caleb et sicelech

L. 1. **U**nter sit. **x** Et illud amalechit. **y** Et illud amalechit. **z** Et illud amalechit. **a** Et illud amalechit. **b** Et illud amalechit. **c** Et illud amalechit. **d** Et illud amalechit. **e** Et illud amalechit. **f** Et illud amalechit. **g** Et illud amalechit. **h** Et illud amalechit. **i** Et illud amalechit. **j** Et illud amalechit. **k** Et illud amalechit. **l** Et illud amalechit. **m** Et illud amalechit. **n** Et illud amalechit. **o** Et illud amalechit. **p** Et illud amalechit. **q** Et illud amalechit. **r** Et illud amalechit. **s** Et illud amalechit. **t** Et illud amalechit. **u** Et illud amalechit. **v** Et illud amalechit. **w** Et illud amalechit. **x** Et illud amalechit. **y** Et illud amalechit. **z** Et illud amalechit. **a** Et illud amalechit. **b** Et illud amalechit. **c** Et illud amalechit. **d** Et illud amalechit. **e** Et illud amalechit. **f** Et illud amalechit. **g** Et illud amalechit. **h** Et illud amalechit. **i** Et illud amalechit. **j** Et illud amalechit. **k** Et illud amalechit. **l** Et illud amalechit. **m** Et illud amalechit. **n** Et illud amalechit. **o** Et illud amalechit. **p** Et illud amalechit. **q** Et illud amalechit. **r** Et illud amalechit. **s** Et illud amalechit. **t** Et illud amalechit. **u** Et illud amalechit. **v** Et illud amalechit. **w** Et illud amalechit. **x** Et illud amalechit. **y** Et illud amalechit. **z** Et illud amalechit. **a** Et illud amalechit. **b** Et illud amalechit. **c** Et illud amalechit. **d** Et illud amalechit. **e** Et illud amalechit. **f** Et illud amalechit. **g** Et illud amalechit. **h** Et illud amalechit. **i** Et illud amalechit. **j** Et illud amalechit. **k** Et illud amalechit. **l** Et illud amalechit. **m** Et illud amalechit. **n** Et illud amalechit. **o** Et illud amalechit. **p** Et illud amalechit. **q** Et illud amalechit. **r** Et illud amalechit. **s** Et illud amalechit. **t** Et illud amalechit. **u** Et illud amalechit. **v** Et illud amalechit. **w** Et illud amalechit. **x** Et illud amalechit. **y** Et illud amalechit. **z** Et illud amalechit. **a** Et illud amalechit. **b** Et illud amalechit. **c** Et illud amalechit. **d** Et illud amalechit. **e** Et illud amalechit. **f** Et illud amalechit. **g** Et illud amalechit. **h** Et illud amalechit. **i** Et illud amalechit. **j** Et illud amalechit. **k** Et illud amalechit. **l** Et illud amalechit. **m** Et illud amalechit. **n** Et illud amalechit. **o** Et illud amalechit. **p** Et illud amalechit. **q** Et illud amalechit. **r** Et illud amalechit. **s** Et illud amalechit. **t** Et illud amalechit. **u** Et illud amalechit. **v** Et illud amalechit. **w** Et illud amalechit. **x** Et illud amalechit. **y** Et illud amalechit. **z** Et illud amalechit. **a** Et illud amalechit. **b** Et illud amalechit. **c** Et illud amalechit. **d** Et illud amalechit. **e** Et illud amalechit. **f** Et illud amalechit. **g** Et illud amalechit. **h** Et illud amalechit. **i** Et illud amalechit. **j** Et illud amalechit. **k** Et illud amalechit. **l** Et illud amalechit. **m** Et illud amalechit. **n** Et illud amalechit. **o** Et illud amalechit. **p** Et illud amalechit. **q** Et illud amalechit. **r** Et illud amalechit. **s** Et illud amalechit. **t** Et illud amalechit. **u** Et illud amalechit. **v** Et illud amalechit. **w** Et illud amalechit. **x** Et illud amalechit. **y** Et illud amalechit. **z** Et illud amalechit. **a** Et illud amalechit. **b** Et illud amalechit. **c** Et illud amalechit. **d** Et illud amalechit. **e** Et illud amalechit. **f** Et illud amalechit. **g** Et illud amalechit. **h** Et illud amalechit. **i** Et illud amalechit. **j** Et illud amalechit. **k** Et illud amalechit. **l** Et illud amalechit. **m** Et illud amalechit. **n** Et illud amalechit. **o** Et illud amalechit. **p** Et illud amalechit. **q** Et illud amalechit. **r** Et illud amalechit. **s** Et illud amalechit. **t** Et illud amalechit. **u** Et illud amalechit. **v** Et illud amalechit. **w** Et illud amalechit. **x** Et illud amalechit. **y** Et illud amalechit. **z** Et illud amalechit. **a** Et illud amalechit. **b** Et illud amalechit. **c** Et illud amalechit. **d** Et illud amalechit. **e** Et illud amalechit. **f** Et illud amalechit. **g** Et illud amalechit. **h** Et illud amalechit. **i** Et illud amalechit. **j** Et illud amalechit. **k** Et illud amalechit. **l** Et illud amalechit. **m** Et illud amalechit. **n** Et illud amalechit. **o** Et illud amalechit. **p** Et illud amalechit. **q** Et illud amalechit. **r** Et illud amalechit. **s** Et illud amalechit. **t** Et illud amalechit. **u** Et illud amalechit. **v** Et illud amalechit. **w** Et illud amalechit. **x** Et illud amalechit. **y** Et illud amalechit. **z** Et illud amalechit. **a** Et illud amalechit. **b** Et illud amalechit. **c** Et illud amalechit. **d** Et illud amalechit. **e** Et illud amalechit. **f** Et illud amalechit. **g** Et illud amalechit. **h** Et illud amalechit. **i** Et illud amalechit. **j** Et illud amalechit. **k** Et illud amalechit. **l** Et illud amalechit. **m** Et illud amalechit. **n** Et illud amalechit. **o** Et illud amalechit. **p** Et illud amalechit. **q** Et illud amalechit. **r** Et illud amalechit. **s** Et illud amalechit. **t** Et illud amalechit. **u** Et illud amalechit. **v** Et illud amalechit. **w** Et illud amalechit. **x** Et illud amalechit. **y** Et illud amalechit. **z** Et illud amalechit. **a** Et illud amalechit. **b** Et illud amalechit. **c** Et illud amalechit. **d** Et illud amalechit. **e** Et illud amalechit. **f** Et illud amalechit. **g** Et illud amalechit. **h** Et illud amalechit. **i** Et illud amalechit. **j** Et illud amalechit. **k** Et illud amalechit. **l** Et illud amalechit. **m** Et illud amalechit. **n** Et illud amalechit. **o** Et illud amalechit. **p** Et illud amalechit. **q** Et illud amalechit. **r** Et illud amalechit. **s** Et illud amalechit. **t** Et illud amalechit. **u** Et illud amalechit. **v** Et illud amalechit. **w** Et illud amalechit. **x** Et illud amalechit. **y** Et illud amalechit. **z** Et illud amalechit. **a** Et illud amalechit. **b** Et illud amalechit. **c** Et illud amalechit. **d** Et illud amalechit. **e** Et illud amalechit. **f** Et illud amalechit. **g** Et illud amalechit. **h** Et illud amalechit. **i** Et illud amalechit. **j** Et illud amalechit. **k** Et illud amalechit. **l** Et illud amalechit. **m** Et illud amalechit. **n** Et illud amalechit. **o** Et illud amalechit. **p** Et illud amalechit. **q** Et illud amalechit. **r** Et illud amalechit. **s** Et illud amalechit. **t** Et illud amalechit. **u** Et illud amalechit. **v** Et illud amalechit. **w** Et illud amalechit. **x** Et illud amalechit. **y** Et illud amalechit. **z** Et illud amalechit. **a** Et illud amalechit. **b** Et illud amalechit. **c** Et illud amalechit. **d** Et illud amalechit. **e** Et illud amalechit. **f** Et illud amalechit. **g** Et illud amalechit. **h** Et illud amalechit. **i** Et illud amalechit. **j** Et illud amalechit. **k** Et illud amalechit. **l** Et illud amalechit. **m** Et illud amalechit. **n** Et illud amalechit. **o** Et illud amalechit. **p** Et illud amalechit. **q** Et illud amalechit. **r** Et illud amalechit. **s** Et illud amalechit. **t** Et illud amalechit. **u** Et illud amalechit. **v** Et illud amalechit. **w** Et illud amalechit. **x** Et illud amalechit. **y** Et illud amalechit. **z** Et illud amalechit. **a** Et illud amalechit. **b** Et illud amalechit. **c** Et illud amalechit. **d** Et illud amalechit. **e** Et illud amalechit. **f** Et illud amalechit. **g** Et illud amalechit. **h** Et illud amalechit. **i** Et illud amalechit. **j** Et illud amalechit. **k** Et illud amalechit. **l** Et illud amalechit. **m** Et illud amalechit. **n** Et illud amalechit. **o** Et illud amalechit. **p** Et illud amalechit. **q** Et illud amalechit. **r** Et illud amalechit. **s** Et illud amalechit. **t** Et illud amalechit. **u** Et illud amalechit. **v** Et illud amalechit. **w** Et illud amalechit. **x** Et illud amalechit. **y** Et illud amalechit. **z** Et illud amalechit. **a** Et illud amalechit. **b** Et illud amalechit. **c** Et illud amalechit. **d** Et illud amalechit. **e** Et illud amalechit. **f** Et illud amalechit. **g** Et illud amalechit. **h** Et illud amalechit. **i** Et illud amalechit. **j** Et illud amalechit. **k** Et illud amalechit. **l** Et illud amalechit. **m** Et illud amalechit. **n** Et illud amalechit. **o** Et illud amalechit. **p** Et illud amalechit. **q** Et illud amalechit. **r** Et illud amalechit. **s** Et illud amalechit. **t** Et illud amalechit. **u** Et illud amalechit. **v** Et illud amalechit. **w** Et illud amalechit. **x** Et illud amalechit. **y** Et illud amalechit. **z** Et illud amalechit. **a** Et illud amalechit. **b** Et illud amalechit. **c** Et illud amalechit. **d** Et illud amalechit. **e** Et illud amalechit. **f** Et illud amalechit. **g** Et illud amalechit. **h** Et illud amalechit. **i** Et illud amalechit. **j** Et illud amalechit. **k** Et illud amalechit. **l** Et illud amalechit. **m** Et illud amalechit. **n** Et illud amalechit. **o** Et illud amalechit. **p** Et illud amalechit. **q** Et illud amalechit. **r** Et illud amalechit. **s** Et illud amalechit. **t** Et illud amalechit. **u** Et illud amalechit. **v** Et illud amalechit. **w** Et illud amalechit. **x** Et illud amalechit. **y** Et illud amalechit. **z** Et illud amalechit. **a** Et illud amalechit. **b** Et illud amalechit. **c** Et illud amalechit. **d** Et illud amalechit. **e** Et illud amalechit. **f** Et illud amalechit. **g** Et illud amalechit. **h** Et illud amalechit. **i** Et illud amalechit. **j** Et illud amalechit. **k** Et illud amalechit. **l** Et illud amalechit. **m** Et illud amalechit. **n** Et illud amalechit. **o** Et illud amalechit. **p** Et illud amalechit. **q** Et illud amalechit. **r** Et illud amalechit. **s** Et illud amalechit. **t** Et illud amalechit. **u** Et illud amalechit. **v** Et illud amalechit. **w** Et illud amalechit. **x** Et illud amalechit. **y** Et illud amalechit. **z** Et illud amalechit. **a** Et illud amalechit. **b** Et illud amalechit. **c** Et illud amalechit. **d** Et illud amalechit. **e** Et illud amalechit. **f** Et illud amalechit. **g** Et illud amalechit. **h** Et illud amalechit. **i** Et illud amalechit. **j** Et illud amalechit. **k** Et illud amalechit. **l** Et illud amalechit. **m** Et illud amalechit. **n** Et illud amalechit. **o** Et illud amalechit. **p** Et illud amalechit. **q** Et illud amalechit. **r** Et illud amalechit. **s** Et illud amalechit. **t** Et illud amalechit. **u** Et illud amalechit. **v** Et illud amalechit. **w** Et illud amalechit. **x** Et illud amalechit. **y** Et illud amalechit. **z** Et illud amalechit. **a** Et illud amalechit. **b** Et illud amalechit. **c** Et illud amalechit. **d** Et illud amalechit. <b

Luitates sūt. a Ecce illi: id ē amalechitę. b Sup sa-
ciem. Glo. Facies hois est dicta eo q̄ faciat notū. c De
terra philiſtijm: quia sic lech est in terra philiſtijm.

d Hypercullit eos. Glo. Iſti sūt amalechite quos saul de-
buit interficere: et inobedientē reus regnū amilis: Supra. xv.

e Qui lassi: vel ex-
fusso dauid ad sarcinas

remanerāt: vt dicunt
hebrei. f Accedēs
aut̄ dauid. Glo. re-
cipit q̄d infra dicitur:

g Descēdēs. Aliq̄
libri habet: accedētis.

h Remanētis ad
sarcinas. Glo. di-
cit: non ait q̄ lassi rema-
serāt: q̄ lassis nihil ve-
bet dari de p̄de p̄cio.

i Et milis dona.
Glo. Ut attraheret
eos in amicitia: et face-
rent eum regē: sicut et
fecerunt post.

E *Benedictionē:
id est xenia: misit inq̄
bis qui erāt t̄c.*

E *Expo. Ca. XXXI.*

D hilistijm au-
tem pugna.

Tricesimūpri
mū capitulū est. k

Abinadab. Quidā
libi habet aminadab:

f falso. Dicit em̄ hie-
ronym⁹ in libro de he-
braicis noibus: q̄ no-
men hoc interpretatur:

pater meus sponte: et
hest abinadab. Abba

em̄ pat: nadab sponte/
interpretat. Aminadab

ho interpretat ppls me-
spote. H̄i pater q̄ abi-

nadab d̄s hic esse. Iſte
aut̄ abinadab etiā dī-
citus: melchisua: et etiā

leui: s. xiiij. g. q̄d iter-
ptat eq̄lis. Fuit ei eq̄l-

patri: Quia sic p̄t:
ita et ipse in bello mor-
tu⁹ e. Iſboseth domi-

remāferat: et ideo non
est mortuus in bello: q̄
eo anno q̄ saul ɔstitut⁹

est rex: nāl d̄r. s. Ra-

banū: ibi: Fili⁹ vni⁹ an-

ni erat saul: cū regnare
cepisset. Iſboseth etiā

quadraginta annos: et
fuisse legit. q̄. Regi. q̄.

cū regnare cepisset.
Usi colligis etiā saul q̄

draginta annis regnaf-
se: coputatis tamen annis q̄bus samuel populu rexit: vt dicit

Rabanus s. xiiij. in quadā Glo. H̄ec omnia tangit hic quedas

Glo. A moraliter: l Totūq̄z pondus p̄lij versū est

in saul: Sic tota difficultas repratiōis in plato est: q̄ demones

principaliter p̄tra platos insurgunt: q̄ plato subuerso/defa-

ci subvertunt subdit. Unde Zach. xiiij. c. Percute pastores

t disp̄genē oues gregi. Hodie subuersi sūt multi: q̄z pastores
pauci stant nō subuersi. Unū clamat Esa. j. b. Om̄e caput lá-
guidū: et oē cor: mērēs: A planta pedis v̄sq̄ ad verticē nō est i
eo sanitas. In eo. i. in ip̄lo isrl. Uel totū pond⁹ p̄lij versū est
in saul: q̄ vbi scandalizant p̄pli vel subdit: totū imponit p̄z-

latiſ. Unde Numeri
xxv. a. q̄ peccauerat
popul⁹: d̄r. moysi: Col
le cunctos p̄ncipes: et
suspende eos contra so-
lež in patibulis: vbi vi-
cit Glo. Hoc si homi-
nes attēderent p̄ncipa-
tum nō ambirent.

m Et cōsecuti sūt
viri sagittarij. Sa-
gittarj sūt demones:
sagitte suggestiones.
Hiere. vi. f. Sagittam
et scutū arripiunt: crude-
lis est et nō miserebit.

n Dicitq̄z saul ad
armigerū suū. Ar-
miger ē q̄ arma gerit.

Arma sunt instrumēta
male agendi. Armiger
gaulis: id ē p̄lati: sūt
socij eius: q̄ adulantes
ei dāt sibi audaciā ma-
le agendi: et ita armant
eū q̄ nullus ictus rep-
hensionis potest veni-
re v̄sq̄ ad eū. Et si for-
te veniat: ne lēdat p̄la-
tus: ip̄i se statim oppo-
nunt quasi scutū. Un-
de Job. xl. a. Corpus
eius quasi scuta fusilia
et compactuz squamis
se se p̄mentibus: Una
vni cōiungitur: vt nec

spiraculus incedat per
eas. Iste armiger fuit
doech idumēus: vt di-
cunt hebrei: qd sat̄ be-
ne ouenit istis. Doech
em̄ ɔt̄p̄tak motus:

idum⁹ / terren⁹: Et ta-
les ita mobiles sunt: q̄
surgentē dño/surgunt:

et ridentē domino/ri-
dent: plorante domino/
plorant: Et hoc totūz
pter terrenā v̄tilita-
tē: Immo ad hoc de-
uentūz est vt p̄latus

talibus se conformet:
vt si illi surgant: et p̄z-
latus: si rident: et p̄la-
tus ridet. Hoc aut̄ fa-
cit mala vita p̄lati: q̄
ita subiicit eum q̄ non

audet ɔtradicare. Hoc
legit plane. iij. Esdrē
iij. c. vbi dicit corobabel: Videbā apemen filiā beçacis mi-
rifici/cōcubinā regis sedentē iuxta regē ad dexterā: et auferen-
tem diadema de capite eius: et imponentē sibi: et palmis cedes-
bat regē de sinistra manu: et sup hoc aperto ore intuebat eū:

et si arriserit ei/ridet: Mā si indignata fuerit ei: blandit donec
recōciliat in gratiā. Nota interpretatiōis: et adaptat moralitati.

Libri secundi Regum La. I

Apemus libertas p̄pli domini interpretat. Hec acis fulgur vel egestas. **a** Et noluit armiger eius. Sile Judic. ix. g. dixit abimelech armiger suo: Percute me ne dicar interficere a femina. Sed in h̄ est differentia q̄ ibi armiger interfecit abi- melech et se nō interfecit. **H**ic aut̄ ecōuerso: armiger noluit i- terficere saul: sed se i-

interfecit. **b** Qd̄ cū vidisset armiger e.

Glo. Hiero. Doce-

fm hebreos: q̄ videns

saulem mortuum: men-

ens dauid: se i-terfecit.

c Super gla. Glo.

Gladio quo amalechi-

tis p̄tra p̄ceptū dñi:

s. xv. pepercit merito

seipsum occidit: Sic q̄

potestate pro cōmuni

vtilitate accepta: aut n̄

vit̄ aut abutis: suo se

nimirū gladio confo-

dit: et quo ab hoste de-

fendi debuerat: hostes

potius iuuat. **d** Eli-

ri eius. Hiero. Pu-

eri et domestici eius.

e Filii israel: scilicet

duę tribus et dimidia-

que ibi habebant pos-

sessioes suas. **f** Trās

vallem. Glo. Gallis

ista circa iordanem est

grandis et campestris.

Unde. j. Paral. x. b.

dicit: Cū vidissent fi-

lii israel qui habitabāt

in campestribus: fuge-

runt. **g** Tēt explo-

rarent interfecitos:

id est vt videret q̄ erāt

interfecti. **T**el ut expo-

liarent: vīorū littera.

b Saul et tres: id

est corpora eorum.

i In templo ido-

lorū. i. Paral. x. c. di-

cit: Ut circūferret et

ostendere idolop̄ tem-

plis et populis: Arma

eius consecraverunt in

phano dei sui: et caput

affixerunt in tēplo da-

gon. **k** Bethsan.

civitas est philistinorū in terris isrl. Hebrei dicunt q̄ bethsan est domus dagon. Et sūm̄ simul fuerunt appensa corpus et caput saul. **l** Habitatores labes. Glo. Quos saul ab aduersariis defenderat: rependit qđ possunt: Mos quoq; benefactores nostros gladio peccati gemitos qđ possumus a philistinorū opprobrio eripiamus. Unde Prover. xxiiij. b.

Erue eos qui ducunt ad mortē: et q̄ trahunt ad interitū libe- rare ne cesses: Si dixerit: vires nō suppetunt: q̄ inspectoꝝ ē cor- dis ip̄e intelligit. **m** Septē diebus. Eccl. xxij. b. Luc. moriū septē dies: fatui aut̄ et impī oēs dies vīte illoꝝ.

l Postilla sup primū librum Regum explicit.

**Reuerendissimi in christo patris et dñi dñi Hu-
gonis Cardinalis tc. super secūdū libruꝝ Regum
Postilla incipit.**

En Actū est autē tc. Sicut dictū ē supra: Liber regū apud latinos: q̄trū voluminibꝫ ē distincꝫ:

et apud hebreos duobus tm̄ distinguunt: Quorum primum vocant samuel: et continet duos primos libros Regū. Secundū vocant malachim: id est regū: qui cōtinet tertium et quartum: ubi de regibus iuda et israel: et eorum gestis agit. Finita ergo p̄ma pte samuel: id est p̄mo libro regū: videndū ē de se-

cūdo: qui sicut dictum est sup̄ ra: creditur cō-
posir fusse ab aliquo de discipulis samuelis: qui opus suū adiungit op̄i magistri sui: tonz noīe magistri sui int̄-
tulavit. Dividit aut̄ liber iste in octo pres.
In p̄ma agit de plan-
ctuꝝ dauid super morte
saulis et ionathę. In se-
cunda de vīctione da-
uid sup̄ tribū iuda tm̄.
In tercia de regno is-
boseth: q̄ regnauit du-
obus annis sup̄ reliq̄is
tribūs: et de cōtentioꝫ
q̄ fuit semper inter ip̄m et
dauid. In quarta agit
de morte abner: et de
morte isboseth. In qua-
ta de secunda inuincio-
ne dauid super totum
israel. In sexta d̄ expu-
gnatioꝫ hierusalē: et d̄
translatione arce: et de
victorijs dauid. In se-
ptima agit de fuga da-
uid a facie absalon filii
eius: et de reditu dauid
in hierusalē. In octa-
ua et ultima de nūra-
tiōe populi: q̄ offensus
dñs p̄cussit de isrl̄ sep-
tuaginta milia viroꝫ: **j. 14.3**
vel ducenta milia: fm̄ p̄pulū
Paralipomenon.

o Apparuit hō: **M**ōnstrūtū
hō est christus. **T**res
dies sunt tria tēpora:
scilicet ante legem: sub
lege: tēpus gratiae: In
hoc apparuit christus
in carne Gal. iiiij. a.
Tre tres dies: sūt dies
passionis: dies sepulcu-
re: dies resurrectionis.
In h̄ apparuit christus scissa yeste. i. cicatrices passiōis habēs i
carne. Unde et thome dixit Joh. xx. g. Inser digitū nū huci
et vide manus meas. **H**inc est qđ dicunt angeli ascendi in
celū: Quis ē iste q̄ venit de edom tc. **E**sa. liij. a. **T**re Zach.
xiij. c. Quid sunt plague iste in medio manū tuap: Et dicet:
H̄is plagar̄ sūt in medio eop q̄ diligebat me. i. diligere debe-
bant. **T**res dies: sunt dies contritionis: confessionis: satisfacio-
nis. In hoc tertio apparere debet homo et ante nō. **O**sec. vi.
a. Percutiet et curabit nos: viuiscabit nos post duos dies:
in tertia die suscitabit nos. **p** **C**eleste cōscilla tc. que erāt
signa doloris. Simile. i. **R**egl. liij. c. de illo qui nunciant beli
q̄ capta esset arca: et filii sui morui. **q** **S**uper faciē suā.
Glo. A parte totū. **M**ōnstrūtū homo cadit solum super faciē: sed
in eam partē in qua est facies. **r** **Q**uod est verbum: id
est res digna verbo. Simile Exo. q. c. vbi moyses timens di-
xit: Quomodo palā factū est verbum istud. Simile Esa. xxix.
b. dixit ezechias: Non fuit verbum quod nō ostenderim eis.
s **E**nde scis tc. Magna et noua narrabat: et ideo non

In h̄ apparuit christus scissa yeste. i. cicatrices passiōis habēs i
carne. Unde et thome dixit Joh. xx. g. Inser digitū nū huci
et vide manus meas. **H**inc est qđ dicunt angeli ascendi in
celū: Quis ē iste q̄ venit de edom tc. **E**sa. liij. a. **T**re Zach.
xiij. c. Quid sunt plague iste in medio manū tuap: Et dicet:
H̄is plagar̄ sūt in medio eop q̄ diligebat me. i. diligere debe-
bant. **T**res dies: sunt dies contritionis: confessionis: satisfacio-
nis. In hoc tertio apparere debet homo et ante nō. **O**sec. vi.
a. Percutiet et curabit nos: viuiscabit nos post duos dies:
in tertia die suscitabit nos. **p** **C**eleste cōscilla tc. que erāt
signa doloris. Simile. i. **R**egl. liij. c. de illo qui nunciant beli
q̄ capta esset arca: et filii sui morui. **q** **S**uper faciē suā.
Glo. A parte totū. **M**ōnstrūtū homo cadit solum super faciē: sed
in eam partē in qua est facies. **r** **Q**uod est verbum: id
est res digna verbo. Simile Exo. q. c. vbi moyses timens di-
xit: Quomodo palā factū est verbum istud. Simile Esa. xxix.
b. dixit ezechias: Non fuit verbum quod nō ostenderim eis.
s **E**nde scis tc. Magna et noua narrabat: et ideo non

est incidere in manus dei viuetis. Sol. Duplex est forū. s. misericordie et iusticie. Forū misericordie nūc agitur: forū iusticie in futuro ventilabit. Bonū est ergo incidere in manus dei misericordis: id est dum iudicat in foro misericordie: sed horrendū est incidere in manus dei iusti. i. cum stabit in foro iusticie. De illo foro iusticie dicit: Non intres in iudicium cū seruo tuo dñe: qm̄ nō iustificabi tur in p̄spectu tuo oīs viues. Item Eccl. q. d. Si penitentiam nō egerimus: incideremus in manus dñi: non in manus hominū. Itē dñi. q. c. Helius est mibi incidere in manus vestras q̄ peccare in p̄spectu dñi. v. Et incida: in p̄senti.

A Uloq ad temp̄ costi. l. vloq ad bozā prandii. s. m. iosephū: Uel vloq ad tps sacri ficii vespertini. s. m. alios. b. Septuaginta tamia. i. Paral. xxi. dicit fere trecenta milia. Sed dicunt hebrei bene: ibi possum numerus plebis: hic numerū nobiliū. Et habem⁹ hic q̄ p̄pter peccatiū principis punitur populus. Ad h̄eg⁹. David numerando populū: peccauit: et populū punitus est: Ita em̄ iūca sunt merita rectorum et plebiū: vt sepe ex vita pastoꝝ de terio: fiat vita plebiū: et ex vita plebiū: mutet vita pastorum. Item habem⁹ h̄ q̄ dauid in eo punitus est in quo peccauit. Superbiuit in multitudine populi: et punitus est in diminutione populi. Unde Sapient. xij. c. Per quē peccauit quis p̄ hec et torqueſ. **E**am: id est habitatores eius. d. Areuna: qui et ornā dicit. e. Ques. i. innocentes. f. Ascende. Hoc dixit gad: quia dauid nō au debat ascendere in hierusalem: vbi erat arca: vt ibi adoraret: Territus em̄ fuerat: quia vidit angelū tenente gladium eu aginatum super hieros. g. Animaduertit: id est cognovit. h. Regē: dauid. i. Et egredius: regi obuiū. k. Adorauit: dulia. l. Grassat: i. desequit. m. Accipiat: eam. n. Habes boues: meos. s. o. Dedit: id est dare voluit. p. Clogum. i. munus votuum. q. Et vis: supple fieri. **E**ma: aream et boues. s. Gratuita: id est gratis daria. Lobi. iiij. b. Ex substātia tua fac elemosynā. **E**mit q̄ tē. Blo. In. i. Paral. xxij. d. legit: Dedit q̄ dauid ornā p̄ loco sculos auri iustissimi ponderis sexcentos: Intelligendū est em̄ boues argenti scolis quinq̄ginta: aream vero sexcentis aureis emisse. Unde pater q̄ ibi deber fieri punctus: em̄ dauid aream supple sexcentis scolis auri: et boues quinq̄ginta scolis argenti. v. Altare. Hebrei dicunt hoc altare constitutū ī mōte moria: in quo abraā voluit offerre filiuū suū. Gen. xxij. In quo loco postea salomon construxit templū dñi. Erant autē eo tē pore altare et tabernaculū qd̄ fecerat moyses in excelsō gaba-

on: licet arca esset in hierusalem. x. Ab israel. i. ab habitatoribus terre. Postilla sup secundū libru Regū explicit. Reuerendissimi in christo patris et dñi: dñi Iohonis Cardinalis rc. super librum Regū tertium postilla incipit.

Expo. La. I.

R **T** rex dauid tē. Finis duobus p̄mis libris regū: q̄s hebrei vocat samuel: sequit̄ tertius: quē cum quanto vocat hebreus malachim. i. regum: eo q̄ in eis agitur de gestis plurium regum simul regnatis. In duobus primis libris et si de duobus regibus actū sit. i. saul et dauid: n̄ simul regnabut: et iō isti duo ultimi libri malachim. i. regum discuntur. Dividitur autē liber iste tertius in quinq̄ partes. In prima agitur de duplice vniōe salomōis et morte dauid. In secunda de sōnio salomōis vbi sapientia data est ei: et de quibusdā operib⁹ ei⁹. In tertia de constructione templi et dom⁹ regie. In quarta de aduersariis salomōisi et morte eiusdem. In quinta de diuisiōe regni in duo. s. in regni israel et regnum iuda. Regnū iuda duas tribus habuit. s. tribū iuda et tribū beniamin: q̄bus p̄fuit roboam filius salomonis. Regnū israel decē trib⁹ habuit. s. ruben/simeon/manasse/ephrai/gad/ aser/neptalim/cabulō. Levitica vero tribus dispersa erat per totam iudeam: nec cōputat in regnis. Id est decē tribub⁹ facta diuisiōe p̄fuit hieroboam seru⁹ salomonis: qui fecit duos vitulos aureos: in quib⁹ totus israel fornicat⁹ est: vt diceſ. i. xij. 3. **L**ūq̄ operiretur tē. Blo. Dauid nūmū frigus pertulit: vel quia de senib⁹ natus est parētibus: Uel quia multuz in p̄lio sanguinē fuderat: Uel potius ex quo angelū cedente populu vidit: paurore vehementi cōtabuit: vnde in incomoditate frigoris vloq ad mortē p̄mansit. 3. Queram⁹ tē. q. d. vis ut queram⁹ tibi virginē adolescētulā. Blo. Iero. Mōne tibi videtur si occidentē litterā sequareſ: ſegmentū esse vel athenarū ludicra: q̄ frigidus senex obuoluitur vestimentis: et non nisi

Mystice: v. **R** Rex dauid senuerat. Dauid christ⁹: cui⁹ corpus ē gen⁹ hūanū. Senect⁹ dauid: est vetusta defecțio humani generis. Uestes dauid sūt iudei: q̄ sicut adh̄serūt per cognitionē: sed nō calefaciebant dauid. i. christ⁹ p̄ dilectionē: ideo dixerūt serui dauid. i. apostoli: qui christo fideliter seruerūt: Queram⁹ dño regi adolescētulā virginē. i. eccliam de ge

* tibus. Hęc **Moraliter:** v. **R** Rex dauid senuerat tē. Dauid ē vir iustus: Genectus ei⁹ sapientia ei⁹. Unde Sap. iiij. b. Cani sūt sensus ho.